

Årsredovisning 2024

Denna version av årsredovisningen skickas till KS 2025-04-15. Slutlig version till kommunfullmäktige kommer att genomgå layout och få ett annat utseende.

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	4
Den kommunala koncernen	4
Översikt över verksamhetens utveckling	13
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
Händelser av väsentlig betydelse	23
Balanskravsresultatet	35
Väsentliga personalförhållanden	39
Driftredovisning	45
Budgetbeslut m.m. under året	45
Driftredovisning	47
Investeringsredovisning 2024	53
Finansiella rapporter	57
Måluppföljning.....	77
Kommunfullmäktiges mål	77
Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen	83
Verksamhetsberättelser	84
Barn och utbildning	84
Förskola	84
Förskoleklass, grundskola och fritidshem	85
Gymnasieskola	88
Vuxenutbildning	90
Kultur och fritid	94
Socialnämnden	95
Teknik och servicenämnden	104
Avfallsverksamheten	105
VA-verksamheten	106
VA-redovisning	108
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)	112
Revisionsberättelse	114

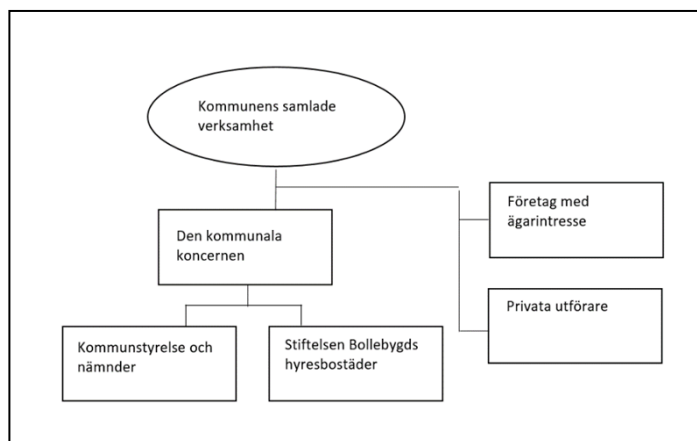
Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Uppdateras inför utskick till KF.

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen omfattar Bollebygds kommun samt Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo). Utöver koncernen finns andra intressenter som privata utförare och kommunala företag där kommunen är delägare, nedan finns en kort beskrivning.



Bollebygds kommuns högsta beslutande instans, kommunfullmäktige, består av 31 ledamöter och 22 ersättare. Under verksamhetsåret 2024 har majoriteten bestått av Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i samverkan. Tillsammans har de 16 mandat i kommunfullmäktige där Socialdemokraterna med 8 mandat är det största partiet.

Kommunens verksamhet var organiserad under de fyra nämnderna, utbildningsnämnden, socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, samt kommunstyrelsen. Vid sidan av dessa fanns även valnämnd, jävsnämnd, överförmyndare och revisionen.

Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder förvaltar 413 lägenheter belägna i kommunen, samt 13 lokaler och ett äldreboende.

Verksamhetslokaler ägs i första hand av kommunen, undantaget äldreboendet som ägs av Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder och vissa kontorslokaler för samhällsbyggnadsförvaltningen som ägs av privat aktör.

Privata utförare finns främst inom det fria skolvalet, varav Gadden är den största med undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6, skolan finns i Bollebygd. Kommunen har ingen gymnasieskola utan gymnasieplatser köps från främst Borås Stad, (utgjorde 50 procent av gymnasiekostnaderna) men även från Härryda kommun (ca 22 procent). Köpta gymnasieplatser från privata utförare utgjorde ca 21 procent.

Antal mandat vid val till kommunfullmäktige		
Parti	2019-2022	2023-2026
Folkets röst	5	4
Moderaterna	5	6
Centerpartiet	3	2
Kristdemokraterna	2	2
Liberalerna	1	1
Sverigedemokraterna	6	6
Socialdemokraterna	7	8
Miljöpartiet	1	1
Vänsterpartiet	1	1
Summa	31	31

De fetade siffrorna visar på majoriteten som formades efter valet 2018 och 2022.

I övrigt köps verksamhet inom individ- och familjeomsorgen och LSS-verksamheten avseende vissa typer av boende, placeringar för vård eller daglig verksamhet. Kommunen har infört LOV inom hemtjänsten men någon extern utförare har inte funnits under 2024.

Kommunen är delägare i Kommuninvest ekonomisk förening. Under 2019 blev kommunen delägare i Gryaab och förvärvade 103 aktier vilket motsvarade 1,1 procent av företaget. Totalt är det åtta kommuner som äger företaget varav Göteborgs stads ägarandel utgör ca 70 procent. Gryaab renar främst avloppsvatten men i nuläget inget från Bollebygds kommun.

Kommunalförbund och avtalssamverkan

Förbund	Verksamhet	Kostnad 2024, mnkr
Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF)	Räddningstjänst	11,5
Sjuhärads samordningsförbund	Olika rehabiliterande insatser åt arbetslösa eller sjukskrivna invånare	0,2
Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	Tillväxt, regional utveckling, infrastruktur och välfärdsfrågor. Business region Borås ingår här.	0,8

Kommunallagen är sedan 2019 uppdaterad med reglering kring avtalssamverkan (KL, kap 9, § 37-38). Bestämmelsen innebär ett krav på kommunstyrelsen att årligen rapportera kommunens avtalssamverkan. Rapporteringsskyldigheten innebär att befintliga och nya samverkansavtal årligen ska rapporteras till fullmäktige. Syftet med rapporteringen är att fullmäktige ska få en överblick över den samverkan som kommunen ingår i. I Bollebygds kommun görs redovisningen i stycket som följer.

Samverkansavtal lokalt folkhälsoarbete, med södra delregionala nämnden

Prioriterade utvecklingsområden har varit att integrera folkhälsa i kommunens ordinarie verksamhet samt att de insatser som görs ska främja förutsättningarna för en jämlik hälsa. Målområden för folkhälsoarbetet har under många år varit barn och ungas uppväxtvillkor, hälsofrämjande livsmiljö, drogförebyggande arbete samt att främja föreningars folkhälsoinsatser.

Samverkansavtal avseende Energi- och klimatrådgivning, med Borås Stad, Herrljunga kommun, Härryda kommun och Vårgårda kommun

Samarbetskommunerna har ett gemensamt mål att erbjuda kostnadsfri och opartisk energi- och klimatrådgivning till sina kommuninvånare och de som verkar i kommunerna i enlighet med kraven i Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning. Den kommunala samverkan syftar till att uppfylla kraven i 3-9 § Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning genom att erbjuda opartisk rådgivning, fri från kommersiella intressen med lokal kunskap som garanteras genom de samarbetande kommunernas offentliga uppdrag och lokala kännedom.

Samverkansavtal inom plan- och bygglagens område mellan kommuner inom Sjuhärad (Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun)

Avtalet omfattar myndighetsutövning inom plan- och bygglagens område. Syftet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom minska sårbarheten samt öka kapaciteten och effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för stöd. Den tilltänkta uppdragstagaren har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete.

Samverkansavtal inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet mellan kommuner inom Sjuhärad

(Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun)

Avtalet omfattar miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet. Målet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom öka kapaciteten, minska sårbarheten och öka effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för att be om hjälp. I avtalet benämns detta som att beställa uppdrag. Den tilltänkta uppdragstagaren har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete.

Samverkansavtal för regional yrkesutbildning inom BRvux, med Borås Stad, Herrljunga kommun, Marks kommun, Svenljunga kommun, Tranemo kommun, Ulricehamns kommun och Vårgårda kommun

Samverkansavtalet syftar till att bland annat samverka kring planering och dimensionering av yrkesutbildningar för de vuxnas efterfrågan och behov av utbildning den enskilda individen och att arbetsmarknadens behov i de samverkande kommunerna tillgodoses, samt att bidra till dimensionering och tillväxt inom Boråsregionen samt stödja och samverka med regionens näringsliv/arbetsliv inom såväl privat som offentlig sektor.

Samverkansavtal social jour, med Borås Stad

Individ- och familjeomsorgsnämnden i Borås Stad åtar sig att tillhandahålla socialjourverksamhet för den ingående avtalskommunen. Borås Stad har arbetsgivaransvaret för personal som ingår i socialjourverksamheten. Individ- och familjeomsorgsnämnden i Borås Stad ansvarar för att rätt kompetens och tillräckliga resurser ställs till jourverksamhetens förfogande. Avtalskommun har, utöver sin allmänt stödjande funktion, att under avtalstiden bidra med medel för verksamhetens utförande. Avtalskommun förbinder sig att med ansvarig chef medverka i referensgrupp. Avtalet löper från och med 2018-12-01 och tillsvidare.

Samverkansavtal kulturskolan, med Härryda kommun

Målet med samverkansavtalet är att ge Bollebygdseleverna tillgång till kommunal kulturskola, att stärka Kulturskolans utbud i de östra delarna av Härryda kommun samt att kunna erbjuda lärare i Härryda kommun med ofrivillig deltid möjlighet att arbeta heltid. Härryda kommun är värdkommun för Kultur-skolan med innebörd att Kulturskolans personal är anställd i Härryda kommun som svarar för ledning och personaladministration. Härryda kommun ansvarar för elevadministration. Härryda kommun tar även fram informationsmaterial och anordnar prova-på-dagar. Ett framgångsrikt arbete med att sprida kunskap om kulturskolan och dess utbud förutsätter emellertid medverkan från Bollebygds kommun, med tillgång till dess etablerade informationskanaler. Respektive kommun ansvarar för lokaler för Kulturskolans verksamhet inom den egna kommunen. Så som Kulturskolan är organiserad bär Härryda kommun kostnaderna för driften i form av lärarresurser, administration m.m. Bollebygds kommun finansierar verksamheten med 800 tusen kronor (enligt avtal påskrivet 2014, dock indexuppräknas ersättningen.)

Samverkansavtal inom samhällsstrategiska tjänster, med Marks kommun och Svenljunga kommun

Avtalet syftar till ett erfarenhets- och kunskapsutbyte inom samhällsplanering både operativt och strategiskt. Avtalet innebär att någon av avtalsparterna kan köpa tjänst av någon av de andra avtalsparterna om den kommunen har möjlighet att sälja sådan tjänst. Dessutom innebär avtalet en breddning till innehåll, från att endast omfatta GIS till att omfatta samhällsstrategiska tjänster.

Överförmyndare i Samverkan

Kommunen ingår i organisationen Överförmyndare i Samverkan (ÖiS). Där ingår även Falköping, Hjo, Ulricehamn, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Gullspång, Herrljunga, Vårgårda, Svenljunga och Tranemo.

Överförmyndarkontoret finns i Skövde, men var och en av de samverkande kommunerna har fortfarande en egen överförmyndare. Överförmyndaren har delegerat sina beslutsbefogenheter till tjänstemän på det gemensamma kontoret såsom granskning av årsräkningar och arvodesbeslut. Undantag är avslagsbeslut, och vitesföreläggande, som fattas av kommunens överförmyndare.

Samverkansavtal om öppenvårdsmottagning Mini-Maria, med Borås stad

Avtalet syftar till att erbjuda öppenvårdsverksamhet för unga upp till 21 år eller genom biståndsbeslut från hemkommunen. Borås stad har i sin tur ett samverkansavtal med Västra götalandregionen. I avtalet ingår inte någon myndighetsutövning.

Samverkansavtal om Vård och Omsorgscollege, med parterna inom Vård- och omsorgscollege Sjuhärad

Samtliga kommuner i Sjuhärad samt Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen, Vårdförbundet och Kommunal Vänerväst

Avtalet syftar till att garantera en samordningsstruktur som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning till vård- och omsorgssektorn i Sjuhärad/Boråsregionen. Tidigare avtal löpte ut 2024 och nytt är tecknat för 2025-2029.

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025 – 2028

Avtalet syftar till att alla Västra Götalands kommuner ska ha en trygg tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

Samverkansavtal om gymnasieutbildning, Härryda

Härryda kommun mottar elever till gymnasieskolan från Bollebygds kommun i ett gemensamt elevupptagningsområde för Hulebäcksgymnasiets programurval. Intagningen sköts av Göteborgsregionens intagningsnämnd.

Samverkansavtal om elevhälsodata mellan Bollebygds kommun och Västra Götalandsregionen

Avtal gällande utlämning och överföring av särskilt utpekad elevhälsodata. Avtalet reglerar åtaganden, organisation och inriktning för samarbetet.

Syftet är att i samverkan och på ett enhetligt sätt samla in och lagra data från de hälsosamtal som elevhälsan genomför i grundskolans årskurs fyra och åtta samt första året i gymnasiet, för att framställa statistik.

Samverkansavtal för bibliotekssamverkan

Avtalets syftar till samverkan över kommungränserna i Sjuhärad för att säkra fortsatt utvecklingskraft av bibliotekens tjänster i framtiden, få bättre användning av gemensamma resurser, utnyttja och stärka personalens kompetenser samt underlätta kompetensförsörjning.

Samverkansavtal inom tillsynsområdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel, Marks kommun

Kommunerna ska gemensamt samverka avseende myndighetsutövning, inkluderande tillsyn, inom områdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel samt däri även ingående e-cigarettor och tobaksfria nikotinprodukter. Samverkan innefattar inte de bestämmelser om rökfria miljöer som regleras i lagen om tobak och liknande produkter.

Kommunerna är överens om att personal hos uppdragstagaren ska utföra lagstadgad tillsyn och annan myndighetsutövning som uppdragsgivaren ansvarar för inom områdena för den här avtalssamverkan.

Samverkansavtal e-arkiv Sjuhärad (Boråsregionen)

Ett e-arkiv är en funktion för långtidsbevarande och hållbar hantering av digital information som består av en teknisk lösning för långtidsbevaring samt en förvaltande organisation. Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund driver sedan hösten 2022 ett projekt tillsammans med kommunerna Ulricehamn, Tranemo, Herrljunga, Vårgårda, Bollebygd, Mark och Svenljunga med syfte att införa ett gemensamt e-arkiv i samtliga organisationer. Projektet är planerat för tre år med slutrapportering kring sommaren 2025. Samverkansavtal godkändes av kommunfullmäktige i juni 2024. Samverkansavtalet reglerar kostnaden för förvaltningsorganisationen, det vill säga två heltidstjänster i Ulricehamns kommun. Kostnaden fördelas mellan parterna enligt en fördelningsnyckel bestående av en fast avgift motsvarande 15 procent av den totala kostnaden, fördelad på respektive part, samt en rörlig avgift baserad på befolkningsuppgift den 1 juli föregående år, hämtad från Statistiska Centralbyrån (SCB).

Samverkansavtal ungdomsmottagningen i Västra Götaland (Boråsregionen)

Ungdomsmottagningar (UM) i Västra Götaland samfinansieras mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland och Inriktningsdokument för Ungdomsmottagningar har funnits sedan 2011. På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) beslutades 2022 att ta fram ett samverkansavtal som ska ersätta nuvarande inriktningsdokument. Det partsgemensamma politiska samrådsorganet (SRO) ställde sig i augusti 2023 bakom att skicka ut förslaget samverkansavtal på remiss till nämnder och styrelser inom Västra Götalandsregionen (VGR) samt länets 49 kommuner. Den 23 maj 2024 var förslag till samverkansavtal uppe för behandling i SRO, som ställde sig bakom förslaget med rekommendation att ingående parter ska anta samverkansavtalet. Avtalet är tänkt att träda ikraft 2025-01-01. Kommunstyrelsen godkände samverkansavtal i december 2024.

Samverkansavtal systemförvaltning lön (Tranemo kommun)

Tranemo kommun och Bollebygd kommun ser ett behov av samverkan avseende personal inom systemförvaltning lön. Detta sker genom att Bollebygd köper tjänsten systemförvaltning av Tranemo kommun. Syftet med detta avtal är att reglera samverkan mellan parterna om systemförvaltning lön. Uppdraget ska bedrivas i enlighet med det arbetssätt som uppdragstagaren tillämpar. Uppdraget motsvarar 50 procent arbete, dvs 20 timmar per vecka. Arbetstiden planeras i samråd med HR-chef i respektive kommun.

Samverkansavtal familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götalands län (Boråsregionen)

Samverkansavtalet gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen. Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas av detta samverkansavtal. Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt. Varje part ansvarar för sin del i verksamheten. Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på de gemensamma kostnaderna. Kommunstyrelsen godkände samverkansavtal i januari 2024.

Samverkansavtal mellan delregional nämnd södra och RFSL Sjuhärad gällande skolinformation 2025–2027

RFSL ska: a) varje år ska erbjuda skolinformation till alla förskoleklasser, låg- mellan-, högstadie- och gymnasieskolor i området, om HBTQI, normer och mänskliga rättigheter. b) varje år erbjuda information till skolpersonal om HBTQI, normer och mänskliga rättigheter. c) aktivt arbeta för att ge skolinformation på alla skolor som avtalet omfattar. Vid behov ska antalet informationer fördelas så jämnt som möjligt mellan kommuner och skolor. d) utföra samtliga skolinformationer som avtalet omfattar. Vid kontakter med media och allmänhet ska RFSL informera om att skolinformationerna är finansierade av Västra Götalandsregionen

Samverkansavtal Återvinningscentral

I Bollebygds kommun samt i angränsande kommuner finns det fastigheter som har närmare till en återvinningscentral i en angränsande kommun än inom sin egen kommun. För ökat samarbete med kunden och miljön i fokus har Bollebygds kommun tillsammans med angränsande kommuner beslutat att erbjuda invånarna att nyttja angränsande

kommuns återvinningscentral för att återvinna sitt avfall. Bollebygds kommun har samverkansavtal för Återvinningscentral med Härryda, Mark, Alingsås och Borås.

Samverkansavtal Spol- och slamtjänster samt insamling mat- och restavfall

Bollebygd samverkar tillsammans med Marks Kommun gällande avtal för Spol- och slamtjänster samt insamling av mat- och restavfall.

Samverkansavtal mellan Frivården Borås och Bollebygd kommun

Syftet är att Kriminalvården, Frivården Borås och socialnämnden i Bollebygd ska samverka för att erbjuda samordnat stöd för återanpassning till samhället för personer i Bollebygd som avtjänar en kriminalvårdspåföljd. Målet är att dessa personer ska kunna återanpassas med stöd från olika aktörer. Målgruppen omfattar personer under övervakning vid villkorlig frigivning och hemmahörande i Bollebygd kommun. Varje aktör deltar utifrån sitt ansvarsområde. (Gäller ett år från och med 2024-07-01)

Översikt över verksamhetens utveckling

Ekonomiskt resultat 2024

- Det ekonomiska resultatet för kommunen blev ett överskott med 6,8 miljoner kronor. Det är 5,9 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet på 0,9 miljoner kronor.
- Nämndernas budgetunderskott blev sammanlagt -0,2 miljoner kronor.
- Kommunens skatteintäkter blev 1,3 miljoner kronor högre än budgeterat.
- Resultatet för kommunen motsvarade 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Resultatet för Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder blev 0,2 miljoner kronor. Resultatet för kommunkoncernen blev 7,2 miljoner kronor efter att interna mellanhavanden exkluderats.

10-årig översikt, kommunen

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Utdebitering, skatt, kr	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59
Årets resultat, mnkr	20,1	36,5	32,3	26,1	1,4	19,4	55,9	44,1	4,5	6,8
Årets resultat[1], kr/invånare	2 423	4 134	3 593	2 863	232	2 092	5 855	4 616	1 252	697
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	402,8	424,4	465,7	497,6	545,9	558,4	551,7	592,7	646,2	681,2
Verksamhetens netto- kostnader, % av skatte- intäkter och generella statsbidrag	94%	91%	93%	95%	98%	96%	90%	92%	97%	98%
Nettoinvesteringar, mnkr	29,2	91,5	66,2	47,3	27,1	21,9	27,9	68,7	74,8	52,0
Självfinansieringsgrad, (samtl invest.) %	135%	64%	84%	113%	108%	224%	309%	109%	48%	78%
Eget kapital, mnkr	196	234	267	297	299	319	376	420	413	420
Soliditet enl. balansräkningen, %	35	39	40	42	43	45	53	57	57	55
Soliditet, inkl. samtliga pensionsförpliktelser, %	7	13	17	20	22	25	33	38	38	38
Långfristiga skulder, mnkr (exkl. förutb intäkter.)	241	240	268	267	248	211	151	105	107	122
Långfristiga skulder, kr/invånare	27 435	26 354	28 963	28 274	26 088	22 083	15 641	10 871	11 045	12 446
Antal anställda, tills vidare	513	561	581	630	634	641	650	661	683	704
Befolkningen	8 799	9 102	9 262	9 427	9 495	9 544	9 634	9 703	9 733	9 802

[1] Årets resultat efter finansiella poster.

Kommentarer:

2024 fortsätter inslagen trend med lägre resultat där högre pensionskostnader till följd av inflation är en stor förklaring. Något lägre investeringstakt 2024 jämfört med senaste

åren men belåningen har ökat. Belåningen ökade för att finansiera investeringar som kommer genomföras under 2025.

10-årig översikt, Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årets resultat, mnkr	3,2	2,4	4	1	0,2	2,5	2,5	3,9	3,5	0,2
Hysesintäkter, mnkr	32,8	37,6	37,6	37,6	39,0	40,7	43,8	45,0	47,3	49,4

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Demografiska förändringar

Befolkningen har under året ökat med 69 personer eller 0,7 procent. Det är en snabbare ökning än den befolkningsökning som finns i riket i stort som var 0,3 procent.

Antal födda var 81 personer vilket är något lägre än föregående år. Det genomsnittliga födelsetalet i Bollebygd de senaste tjugo åren är 92. Endast 2022 med 76 födda barn var färre än 2024. Trenden verkar alltså vara färre antal födslar i Bollebygd.

In- och utflyttningarna visar i den här sammanställningen in och utflyttningar inom Sverige. De allra flesta in och utflyttade har flyttat inom länet. Flyttnettot har varit stort 2024 jämfört med tidigare år. Att också invandringsnettot varit positivt har medfört en total befolkningstillväxt i Bollebygd. Endast sett till födelsetottot inom kommunen så skulle befolkningen minskat.

Den åldersgrupp som ökade mest under året var gruppen vuxen som ökat med 47 personer. Grupper som har minskat tydligt är Nyfödda, F-klass & lågstadieålder samt yngre seniorer.

	2023	2024
Antal invånare början av året	9 703	9 733
Antal födda	89	81
Antal döda	-79	-95
Födelsetotto	10	-14
Inflyttning	620	553
Utflyttning	-592	-509
Flyttnetto	28	44
Invandring	28	67
Utvandring	-38	-27
Invandringsnetto	-10	40
<i>Justeringar¹</i>	2	-1
Antal invånare slutet av året	9 733	9 802

¹Justeringar är förändringar som beror på händelser som rapporterats i efterhand till SCB.

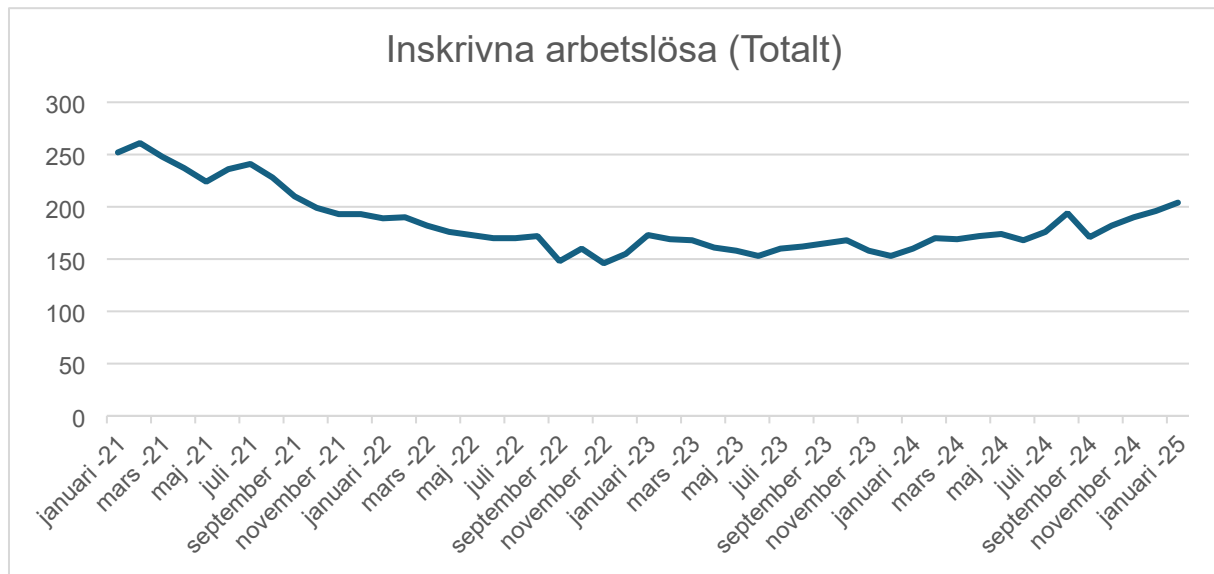
Åldrar	Grupp	Antal invånare dec 2023	Antal invånare dec 2024	Förändring 2023-2024	Prognos 2029, förändr mot 2024	Prognos 2034 förändr mot 2024
0	Nyfödd	96	82	-14	-2	5
1-5	Förskola	570	581	11	-75	-52
6-9	F-klass & lågst.	481	468	-13	5	-30
10-12	Mellanstadie	416	415	-1	-45	-53

13-15	Högstadiet	401	425	24		-26	-34
16-18	Gymnasium	368	375	7		27	-19
19-64	Vuxen	5 296	5 343	47		180	307
65-74	Yngre senior	1 030	1 017	-13		21	148
75-84	Äldre senior	834	850	16		42	-9
85-	Äldsta seniorerna	241	246	5		114	206
	Summa	9 733	9 802	+69		+242	+471

Antal invånare har ökat med 69 personer under 2024 till 9 802 personer. De kommande tio åren prognosticeras befolkningsökningen till 540 personer, varav de närmsta fem åren ökar med 311 personer.

Den befolkningsprognos som Bollebygd beställt visar på lägre antal barn totalt sett såväl fem som tio år framåt i tiden. Notera särskilt att gruppen Äldsta seniorerna över 85 år ökar från dagens 246 personer till 452 personer i prognosen 2033 vilket motsvarar 84 procent ökning. Detta kommer sannolikt innebära ökat behov av äldreomsorg men lägre behov av barnomsorg. Det är viktigt att komma ihåg att det är svårt att göra prognoser över hur många barn som kommer att födas. Prognosen är således något osäker.

Utvecklingen på arbetsmarknaden



Källa: Arbetsförmedlingen

Antalet inskrivna arbetslösa har ökat under 2024. I december 2023 var det 160 inskrivna arbetslösa medan samma period 2024 hade 196 inskrivna vilket är en ökning med 28 procent. Redan föregående år hade trenden varit stigande igen i övriga landet och det tycks som även Bollebygd börjar öka.

Bollebygd hade 3,1 procent inskrivna arbetslösa i december 2023 anger Arbetsförmedlingen. Motsvarande siffra 2024 är 4,0 procent. I Västra Götalands län är 6,5 procent inskrivna arbetslösa vilket är högre än Bollebygd.

Byggande

	Färdigställda bostadshus				
	2020	2021	2022	2023	2024
Flerbostadshus	24	0	9	2	0
Småhus	15	31	23	31	18

Under 2024 färdigställdes 18 småhus och inga flerbostadshus.

Bergadalen

Under året har tomterna från exploateringsprojekt Bergadalen² kommit ut till försäljning. Av kommunens totalt färdigställda 14 villatomter och tre byggrätter har fyra villatomter sålts under året. Intäkter för dessa tomter redovisas vid tillträdestidpunkten. Endast en av de fyra sålda villatomterna har intäktsförts till 2024 års resultat.

Risker

Finansiella risker

Kommunfullmäktige antog ny finanspolicy i december 2024. Följande målvärde avseende ränterisk finns i policyn:

För att begränsa ränterisken ska räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

	Målvärde	Avvikelse	Maximal < 12 mån.
<100 mnkr	<1 år		100 %
100–200 mnkr	1,5 år	+ -1 år	60 %
>200 mnkr	5	+ -2 år	50 %

Tillgångar

Ungefär 7 miljoner kronor av tillgångarna är placerade i fonder med varierande riskprofil. Fonderna redovisas som kortfristiga placeringar och planeras att säljas under 2025. Sammantaget bedöms risken för denna placering som låg, då beloppet sett till kommunens storlek är relativt litet och fonderna inte har någon större riskprofil.

I stort sett alla långsiktiga placeringar består av insatskapital i Kommuninvest, vilket innebär låg risk. Även aktieposten i GRYAAB bedöms vara en säker placering.

Kommunens fordringar består till största del av fordringar mot staten avseende kommunalskatt och fastighetsavgift. Dessa fordringar innebär inte någon finansiell risk.

Eftersom Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder inte har några betydande placeringar, gäller riskbedömningen för finansiella tillgångar för hela koncernen.

Skulder

Kommunen hade vid ingången av 2024 lån på 66 miljoner kronor (samtliga hos Kommuninvest). Under året har belåningen ökat med 15 miljoner kronor. Av lånet på 81 miljoner kronor var 26 miljoner kronor bundet med fast ränta och 55 miljoner kronor löpte med rörlig ränta. Stiftelsen hade, såväl vid årets ingång som utgång, lån på 217 miljoner kronor. Det innebär att stiftelsen är koncernens största låntagare som påverkas mest av ränteförändringar.

Kommunens långfristiga lån

Skuld	Bindningstid	Ränta
55 mnkr	Tills vidare	Rörlig
26 mnkr	2015-2025	2,21 %
81 mnkr	0,2 år	2,85 %

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder

Skuld	Bindningstid	Ränta
25 mnkr	2020-2025	0,58 %
20 mnkr	2022-2025	3,29 %
14 mnkr	2020-2025	0,34 %
5 mnkr	2022-2026	3,27 %
29 mnkr	2022-2026	3,29 %
22 mnkr	2020-2026	0,66 %
21,5 mnkr	2022-2027	3,35 %
30 mnkr	2024-2028	2,49 %
12 mnkr	2024-2029	2,52 %
38,5 mnkr	2024-2030	2,76 %
217 mnkr	2,54 år	2,28 %

Total koncern

Skuld	Bindningstid	Ränta
298 mnkr	1,92 år	2,43 %

Se även not 22 för fler uppgifter i tabellform. Genomsnittliga räntan har sjunkit från 3,6 procent till 2,9 procent för kommunen medan den ökat för koncernen från 1,9 procent till 2,4 procent. Av koncernens totala skuld till Kommuninvest utgör kommunens del 27 procent. Genomsnittliga kapitalbindningstiden har ökat något från 1,4 år till 1,9 år på koncernnivå. Ränteökningen på koncernnivå kan förklaras av att flera lån med låg ränta löpte ut 2024 och behövde lånas om till det högre ränteläget som erbjudits av marknaden.

Kommunen är relativt lågt belånad vilket innebär kortsiktigt lägre finansiell risk utifrån räntenivån. Enligt kommunens finanspolicy ska hela kommunens skuld ligga med räntebindning om skulden understiger 100 miljoner kronor. Inga av kommunens lån överstiger 10 år i kapitalbindning vilket är satt som maxtak i policyn. Kommunens nuvarande låneportfölj följer således den nyantagna finanspolicyn.

För kommunens del utgör pensionsskulden en risk. En del kommuner har valt att säkra pensionsskulden eller spara pengar i särskilda fonder för att minimera den risken. Bollebygds kommun har inte valt att göra det. Det är svårt att säga vilken strategi som kommer vara bäst på lång sikt. Så länge kommunen är nettolåntagare finns det både för och nackdelar mot att försäkra pensionsåtagandet.

För stiftelsens del löper lån på 59 miljoner kronor ut under 2025. Två av lånen har haft låg ränta jämfört med dagens ränteläge. Räntekostnaderna för de lånen har varit ca 850 tusen kronor per år. Om hela lånet kommer att refinansieras till aktuellt ränteläge kommer kostnaden att öka till ca 1,5 miljoner kronor. Även under 2024 löpte flera lån ut med låg ränta så kommande års ökade räntekostnader försvårar stiftelsens ränteläge ytterligare för andra året i rad. Stiftelsen bedöms kunna klara av den ökade kostnaden med tanke på senaste årens resultatnivå vilket innebär att risken för kommunen inte bedöms som allvarlig. För Stiftelsen kan dock verksamhetsutmaningen vara betydande och planerat underhåll kommer kanske få skjutas på framtiden.

För kommunen ligger den största risken i framtida investeringar då investeringsbehovet är stort medan priset på kapital för närvarande är relativt högt även om trenden varit nedåtgående den senaste tiden.

Kommunens pensionsförpliktelser

Här nedan följer en tabell där pensionsförpliktelserna är uppställda enligt rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Det är viktigt att göra en samlad bedömning av pensionsförpliktelserna, då redovisningen i de finansiella rapporterna sker enligt den så kallade blandmodellen, så som lagen om kommunal bokföring och redovisning (6 kap § 4) föreskriver. Blandmodellen innebär att pensioner som intjänats före år 1998 inte ska tas upp som en skuld i balansräkningen. Nedan finns dessa redovisade under punkt 1.b Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt. Den del av tjänstepensionen som är förmånsbaserad och intjänad efter 1997 redovisas under punkt 1.a Avsättning inklusive särskild löneskatt. Skillnaden mellan de två sätten att redovisa pensionerna är att kostnaden i resultaträkningen tas vid olika tidpunkter. För pensioner intjänade före år 1998 tas kostnaden i samband med att pensionen betalas ut, medan pensioner som intjänats därefter har kostnadsförts vid intjänandet och därefter redovisats som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen löses sedan upp i takt med att pensionerna betalas ut, samtidigt som den ökar i takt med att nya pensioner tjänas in.

Pensionsförpliktelse (belopp i mnkr)	2023	2024
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	196,8	215,7
a. Avsättning inkl. särskild löneskatt	63,7	82,2
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	135,7	133,5
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	0	0
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	196,8	215,7
Förvaltade pensionsmedel – Marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	0	0
a. Varav överskottsmedel	0	0
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	0	0
Finansiering		
9. Återlånade medel	196,8	215,7
10. Konsolideringsgrad*	0	0

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel: Bollebygds kommun har inga eget förvaltade pensionsmedel.

**konsolideringsgrad - andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel*

Förändringen mellan 2023 och 2024 för avsättningen förklaras i huvudsak av under året intjänade pensioner. Nettoökningen avräknat utbetalda pensioner blir cirka 11,7 miljoner kronor. Ränte- och basbeloppsuppräknig av befintliga pensioner har ökat avsättningen med cirka 6,4 miljoner kronor. Resterande del är övriga pensionstekniska poster.

Under normalåren minskar ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 minskat i takt med att pensionerna betalats ut. För 2023 har ansvarsförbindelsen ökat på grund av förändringar av basbeloppet. För 2024 minskar återigen avsättningen om än i lägre nivå än vad som är prognostiserat kommande år.

Det finns inga egna förvaltade pensionsmedel, vilket kan ses ur perspektivet att Bollebygds kommun är en nettolåntagare totalt sett.

Händelser av väsentlig betydelse

Socialnämnden:

Förändringar i bemanningsplaneringen

Äldreomsorgen har under året arbetat för att säkerställa en effektiv bemanningsplanering som tar hänsyn till en god arbetsmiljö utifrån reglerna för dygnsvila. För att möjliggöra scheman som efterlever reglerna för dygns- och veckovila har kartläggning visat ett ökat behov av personal under helger. Till följd av att personalen är tillsvidareanställda med möjlighet till heltid skapar det en överkapacitet på vardagar vilket då nyttjas som resurspass. Resurspassen används i schemaplaneringen för att ersätta frånvaro på den egna och andra enheter. Samtidigt har ett arbete genomförts för att ta bort delade turer, varpå det ej förekommer delade turer inom socialnämndens verksamheter längre. Aktiviteterna som genomförts under året har bidragit till att skapa en god arbetsmiljö då enheterna numera består av fler personal med erfarenhet och kunskap om arbetsplatsen samt dess rutiner istället för att nyttja timanställda.

Digitalisering av verksamheten

Under 2024 har flera digitaliseringsprojekt genomförts. Bland annat har implementeringen av läkemedelsautomater påbörjats. Genom läkemedelsautomater ökar den enskildes självständighet samtidigt som medicingivningen blir säkrare. Digitala medicinskåp har implementerats där syftet är att förvara läkemedel på ett säkrare sätt. Under hösten har hemtjänsten genomfört en pilotstudie med fjärrtillsyn. Brukarna som deltagit i piloten har fått besvara en enkät både före och efter installation av kamerorna, i syfte att jämföra kvalitén i den utförda tillsynsinsatsen. Enkäterna visade att sömnkvalitén hos brukarna har ökat genom införande fjärrtillsyn. Samtidigt tar tillsynen 80 procent mindre tid för personalen att utföra med stöd av fjärrtillsyn, utan att räkna med besparing i restid. Effektiviteten kommer öka mer när fler kameror har installerats, vilket medför att personalresurser kan nyttjas för brukare som behöver fysiskt stöd.

Ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen förväntas träda i kraft 1 juli 2025. Omställningen till ny socialtjänstlag förväntas påverka samtliga nämnder, men framför allt socialnämnden. Genom riktade statsbidrag för 2024 har en utvecklingsledare anställts för att bevaka och arbeta med omställningen till den nya lagen och dess intentioner. Utvecklingsledaren har under innevarande år genomfört kartläggning över hur nämnden behöver anpassa sig för att arbeta i linje med den nya lagen då den träder i kraft. Omställningen kommer

innebära ökade kostnader för kommunerna. I budgetpropositionen för 2025 aviserar regeringen att kommuner ska få medel under flera år för att stimulera omställning av verksamheten. Omfattningen av medlen är 1,2 miljarder kronor 2025 samt 2,2 miljarder kronor varje år 2026-2028.

Utbildningsnämnden:

Elevhälsoarbetet har stärkts

Elevhälsan har utökats för att kunna möta elevernas behov bättre. Med stöd från bland annat skolsköterska, kurator och psykolog arbetar elevhälsan för att främja hälsa, förebygga problem och ge elever det stöd de behöver för att lyckas i skolan. Genom att identifiera och hantera hinder i lärandet bidrar elevhälsan till att alla elever får möjlighet att nå sin fulla potential.

Budgetutmaningar

Under året har nämnden arbetat intensivt för att nå en budget i balans inom skola och förskola. Under årets sista del infördes köpstopp, minskning av vikarier och rektorer fick gå in som pedagoger, vilket ofta innebar längre arbetsdagar för att kombinera undervisning med ledningsuppgifter.

Det hårda arbetet gav ett förbättrat ekonomiskt resultat, men det har också tagit på krafterna, både fysiskt och psykiskt, för den engagerade personalen. Deras insatser har varit avgörande för att upprätthålla kvaliteten i verksamheten trots utmaningarna.

Nationellt kvalitetssystem

Utbildningsnämnden har infört det nationella kvalitetssystemet vilket gett dem ett enhetligt ramverk för att systematiskt följa upp och utveckla kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten. Med tydliga mål, indikatorer och framgångsfaktorer kan mer välgrundade beslut fattas och åtgärder som minskar skillnader mellan skolor genomföras. Systemet bidrar också till ökad transparens och stärker arbetet för att ge alla elever en likvärdig utbildning av hög kvalitet, oavsett bakgrund.

Teknik- och servicenämnden:

VA-situationen i december

En av årets mest kritiska händelser inträffade i december då en vattenreservoarslucka upptäcktes oläst. Incidenten innebar en akut utmaning för förvaltningen och krävde omedelbara åtgärder för att säkerställa säkerheten för kommunens invånare i Olsfors och Hultafors. Erfarenheterna från händelsen är värdefulla och Teknik och Serviceförvaltningen har fått positiv respons från myndigheter, invånare och andra aktörer för hanteringen. Den totala merkostnaden för händelsen belastade årets resultat med cirka 0,3 miljoner kronor.

Beachhandbollsplan

En ny och modern beachhandbollsplan har byggts, vilket stärkt möjligheterna för både organiserad och spontan idrottsutövning. Planen är ett välkommet tillskott för föreningslivet.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens mål- och budgetarbete

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens vision, övergripande mål, mål för god ekonomisk hushållning och budgetramarna. Vision och övergripande mål beslutas inför varje ny mandatperiod, men kommunfullmäktige kan också inför varje år besluta om mål på nämndnivå.

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen. Underlaget tas fram av kommunstyrelsen under februari månad och innehåller omvärldsanalys, strategiska kommuninterna frågor. Syftet är att visa på eventuella förändringar i verksamheter och öka kunskapen om vilka förutsättningar som gäller för verksamheterna. I mål- och budgetförutsättningarna finns de preliminära ramarna för det nästkommande budgetåret och plan för de två därpå följande åren. Preliminära ramarna utgör grunden för nämndernas fortsatta budgetarbete.

I maj sammanträder budgetberedningen och då presenterar nämnderna konsekvenserna av de preliminära ramarna samt hur de ska ta sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen. I augusti/september uppdateras budgetförutsättningarna och respektive nämnd presenterar ytterligare information för budgetberedningen.

Under oktober månad tar den politiska beredningen vid som mynnar ut i ett budgetförslag för nästkommande år samt plan för de kommande två åren. Budgeten beslutas av kommunfullmäktige i november.

Nämnderna kan även fritt besluta om egna mål för sin verksamhet samt relevanta nyckeltal. Uppföljning av mål och ekonomi sker kontinuerligt, vid fyra tillfällen per år delges fullmäktige det ekonomiska resultatet och förväntad årsprognos. Målen följs upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Från och med 2022 beslutade kommunfullmäktige om en budget per större investeringsprojekt, nämnderna har dock möjlighet att göra mindre omfördelningar mellan projekt. Utöver budget per enskilda större investeringsprojekt antar också fullmäktige den lokalförsörjningsplan som uppdateras varje år. Tidigare år var det i stället en investeringsram per nämnd.

Under hösten 2023 antogs en ny styrmodell och en riktlinje för investeringsredovisning vilket innebär förändringar i mål- och budgetarbetet. De största förändringarna är att förutom budget för nästkommande år antas även de preliminära ramarna på kommunfullmäktiges sammanträde i november samt att nämndernas budgetunderlag antas under augusti vilket ger en betydligt längre tid för beredning i förvaltningsorganisationen.

Kommunens arbete med intern kontroll

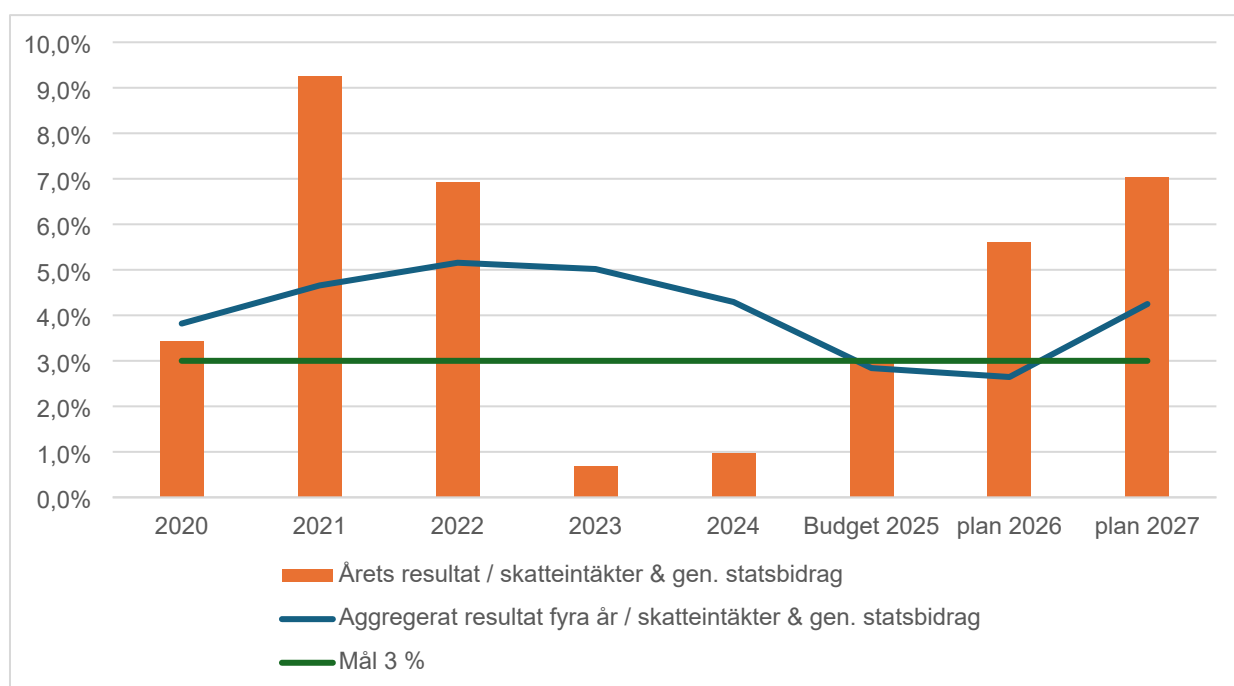
Arbetet med internkontroll regleras i det reglemente som beslutades under 2015. Där fastslås kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvar. Kortfattat innebär det att varje nämnd ska göra en risk- och väsentlighetsanalys årligen och sedan rapportera vilka kontroller som gjorts och resultaten av dessa. Kommunstyrelsen ska årligen utvärdera den samlade interna kontrollen och rapportera detta till kommunfullmäktige samt eventuellt föreslå förbättringar. Kommunstyrelseförvaltningen gör dessutom vissa stickprovskontroller årligen, en plan för detta presenteras i kommunstyrelsen. I december 2020 antogs riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Även i nämndernas reglementen berörs frågan om uppsiktsplikt.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Avstämning av mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade om två finansiella mål i budgeten för 2024. De finansiella målen ändrades något i formulering jämfört med tidigare års mål på det viset att utvärdering år för år kan ske med rullande fyraårsperiod istället för sett över mandatperioden som varit tidigare. Vid mandatperiodens slut sammanfaller de båda formuleringarna av målen.

Det ekonomiska resultatet ska motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för en rullande fyraårsperiod. (finansiellt mål budget 2024)



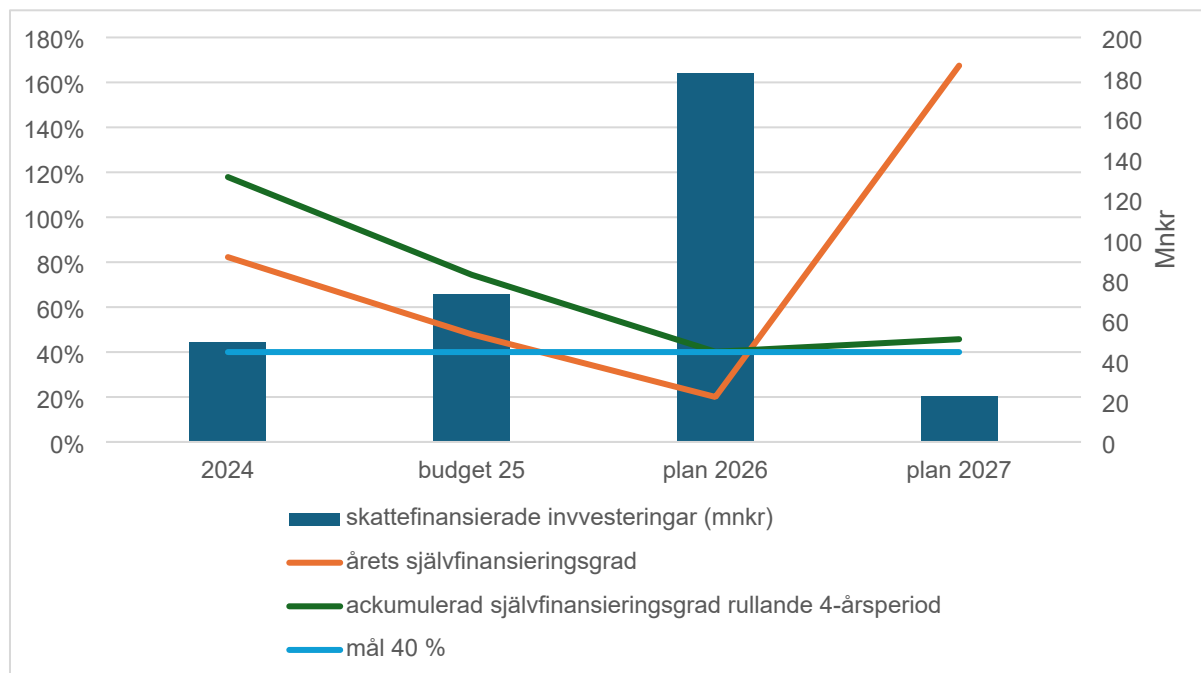
Diagrammets blå linje visar aggregerat resultat / aggregerade skatteintäkter och generella statsbidrag för en rullande fyraårsperiod. För 2020-2022 innehåller således den blå linjen uppgifter som inte syns i uppställningen. Måluppfyllelsen för föregående mandatperiod visas genom att det blå strecket ligger på 5,2 procent för 2022.

För 2024 är resultatet genom skatteintäkter & generella statsbidrag 1,0 procent. Rullande fyraårsperiod ger 2024 ett utfall på 4,3 procent. Det innebär att det finansiella målet är uppnått.

Den rullande utvärderingen som numera görs från 2024 innebär att det kommer vara svårare att nå upp till målet 2025 och 2026 då dessa år måste bära det svagare resultatet från 2023 och 2024. Såsom budget 2025 ligger skulle målutvärderingen nästa

år bli 2,8 procent jämfört med målet på 3 procent. Skillnaden mellan aggregerat 2,8 procent och målet på 3 procent är endast en resultatförbättring på 300 tusen kronor vilket bör kunna hanteras under kommande år.

Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar ska finansieras med egna medel över en rullande fyraårsperiod. (finansiellt mål budget 2024)



Självfinansieringsgraden har beräknats genom att:

(årets resultat + avskrivningar) dividerats med (årets nettoinvesteringar + nettoexploateringar)

När självfinansieringsgraden är över 100 procent behöver inte kommunen teckna nya lån för att finansiera årets investeringar eller exploateringsverksamhet. Detta anses generellt sett positivt eftersom ökade lån ger högre finansiella risker. Högre belåningsgrad innebär högre räntor som riskerar ta resurser från annan verksamhet.

Årets skattefinansierade investeringar och exploateringar blev 49,4 miljoner kronor, vilket utgjorde 82 procent av årets resultat och årets avskrivningar. Ackumulerat för senaste fyra åren hamnar självfinansieringsgraden av skattefinansierade investeringarna på 118 procent. Detta är klart över målet på 40 procent sett ur ett rullande fyraårsperspektiv.

I en prognos över självfinansieringsgraden sett över hela innevarande mandatperioden skulle målet också vara uppfyllt med 71 procent vid plan 2026. I den prognosen finns dock endast genomförda och redan beslutade investeringsprojekt samt reinvesteringar medräknade. Den långsiktiga investeringsplanen rymmer projekt för ytterligare en miljard kronor. Det är dock inte sannolikt att alla dessa kommer genomföras under mandatperioden. Ytterligare investeringar för 160 miljoner kronor kan budgeteras och genomföras under mandatperioden för att hamna på 40 procent självfinansieringsgrad

under förutsättning att samtliga beslutade och planerade investeringsprojekt genomförs enligt plan.

Utifrån detta resonemang bedöms målet om självfinansieringsgrad av investeringar som uppfyllt.

Avvikelse mot budget

Enligt rådet för kommunal redovisnings normerande rekommendationer ska upplysning om totala budgetavvikelsen och förklaring lämnas. För Bollebygds kommuns del har ingen budget på koncernnivå upprättats vilket innebär att ingen redovisning av sådan budgetavvikelse kan lämnas. Den mest relevanta totala budgetavvikelsen anses vara den för resultatbudgeten. På så vis bedöms redovisningen leva upp till rekommendationen. Se kommentarer till drift- och investeringsbudget för budgetavvikelse för dessa redovisningar.

	2023	2024	Budget 2024	Budget-avvikelse	%	Förändring
Verksamhetens intäkter	135,3	127,0	106,7	20,3	19,0%	-6,1%
Verksamhetens kostnader	-749,9	-774,4	-753,7	-20,7	2,7%	3,3%
Avskrivningar	-31,5	-33,8	-34,0	0,2	0,5%	7,2%
Verksamhetens nettokostnad	-646,2	-681,2	-681,0	-0,2	0,0%	5,4
Skatteintäkter	553,2	564,7	563,4	1,3	0,2%	2,1%
Gen. statsbidr o utjämning	112,8	132,0	129,7	2,3	1,8%	17,0%
Verksamhetens resultat	19,8	15,5	12,1	3,4		
Finansiella intäkter	3,5	4,3	1,8	2,5	135,2%	21,9%
Finansiella kostnader	-11,2	-13,0	-13,0	0,1	0,4%	15,9%
Res efter finansiella poster	12,2	6,8	0,9	5,9		
Extraordinära poster	-7,7	0,0	0,0	0,0		
Årets resultat	4,5	6,8	0,9	5,9		

För noter se Resultaträkning under finansiella rapporter.

Nettokostnaderna hade en avvikelse på 0,2 miljoner kronor mot budget vilket motsvarar en avvikelse på 0,03 procent. Avvikelsen var dock större för enskilda nämnder. Se vidare analys för respektive nämnd under driftsredovisningen. Den procentuellt största avvikelsen för nettokostnaderna står intäkterna för. Det beror bland annat på icke budgeterade riktade statsbidrag samt förändring hur hyresintäkter för kommunens leasade äldreboende redovisas. Det är vanligt med större procentuell avvikelse bland intäkterna än kostnaderna vilket kan förklaras av att om ett bidrag erhålls för en insats som sedan genomförs blir procentuella avvikelsen högre på intäktssidan än på kostnadssidan givet att varken kostnaden eller intäkten var budgeterad sedan början.

Verksamhetens kostnadsutveckling består av att personalkostnaderna ökat med 4,5 procent medan övriga verksamhetskostnader ökat med 6,0 procent. Det som gör att förändringen ändå stannar på totalt 3,3 procent är att kostnaderna minskat jämfört med tidigare år avseende bidrag till infrastruktur som avsattes mot 2023 års resultat.

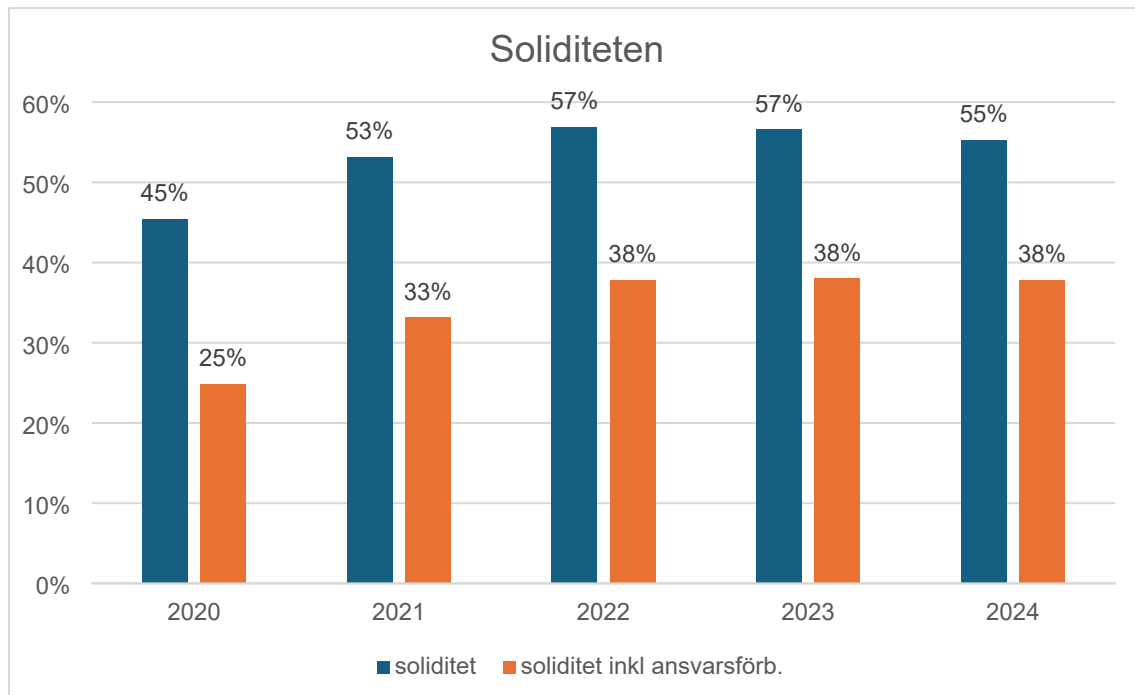
Skatteintäkterna föll ut något positivare än budget vilket beror på en positiv skatteavräkning för året. Utfallet för generella statsbidraget blev högre än budgeterat eftersom restriktion kring nyttjandeperiod för två generella statsbidrag riktade mot äldreomsorgen justerades i slutet av föregående år. I stället för att redovisa hela bidraget på 2023 såsom ursprungliga restriktionen stipulerade skulle en stor del periodiseras till 2024. Ingen budgetjustering gjordes.

Ekonomisk ställning

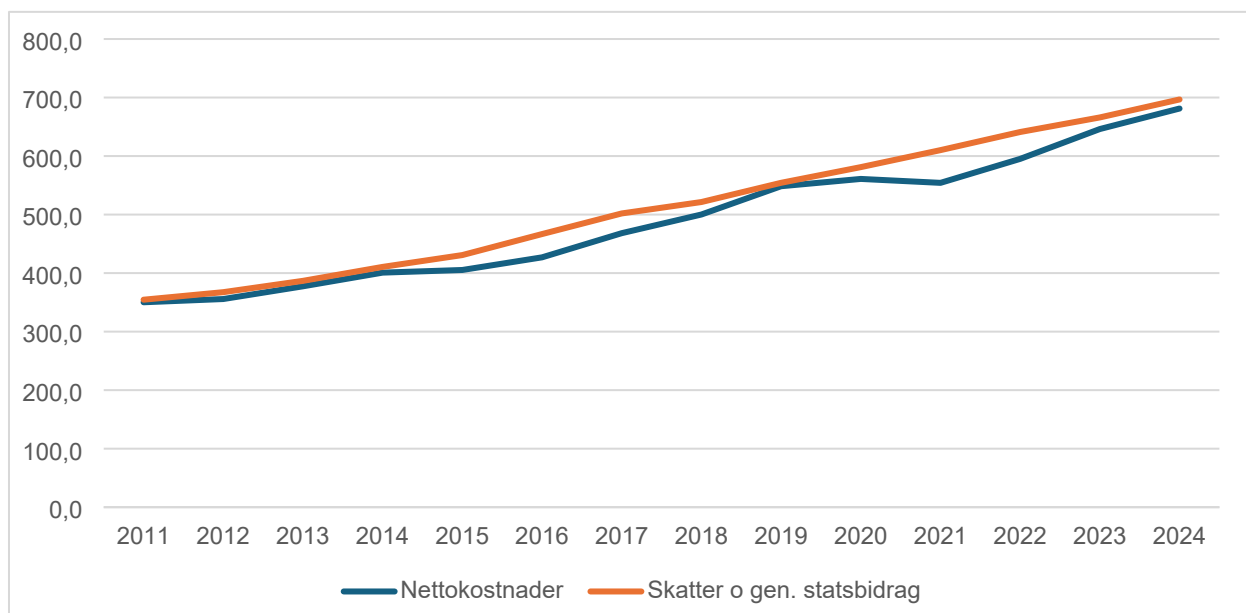
Soliditeten har sjunkit något jämfört med föregående år sett utifrån blandmodellen. Inkluderar man pensionsförbindelser utanför balansräkningen är dock soliditeten på samma nivå eftersom pensionsförbindelsen sjunkit.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av soliditeten i kommunen. De senaste årens positiva resultat har använts till att amortera skulder snarare än att investera i nya tillgångar. Investeringsbudgeten som tagits av fullmäktige har inte utnyttjats till fullo de senaste åren. Det innebär att soliditeten har ökat men även behovet av nyinvestering. Soliditeten beräknas sjunka framgent till följd av att framtida investeringar till betydande del kommer att finansieras med lånade medel.

I diagrammet nedan är soliditeten beräknad utifrån att Bollegårdens äldreboende har klassats som ett finansiellt leasingavtal i linje med gällande redovisningsrekommendationer (RKR R5). Jämförelsesiffror i diagrammet för 2020-2022 har beräknats som om redovisningsprincipen var implementerad redan då. För 2022 var soliditeten 63 procent då Bollegården hanterades som ett operationellt avtal men efter omräkning ligger den på 57 procent.



Nedanstående diagram visar utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkterna ökade med 4,6 procent medan nettokostnaderna ökade med 5,4 procent. Som regel innebär det lägre resultat när nettokostnaderna ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Kombinationen av lågkonjunktur och hög inflation har inneburit att skattekraften inte ökat i samma omfattning som kostnadsutvecklingen.



Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Båda finansiella målen är uppfyllda för perioden. Sammantaget bedöms det föreligga god ekonomisk hushållning sett till måluppfyllelsen av 2024 års mål.

I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning": "Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar." Enkelt uttryckt innebär det att kommunen inte ska dra på sig skulder för driften av den kommunala servicen som sedan kommande generationer måste betala. Fullmäktiges finansiella mål syftar till att säkerställa att så inte sker.

En näst intill bibehållen soliditet är också en indikation på god ekonomisk hushållning. Det kan finnas situationer då det är motiverat att sänka soliditeten. T ex är finansiella målet om självfinansiering satt till 40 procent vilket medger en sänkning av soliditeten. En bibehållen eller stärkt soliditet ger dock större finansiellt handlingsutrymme vilket får anses vara bättre.

Nettokostnadsutvecklingen i relation till skattekraftsutvecklingen är problematisk. Att kommunen ändå kan hålla ett positivt balanskravsresultat i tider med hög ökning av pensionskostnader och allmän prisökning i samhället får ändå anses som positivt.

I kommunfullmäktiges antagna budget anges att god ekonomisk hushållning anses råda "då merparten av verksamhetsmålen är uppfyllda samtidigt som de två finansiella målen är uppfyllda". Av de tolv verksamhetsmålen bedömer kommunstyrelsen att sju mål uppnås, tre uppnås delvis och två uppnås ej. Sju uppfyllda mål är merparten av målen. Eftersom även de två finansiella målen är uppfyllda fastslås att god ekonomisk hushållning råder enligt definitionen i antagen budget.

Balanskravsresultatet

LKBR (Lagen om Kommunala Bokföringsregler) anger att "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" samt "Årets balanskravsresultat" redogörs i förvaltningsberättelsen. Balanskravsjusteringar görs förenklat uttryckt för att kommuner inte ska kunna sälja tillgångar för att finansiera den löpande driften. Om kommunen har ett negativt balanskravsresultat innebär det att den har haft en förlust under perioden, vilket kan indikera att kommunens ekonomiska ställning är instabil och att det finns en risk för framtida ekonomiska problem. Därför säger lagen att kommunen i förvaltningsberättelsen ska redogöra för när och på vilket sätt ett eventuellt underskott ska regleras. Bollebygds kommun har de senaste åren haft ett positivt balanskravsresultat.

Redovisningsår	2021	2022	2023	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	55,9	44,1	4,5	6,8
- reducering av samtliga realisationsvinster	0,0	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,0	0,8	-0,6	-0,8
-/+ återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	54,9	44,9	3,9	6,0
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-48,8	-37,6	0	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
= Balanskravsresultat	6,1	7,3	3,9	6,0

Årets resultat efter balanskravsjusteringar är 6,0 miljoner kronor. Justeringen som har gjorts är att orealiserad redovisad vinst i kommunens värdepapper har räknats bort. Jämförelsesiffror för föregående år är omräknade för att visa resultatet såsom det hade varit med samma redovisningsprincip av finansiell leasing som tillämpats fullt ut från och med 2023.

Under året har inga realisationsvinster gjorts som påverkat balanskravet. Vinsten ifrån såld exploateringsstomt ska inte räknas bort här då detta är att anse som kommunal kärnverksamhet.

Sedan bokslutet för år 2023 får inte medel reserveras till RUR till följd av en förändring i kommunallagen. Dock får medlen som kvarstår i resultatutjämningsreserven användas fram till 2033. Bollebygds kommun har vid 2024 års utgång en resultatutjämningsreserv

på totalt 98,8 miljoner kronor som har byggts upp under 2020 till 2022. Reserven kommer kunna tas i anspråk för att utjämna för sjunkande intäkter under en lågkonjunktur. SKR (Sveriges kommuner och regioner) har valt att tolka det som att medel från reserven kan nyttjas när skatteunderlaget understiger den genomsnittliga skatteutvecklingen de senaste tio åren.

Från och med 2024 finns möjlighet till en ny typ av resultatreserv även kallad RER i resultatutjämningsreservens ställe. Kommunen har 2024 inte inarbetat några riktlinjer för RER i sina regler kring god ekonomisk hushållning. Därför sker ingen prövning om reservering till RER av 2024 års resultat.

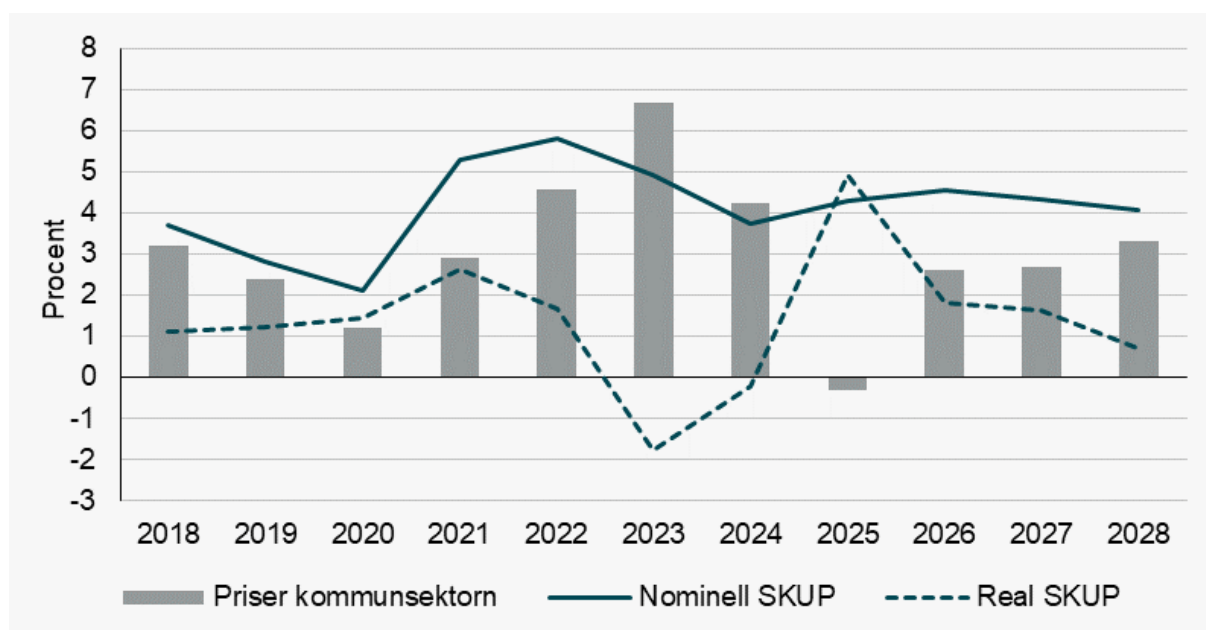
Förväntad utveckling

Omvärldsanalys

Kommunens ekonomi både på intäkts- och kostnadssidan är starkt sammankopplade med utvecklingen i riket. Även om den demografiska utvecklingen ser olika ut i olika kommuner och regioner påverkar ändå utvecklingen i riket alla kommuner på ett likartat sätt till följd av det långtgående kostnadsutjämningssystem som finns. Det är alltså av avgörande betydelse även för Bollebygds kommun hur den demografiska förändringen i riket utvecklas.

Av tabellen nedan framgår de närmsta årens förändring i skatteunderlagets utveckling samt prisutvecklingen för riket. Fram till 2028 beräknas skatteunderlaget i riket öka med strax över 4 procent om året i nominella termer vilket är något lägre än de närmast föregående åren men högre jämfört med pandemiåren och åren innan. I reella termer, alltså när prisutvecklingen i kommunsektorn räknas bort, syns däremot betydligt större förändringar. För år 2025 ses en reell ökning av skatteunderlaget på närmare 5 procent som förmodligen är rekordstor. Den stora ökningen föregås dock av två år med negativt reellt skatteunderlag till följd av de kraftigt ökade pensionskostnaderna år 2023 och 2024. Det reella skatteunderlaget beräknas öka med strax under 2 procent 2026-2027 och under 1 procent för 2028 vilket ändå får ses som förhållandevis goda ökningshistoriskt sett.

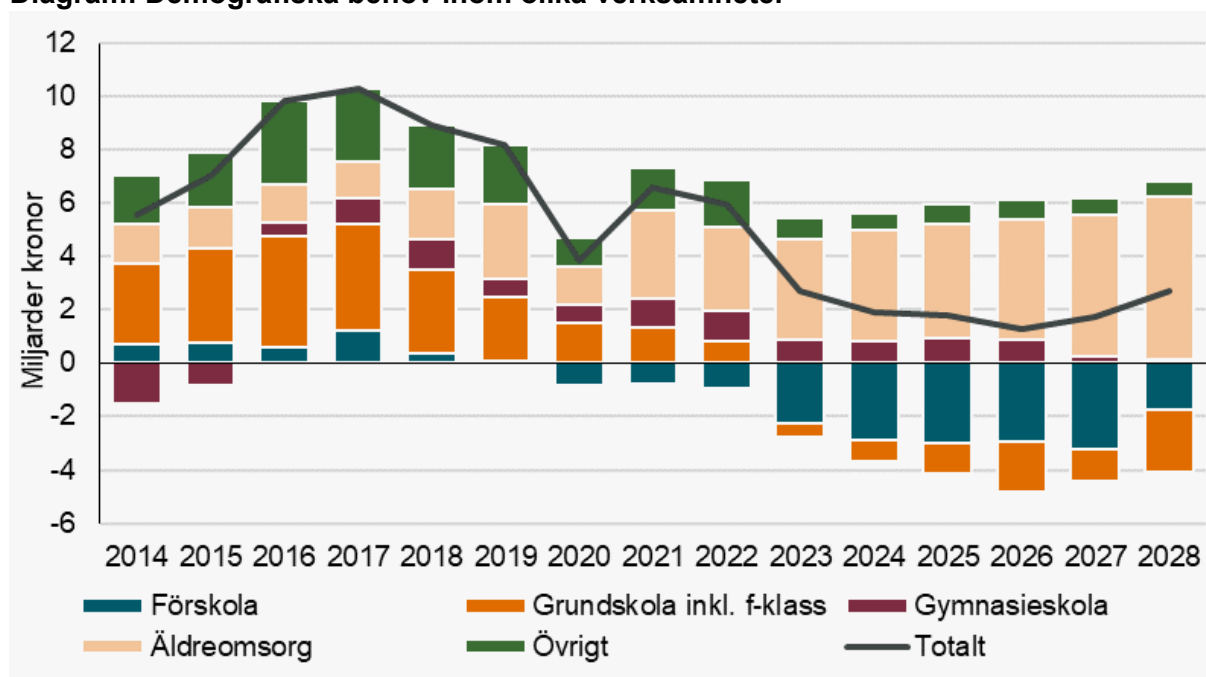
Diagram: Skatteunderlagets utveckling, pris- och löneökningar



Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Samtidigt sker nu den förändring av befolkningens sammansättning som under lång tid har förutspått där andelen äldre i befolkningen ökar kraftigt samtidigt som antalet barn minskar. Totalt ökar behoven från den demografiska utvecklingen i kommunerna med ca 0,2 procent per år enligt denna prognos. Det är omkring en tredjedel så stor ökning som i föregående prognos. I tabellen nedan beskriver Sveriges Kommuner och Regioner den demografiskt motiverade kostnadsökningen för olika verksamheter från 2014 till 2028. Av tabellen framgår alltså att den demografiskt motiverade kostnadsökningen förväntas vara betydligt lägre de kommande åren jämfört med de 10 senaste åren. Det kommer bli en stor utmaning att ställa om resurser i form av lokaler och personal från förskola och grundskola till äldreomsorg där behovet ökar.

Diagram: Demografiska behov inom olika verksamheter



Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Bollebygd

För Bollebygds del är det precis som för riket i stort en förväntad kraftig ökning av äldreomsorg som kommer driva kommunens kostnadsutveckling de närmsta tio åren. Samtidigt är Bollebygd en kommun med ambitionen att växa och utveckla samhället. Även om befolkningstillväxten i riket nu förutspås något lägre än tidigare är prognosen fortsatt att befolkningen i Bollebygd kommer öka, enligt kommunens senaste befolkningsprognos beräknas antalet invånare nå upp över 10 000 invånare någon gång under 2028–2029. Det kommer, förutom fler äldre, innebära fler personer i yrkesverksam ålder vilket innebär ökade möjlighet till kompetensförsörjning och skatteintäkter.

Investeringar

Till följd av både befolkningstillväxten, den åldrande befolkningen kommer de närmsta åren innebära stora investeringar i välfärden. Det handlar till exempel om en nybyggd förskola i Fjällastorp, ny-/ombyggnad av skola i centralorten, fler platser på äldreboende och nya gruppboenden inom funktionsnedsättning. Kommunen står även inför stora investeringar inom sin VA-verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade 2019 att bli delägare i Gryaab för att på sikt ansluta kommunens avlopp till Gryaabs anläggning i Göteborg. Under 2023 har kommunfullmäktige istället beslutat om en ny inriktning mot om-/tillbyggnad av befintligt avloppsreningsverk och beslut om tillfälligt miljötillstånd förväntas under 2025 vilket även blir startskottet för planering för ny permanent lösning. Även Olsfors reningsverk planeras att läggas ner för att istället förlägga överföringsledningar från Olsfors till Bollebygds avloppsreningsverk.

De identifierade investeringsbehoven som är antagen av kommunfullmäktige visar på ett investeringsbehov på ca 1 miljard kronor. Totalt kommer alltså en kraftig ökning av investeringstakten de närmsta åren vilket till stor del kommer behöva finansieras genom lån. Det leder till ökade kapitalkostnader och försämrad soliditet. Eftersom kommunen i dagsläget har ett relativt gott utgångsläge innebär inte den försämrade soliditeten en alltför påtaglig risk, däremot kommer de ökade kapitalkostnaderna kräva effektiviseringar inom den övriga kostnadsmassan. Genom att utforma de nya verksamhetslokaler på ett sätt som möjliggör samordningsvinster blir effektiviseringarna lättare att genomföra utan påverkan på verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden

Arbetet med kompetensförsörjning och arbetsmiljö har under 2024 fortsatt och arbetet sker brett utifrån många olika perspektiv. Strategisk kompetensförsörjning innefattande både rekrytering och kompetensutveckling är viktigt för att dels skapa en god arbetsmiljö och delaktighet för medarbetarna och dels för att möta verksamhetens och medborgarnas behov. En hälsosam och säker arbetsmiljö är viktigt för alla medarbetare och åtgärder för att hantera stress och arbetsbelastning har genomförts inom flera enheter. Ett viktigt dialogområde är dialogen om balansen mellan krav och resurser.

Rekrytering

Pensionsavgångar, personalomsättning och frånvaro av olika slag gör att Bollebygds kommun har ett kontinuerligt rekryteringsbehov för i princip alla befattningar. Under 2024 annonserades 90 lediga tjänster ut i kommunen. Av dessa annonserades 37 i socialförvaltningen, 20 i utbildningsförvaltningen, 19 på teknik- och serviceförvaltningen,

4 på bygg- och miljöförvaltningen och 10 på Kommunstyrelseförvaltningen. Det är en minskning av antalet lediga tjänster jämfört med 2023 och en tänkbar förklaring till det är att det efter Coronapandemin var många som under 2023 bestämde sig för att söka nytt jobb.

Personalomsättningen i kommunen som helhet var 8,3 procent vilket är en minskning med cirka 4 procentenheter jämfört med 2023. Bryter man ner siffrorna på förvaltningsnivå är personalomsättningen störst i bygg- och miljöförvaltningen med 28 procent, näst störst var personalomsättningen på 11 procent på socialförvaltningen och på Kommunstyrelseförvaltningen. Teknik- och serviceförvaltningen hade en personalomsättning på 8 procent och utbildningsförvaltningen på 5 procent. Det innebär att det finns ett mer eller mindre ständigt rekryteringsbehov.

Flertalet av kommunens yrkeskategorier är så kallade bristyrken vilket innebär att det inte finns tillräckligt med tillgänglig arbetskraft på arbetsmarknaden och utifrån det, råder det en tydlig konkurrens om arbetskraft med rätt kompetens. Det är de arbetssökandes marknad. Flera förvaltningar upplever att det är mycket svårt att hitta kompetenta medarbetare och varje ledigt arbete kan utifrån det annonseras flera gånger då man inte lyckats rekrytera första gången en annons var ute. Utöver det pågår det också en ständig rekrytering av korttidsvikarier till kommunens verksamheter. Allt detta sammantaget innebär att chefer i framför allt de personalintensiva verksamheterna fått lägga mycket tid på rekrytering under året.

Kompetensförsörjning

Liksom andra kommuner har Bollebygds kommun utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Utmaningarna handlar dels om att det inte finns tillräckligt med utbildade personer eller personer med rätt kompetenser samtidigt som det finns många som står utanför arbetsmarknaden. Arbetet med kompetensförsörjning är en ständigt pågående process som innehåller flera delar. En viktig del av kompetensförsörjningen är att arbeta med att utveckla och behålla medarbetare genom till exempel kompetensutveckling. Organisationens chefer lyfter kontinuerligt kompetensutvecklings- och utvecklingsbehov med medarbetarna i den röda tråden samtalen för att både nu och i framtiden ha medarbetare med god och uppdaterad kompetens. Den röda tråden är Bollebygds kommuns process för medarbetarplan och uppföljning av medarbetare. Hållbar och strategisk lönebildning där jämställdhet och konkurrenskraft är i fokus är en annan viktig aspekt av den strategiska kompetensförsörjningen.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Organisationens chefer arbetar kontinuerligt i arbetsgrupperna med

Förvaltning	2024	2023
Kommunstyrelseförvaltningen	1,48 %	2 %
Samhällsbyggnadsförvaltningen		8,2 %
Teknik- och serviceförvaltningen	6,52 %	
Socialförvaltningen	8,36 %	9,4 %
Utbildningsförvaltningen	6,9 %	7,8 %
Bygg- och miljöförvaltningen	7,5 %	
Totalt	7 %	8,1 %

Sjukfrånvaro per förvaltning.

jämställdhetsperspektivet mellan kvinnor och män. En viktig del i jämställdhetsarbetet är att varje år genomföra en lönekartläggning ur ett jämställdhetsperspektiv, en så kallad jämställdhetsanalys. Den generella analysen vid årets lönekartläggning

visar att skillnaden mellan männens och kvinnornas medianlön på totalen medarbetare under 2024 har förändrats jämfört med förra årets kartläggning. Skillnaden är nu 600 kr till kvinnornas fördel. Vid förra kartläggningen 2023 var det 700 kr skillnad till männens favör. Resultatet torde grunda sig i det aktiva arbetet i enlighet med föregående års handlingsplan för jämställda löner, där fokus har varit att organisationens chefer ska lönesätta nya medarbetare utifrån kompetens och erfarenhet oberoende av kön. I arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare är jämställda och konkurrenskraftiga löner gentemot omvärlden en viktig parameter och en fortsatt viktig del i kommunens lönestrategi.

Analysen visar att cheferna i organisationen i löneöversyn varje år fördelar sitt löneökningssutrymme könsneutralt.

Andelen kvinnor i organisationen har minskat 2 procentenheter till 78 jämfört med 2023. Andelen män har ökat från 20 procent till 22 procent.

Heltidsorganisation

Heltid som norm är dels en kompetensförsörjningsfråga, dels en jämställdhetsfråga. Det är en kompetensförsörjningsfråga utifrån att arbetskraften som finns tillgänglig inte kommer att räcka till för att möta de behov av arbetskraft som Bollebygds kommun och Sverige står inför med en minskande befolkning i arbetsför ålder. De medarbetare vi redan har anställda måste arbeta heltid i större utsträckning för att täcka de behov som finns idag och de som kommer att finnas i framtiden. En jämställdhetsfråga utifrån att kvinnor, inom framför allt vård och omsorg, inte har samma möjlighet att försörja sig både i yrkesverksam ålder och senare vid pensionen.

Andelen tillsvidareanställda med heltid har under 2024 ökat marginellt och är nu 92,4 procent. 2023 var andelen medarbetare med heltidsanställning 92,1 procent. På Bygg – och miljöförvaltningen är samtliga medarbetare heltidsanställda.

Hälsa och arbetsmiljö

Resultatet på medarbetarenkäten visar att kommunens medarbetare upplever att de har en god arbetsmiljö. Hållbart medarbetarengagemang (HME) visar på 84 vilket är lite högre än resultatet för de kommuner som mäter HME. HME har därmed ökat med 2 procentenheter sedan 2023. Kommunens medarbetare har också en hög övergripande nöjdhet med arbetssituation, upplever en god stämning på arbetsplatsen och upplever att de har ett meningsfullt och utvecklande arbete. Resultatet visar dock på att 33 procent av medarbetarna upplever att de inte hinner göra ett gott arbete inom ramen för sin arbetstid. Över tid kan det leda till effekter i hälsa hos medarbetare om långvarig hög belastning utan återhämtning och vila blir en del av vardagen.

Alla organisationens arbetsgrupper har utifrån resultatet av medarbetarenkäten tagit fram en handlingsplan med åtgärder som en viktig del av arbetsmiljöarbetet. Handlingsplanerna följs upp i kommande års medarbetarenkät.

Dialogen i den röda tråden samtalen är en viktig del i arbetsmiljöarbetet och ger organisationens chefer möjlighet att följa upp medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö.

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 8,1 procent 2023 till 7 procent 2024. Kvinnors sjukfrånvaro var 3,17 procentenheter högre än männens sjukfrånvaro 2024, vilket är en minskning jämfört med 2023. Sjukfrånvaron har minskat med ca 1 procentenhet jämfört med 2023 och det kan med största sannolikhet kopplas dels till det strukturerade arbetet med sjukfrånvaro som görs i organisationens verksamheter, dels till att de medarbetare som har möjlighet att arbeta hemifrån gjort detta trots att man varit sjuk. Man hade annars behövt sjukskriva sig men det har man inte gjort utan har kunnat fortsätta arbeta hemifrån trots lättare sjukdom. De medarbetare som inte kan arbeta hemma har i lika stor utsträckning som 2023 varit frånvarande från arbetet på grund av sjukdom.

Andelen långtidssjukskrivna över 60 dagar av det totala antalet sjukskrivna har minskat från 41,32 procent 2023 till 32,53 procent 2024. Det indikerar att det är fler av dem som är sjukskrivna är det för en längre tid och det tar tid att komma tillbaka till arbetet. Sjukfrånvaron är fortfarande högst i åldersgruppen +50 år. Sjukfrånvaron beror både på strukturella orsaker och på andra orsaker som är kopplade till den enskilde medarbetaren. Strukturella orsaker till sjukfrånvaro kan vara ohälsosam schemaläggning med för lite återhämtning mellan arbetspassen, långa arbetspass, arbetspass med otillräcklig bemanning, för många antal medarbetare per chef eller otydliga uppdrag. De sjukfrånvaroorsaker som kopplas till den enskilde medarbetaren beror både på fysiska och psykiska sjukdomar.

Under 2024 inkom 826 avvikelser i medarbetarnas arbetsmiljö. Det är en ökning med 280 jämfört med föregående år. Av avvikelserna är 382 tillbud, 181 olycksfall, 227

riskobservationer, färdolycksfall 3 samt anmälan om kränkande särbehandling 33 stycken. Orsaker till avvikelserna är ohälsosam arbetsbelastning, skadad av person samt hot och våld. Olycksfallen som rapporterats gäller främst hot och våld samt skadad av person. Flest avvikelser har inträffat inom utbildningsförvaltningens verksamhetsområde.

Samtliga anmälningar om kränkande särbehandling har utretts och åtgärder satts in utifrån framtagna handlingsplan i varje ärende.

Frånvaron för vård av sjukt barn uppgick under 2024 till motsvarande 2 årsarbetare vilket är fem årsarbetare färre än för 2023.

Arbetet för att främja hälsa fortsätter och 66,8 procent av medarbetarna har nyttjat sitt friskvårdbidrag vilket är ca 3 procentenheter lägre än föregående år.

	2024			2023		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt	7,7 %	4,6 %	7 %	9 %	4,9 %	8,1 %
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	35 %	17,1 %	32,5 %	43 %	30,1 %	41,3 %
Sjukfrånvaro ≤ 29 år	5,7 %	5,1 %	5,5 %	7,7 %	4 %	6,5 %
Sjukfrånvaro 30-49 år	7,3 %	2,9 %	6,3 %	8,3 %	3,5 %	7,2 %
Sjukfrånvaro ≥ 50 år	8,8 %	7,2 %	8,5 %	10,4 %	7,9 %	10 %

Personalvolym

Den 31 december 2024 hade Bollebygds kommun 704 tillsvidareanställda och 55 tidsbegränsat anställda medarbetare, totalt 759 personer. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 20 personer och antalet tidsbegränsat anställda har minskat med 42 personer jämfört med 2023. Det innebär att totalt antal anställda har minskat med 22 personer jämfört med 2023.

Andelen visstidsanställda i förhållande till totalt antal anställda har under de senaste fem åren varit i stort sett samma nivå, med cirka 12 procent, för 2024 var det cirka 7 procent av kommunens medarbetare som hade en visstidsanställning. Av 704 tillsvidareanställda utgjorde kvinnorna 78 procent. Andelen kvinnor av de visstidsanställda var 75 procent. Antalet timmar utförda av timavlönade medarbetare var 2024 94 064 timmar vilket motsvarar cirka 45 årsarbetare. Det är en minskning med 6 årsarbetare jämfört med 2023.

Uttaget av övertid har minskat under 2024 och motsvarar ca 2 årsarbetare. 2023 motsvarade övertidsuttaget ca 3 årsarbetare.

Förvaltning	2024	2023
Kommunstyrelseförvaltningen	423	870
Samhällsbyggnadsförvaltningen		7 163
Socialförvaltningen	55 448	63 766
Utbildningsförvaltningen	33 707	35 603

Teknik- och serviceförvaltningen	4 404	
Bygg- och miljöförvaltningen	82	
Totalt	94 064	107 402

Arbetade timmar per förvaltning som utförs av timavlönade vikarier

Åldersfördelning

Medelåldern på tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda medarbetare i Bollebygds kommun var 44,59 år. Medelåldern för tidsbegränsat anställda var 40,96 år under 2024.

Under 2023 avslutade 15 medarbetare sin anställning med pension. Medarbetare i Bollebygds kommun går i genomsnitt i pension vid 66 år.

Ålder	kvinnor	män	Totalt
29 år eller yngre	41	15	56
30-39 år	155	41	196
40-49 år	142	44	186
50-59 år	152	39	191
60-65	56	10	66
66 och över	8	1	9
Totalt	554	150	704

Ålder för samtliga tillsvidareanställda i kommunen 2024-12-31.

Lönebildning

Löneökningstrymmet i löneöversyn 2023 och 2024 var 7,4 procent av den totala lönesumman.

Framtid

För att upprätthålla och förbättra välfärden som medborgarna förväntar sig och behöver, ställs allt högre krav på motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare. Precis som andra arbetsgivare i Sverige, står Bollebygd inför utmaningen att locka medarbetare till välfärdsyrkena, erbjuda en god arbetsmiljö och möjligheter till långsiktig professionell utveckling. Det kräver strategisk kompetensförsörjning där alla perspektiv måste undersökas och ifrågasättas.

Arbetet måste fokusera på att hitta nya lösningar för att möta framtida behov och medarbetare. Det kommer att genomföras enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) strategier för att hantera kompetensutmaningen när färre tillgängliga arbetare måste ta hand om fler invånare med behov, den så kallade demografiska utmaningen.

Driftredovisning

Budgetbeslut m.m. under året

Kommunens budget, nettokostnader (mnkr)	KF beslut	Tekniska just.	Omorganisation	Kostnad Flässhj 1:32	Utökad revision	Löne-rörelse	Tilläggs-budget	Aktuell ram
<i>Budget per nämnd:</i>								
Kommunfullmäktige	1,6				-0,07			1,53
Kommunstyrelsen	65,1	0,7	11	0,4		1,1	-0,5	77,8
Utbildningsnämnden	326,2	4,4				6,1	0,5	337,2
Socialnämnden	221,4	1,2				4,8	1	228,4
Samhällsbyggnadsnämnden	43,4	1,7	-45,1					0
Bygg och miljönämnden			10,6			0,3		10,8
Teknik och servicenämnden			23,5			0,3		23,8
Revisionen	0,85				0,07			0,92
Valnämnden	0,18						0,3	0,49
Överförmyndare	0,78							0,78
Jävsnämnden	0,05		-0,05					0
Summa nämnder	659,6	8	0	0,4	0	12,6	1,3	681,8
<i>Budget övrigt:</i>								
Ofördelad budget	4			-0,4				3,6
Lönerörelse	13,5					-12,6		0,9
Pensioner och räntenetto mm	13,4	-8						5,4
Summa finansförvaltningen	30,9	-8	0	-0,4		-12,6	0	10,4
Skatteintäkter och generella statsbidrag	691,3						1,3	692,6
Budgeterat resultat 2024	0,9							0,9

Tekniska justeringar har genom mandat av kommunfullmäktiges budgetbeslut genomförts av ekonomiavdelningen till följd av förändrad internränta samt ändrade kapitalkostnader. Totalt uppgår de tekniska justeringarna till 8 miljoner kronor. Eftersom ökningarna till största del avsåg internränta finansierades ökningen genom att finansförvaltningen fick minskad ram då intäkter från den ökade internräntan skulle täcka minskningen. Även övriga kapitalkostnader som budgeterats på finansförvaltningen har justerats ut till nämnderna som bär kostnaderna.

Omorganisationen består i att beslutade budgeten för Samhällsbyggnadsnämnden samt Jävsnämnden fördelats på nya nämnderna Teknik och servicenämnden, Bygg och miljönämnden samt Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens del avser Plan och Exploatering samt strategisk fastighet.

Beslut om utökad budget för att täcka kapitalkostnader som kommit efter förvärv av Flässjum 1:32 fattades i samband med februarirapporten. Ökade kapitalkostnader och internränta brukar i annat fall justeras av teknisk justering men det fanns inte budgetutrymme planerat för detta då förvärvet av fastigheten skedde efter budgeten hade tagits. Utökade kostnaderna finansierades genom minskning av ofördelad budget.

Fullmäktige beslutade om att flytta 68 tusen kronor från fullmäktiges budget till revisionens budget i deras sammanträde den 5 juni.

De avsatta budgetmedlen för att täcka ökade kostnader till följd av lönerörelsen 2024 har fördelats till nämnderna. De nämnder som nyttjar intern service i form av lokalvård och kostenheten har fått utökad ram för att täcka löneökningar på utförande enheter. Därefter har interndebitering i samma grad utförts. Efter gjorda justering återstod 0,9 miljoner kronor i lönerörelsens budget.

Tilläggsbudgeten behandlade tre generella statsbidrag vars intäkter budgeterades till Valnämnden, Utbildningsnämnden och Socialnämndens ramar. Därutöver fattades beslut om justering av budgetram för återbruk som initialt budgeterats till Kommunstyrelsen men där Socialnämnden blivit utförande nämnd.

Driftredovisning

Driftredovisning	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget	
Per nämnd	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	avvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	-1,1	-1,5	-1,1	-1,5	-1,5	0,4
Revision	0,0	0,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	0,1
Valnämnd	0,0	0,0	-0,4	0,0	-0,4	0,0	-0,5	0,1
Överförmyndare	0,0	0,0	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8	0,0
Bygg och Miljönämnd	2,9	3,3	-13,0	-12,0	-10,1	-8,7	-10,8	0,7
Kommunstyrelse	6,7	6,7	-84,1	-76,1	-77,4	-69,5	-77,8	0,4
Utbildningsnämnden	33,1	33,6	-371,8	-350,6	-338,7	-317,0	-337,2	-1,5
Teknik och servicenämnd	125,7	124,5	-150,5	-155,2	-24,9	-30,7	-23,8	-1,0
Socialnämnden	42,0	39,4	-268,2	-251,9	-226,1	-212,5	-228,4	2,3
Pensioner m.f gem poster	18,0	14,9	-18,7	-19,7	-0,7	-4,8	0,8	-1,5
Avgår interna poster	-101,4	-87,1	101,4	87,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	127,0	135,3	-808,2	-781,4	-681,2	-646,2	-681,0	-0,2

Belopp i miljoner kronor. Det kan finnas avrundningar som gör att summeringarna inte alltid ser ut att stämma. I nämndernas årsrapporter inkluderas även eventuella räntekostnader vilket gör att total budgetavvikelse kan skilja sig åt.

Driftredovisning	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget	
Per verksamhet	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	avvikelse
Politisk verksamhet	0,0	0,0	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0	-10,8	1,8
Infrastruktur, skydd	12,1	17,1	-65,1	-63,5	-53,0	-46,4	-47,8	-5,2
Kultur och fritid	0,6	0,5	-17,9	-15,9	-17,2	-15,4	-17,3	0,1
Pedagogisk verksamhet	59,5	59,3	-382,4	-361,4	-322,9	-302,1	-322,8	-0,1
Vård och omsorg	48,1	44,1	-264,9	-254,0	-216,9	-209,8	-222,2	5,4
Särskilt riktade insatser	3,9	5,0	-7,3	-7,5	-3,3	-2,5	-5,4	2,1
Affärsverksamhet	37,4	42,5	-43,0	-42,1	-5,6	0,4	-0,7	-4,9
Gemensamt	66,7	53,8	-120,1	-115,2	-53,3	-61,4	-54,1	0,7
Avgår interna poster	-101,4	-87,1	101,4	87,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt RR	127,0	135,3	-808,2	-781,4	-681,2	-646,2	-681,0	-0,2

Belopp i miljoner kronor. Det kan finnas avrundningar som gör att summeringarna inte alltid ser ut att stämma.

Kommunstyrelsen

Under 2024 hade kommunstyrelsen ett överskott på 0,4 miljoner kronor. Jämfört med 2023 ökade nettokostnaderna med 7,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning på 11,4 procent. Den största ökningen låg inom personalkostnaderna, som ökade med 4,6 miljoner kronor (13,6 procent). Lönesumman steg med 12,6 procent medan personalomkostnaderna (PO) ökade med 15,8 procent. Personalkostnaderna utgjorde ungefär hälften av kommunstyrelsens totala kostnader.

Kapitalkostnaderna ökade från 2,7 miljoner kronor till 5,5 miljoner kronor vilket motsvarar 100 procent. Detta beror på att kapitalkostnader för fastigheten Göteborgsvägen 19 samt kapitalkostnader för infrastruktur kring Bergadalens exploateringsprojekt belastat kommunstyrelsen 2024.

Nettokostnadsutvecklingen är dock något missvisande. I jämförelsen jämförs kommunstyrelsens nettokostnader 2023 med 2024 med en omräkning där Plan och exploateringsenheten räknats med till Kommunstyrelsen även 2023 trots att den tillhört Samhällsbyggnadsnämnden under 2023. Däremot finns inte kostnader för strategisk fastighet med i jämförelsesiffran 2023 då den låg utfördelad på flera enheter under Samhällsbyggnadsnämnden och inte kunde särskiljas.

Kostnaden för köpt huvudverksamhet, som står för 19 procent av kostnadsmassan, ökade med 1,1 miljoner kronor (8,3 procent) jämfört med föregående år. Ökningen berodde till stor del på en höjning av medlemsavgiften i Södra Älvsborgs Räddningstjänsteförbund (SÄRF).

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 1,5 miljoner kronor för 2024.

Underskottet återfinns hos kultur och fritid, förskola, grundskola och gymnasiet.

Resterande verksamheter redovisar överskott.

Årets resultat utgör -0,5 procent utav budgetramen. Nettokostnadsutvecklingen är en ökning på 6,9 procent. Vid delårsrapporten visade utfallet för perioden jämfört med föregående år en ökning på 9,7 procent, så kostnadsutvecklingen minskade under hösten.

Intäkterna har minskat med 1,6 procent. Det är främst försäljning av verksamhet som minskat. Minskningen är rent monetärt 1,4 miljoner kronor där sålda förskoleplatser har

minskat mest med 0,6 miljoner kronor. Grundskola och anpassad grundskola har gemensamt minskat med 0,7 miljoner kronor.

Bidragsintäkter ligger kvar på ungefär samma nivå som föregående år.

Kostnader för bidragsutbetalningar har ökat med 28,1 procent och beror på ökade kostnader för aktivitetsbidrag till följd av ökat antal aktiviteter hos föreningarna.

Ökningen i kostnader för köpt verksamhet är 5,0 procent eller 4,0 miljoner kronor för perioden. Störst andel av ökningen står gymnasiet och anpassade gymnasiet för med 3,4 miljoner kronor. Ökningen i kostnader beror på fler elever, fler elever med särskilt stöd utöver extra anpassningar samt kostnadsökningar på programmen. Främst kostnadsökningar för programmen på anpassat gymnasium.

Personalkostnaderna har ökat med 5,6 procent. Ökningen i förhållande till personalbudgetens storlek har varit som högst på kultur och fritid samt anpassad grundskola. Likaså har personalkostnaderna ökat mer på förskolan än grundskolan sett till respektive budget. Personalkostnader för fritidshem har minskat. Löneökningar tillkommer varje år och för 2024 även ökade personalomkostnader som utgör en del av ökningen.

Lokalkostnader inklusive städ har ökat med 12,3 procent och beror på ökade kostnader i internhyresmallen. Utbildningsförvaltningen bär också helårskostnaderna för nya delen av matsalen i Bollebygds skolan till skillnad från förra året då man bara bar halvårskostnaden efter driftsättning.

Material och tjänster har ökat 1,6 procent där ökningen av kostnader utgörs av måltider och licenskostnader. Inköp för övrig förbrukning har samtidigt minskat.

Övriga kostnader har ökat med 3,6 procent där ökningen utgörs av skolskjuts- /busskortskostnader och ökade leasingkostnader för datorer till elever och personal.

Kostnader för kapitalkostnader (ränta och avskrivning) på investeringar har ökat med 2,6 procent.

Socialnämnden

Resultatet för 2024 blev ett överskott om 2,3 miljoner kronor.

Nettokostnaden resulterade i 14,4 miljoner kronor högre än föregående år, vilket är en ökning med 6,8 procent. Nettokostnadsökningen avser främst ökade kostnader för köpt verksamhet inom funktionsstöd och myndighet barn och unga. Även ökning av personalkostnader, kapitalkostnader och övriga kostnader påverkar nettokostnadsökningen.

Intäkterna är 2,6 miljoner kronor högre än 2023, vilket är en ökning med 6,6 procent. Bilparken har ersatts med nya leasingbilar inom hemtjänst och hemsjukvård. Försäljning av gamla bilar har inbringat 0,6 miljoner kronor till socialnämnden, vilket påverkar intäktsökningen.

Reducerade intäkter utifrån bidrag avser minskad intäkt i form av assistansersättning från Försäkringskassan till följd av färre antal brukare.

Mot budget visar intäkterna en positiv avvikelse om 10,4 miljoner kronor. Detta beror dels på att kommunen mottagit mer statsbidrag än budgeterat. Under året har det tillkommit fler statsbidrag som kommunen sökt och blivit beviljat, vilket är förklaringen till avvikelsen. Ändringar i konteringsmodellen för Bollegårdens hyror påverkar också intäktsavvikelse på hyresintäkter. Andra faktorer som påverkar intäktsökningen är försäljningen av hemtjänstens gamla bilar och försäljning av verksamhet inom funktionsstöd.

Socialnämndens bruttokostnader blev 17,0 miljoner kronor högre jämfört med 2023, vilket är en ökning med 6,7 procent. Ökningen avser i huvudsak kostnader för köpta placeringar, personalkostnader och ändring i konteringsmodell för Bollebo. Köpta placeringar har ökat med 2,9 miljoner kronor jämfört med 2023. Ökade kostnader förekommer till följd av nytillkomna köpta placeringar både på funktionsstöd och myndighet. Myndighet återsöker 0,8 miljoner kronor av placeringskostnaderna 2024.

Personalkostnaderna ökade med 6,0 miljoner kronor jämfört med 2023, vilket är en ökning med 3,5 procent. Av kostnadsökningen avser 4,8 miljoner kronor årets lönerörelse, vilket socialnämnden erhållit utökad budget för. Ökad PO (sociala avgifter) mellan åren påverkar personalkostnadsökningen. PO år 2023 var 44,53 procent, jämfört med PO år 2024 som är 45,75 procent. Kostnaderna för avtalspensioner i kommunsektorn ökade mycket kraftigt 2023 och 2024 på grund av den höga inflationstakten.

Kostnaden för bidrag har ökat med 0,5 miljoner kronor jämfört med 2023, vilket beror på ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Ökningen avser främst utförsäkrade arbetslösa

och effekter av den nya bosättningslagen med tillströmning av ukrainare som är i behov av bistånd.

Socialnämnden har 8,2 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat. Detta beror främst på ökade kostnader för köpta placeringar, bidragskostnader, material och tjänster. Även ny konteringsmodell för Bollegårdens hyror påverkar redovisningstekniskt.

Socialnämnden har mottagit fler statsbidrag än budgeterat. En del av dessa bidrag har använts för inköp av material och tjänster, vilket förklarar de högre kostnaderna jämfört med budget. De inköp som enheterna gjort med statsbidrag har de motsvarande fått intäkt för, som ses under bidragsintäkter.

Nämnden har 3,7 miljoner kronor lägre personalkostnader än budgeterat. Socialnämnden har haft vakanser under 2024. Vakanserna beror på olika orsaker, så som föräldraledighet, sjukskrivningar samt att medarbetare som i grunden har 100 procent tjänstgöringsgrad valt att gå ned i sysselsättningsgrad. I vissa fall har verksamheten valt att inte tillsätta tjänsten och i andra fall har det berott på svårigheter att rekrytera.

Teknik- och servicenämnden

Teknik- och servicenämnden redovisar ett resultat för verksamhetsåret 2024 på -1,0 miljoner kronor.

Eftersom nämnden bildades 2024 görs ingen jämförelse mot föregående år på övergripande nivå.

För nämnden som helhet, på kontonivå är avvikelserna små. Enheterna för sig har dock stora avvikelser i utfall mot budget. Detta beror på att VA-verksamheten haft mycket högre kostnader för konsulter och köpta tjänster än budgeterat. I samband med att prognosen för VA-verksamheten justerades, togs också en handlingsplan fram för att, på nämndens övriga enheter, leverera ett så gott resultat som möjligt.

Under året blev intäkterna något bättre än budget (cirka 1,3 miljoner kronor) – vilket är på grund av ersättningen för förpackningsinsamling från Naturvårdsverket och direkt hänförlig till avfallsverksamheten. Intäkten möts också av kostnader för köpt verksamhet, där nämnden också har en avvikelse om cirka -0,7 miljoner kronor.

Övriga avvikelser hittas inom personalkostnader (-0,5 miljoner kronor), då nämnden haft dubbla förvaltningschefer under en övergångsperiod, samt övriga kostnader (-1,2 miljoner kronor) som kopplas till VA-verksamheten.

Sammanfattningsvis har nämndens verksamheter haft ett turbulent år där mycket av målarbetet och verksamhetsutvecklingen behövt pausas för att leverera ett så gott resultat som möjligt. VA-verksamheten och nämnden som helhet har bättre förutsättningar 2025 efter att kommunfullmäktige beslutat att höja taxan från och med årsskiftet.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden redovisar ett resultat för verksamhetsåret 2024 på 0,7 miljoner kronor.

Resultatet är direkt hänförligt till de avvikelser som återfinns inom bostadsanpassningar (1,7 miljoner kronor), övriga kostnader (-0,7 miljoner kronor), personalkostnader (-0,1 miljoner kronor) och intäkter (-0,1 miljoner kronor). Observera att en stor del av avvikelsen på övriga kostnader är hänförlig till konsulter.

Året har varit ett trendbrott:

2022 uppgick kostnader för bostadsanpassningar till cirka 3 miljoner kronor.

2023 uppgick kostnaden till cirka 2,8 miljoner kronor.

2024 uppgick kostnaden endast till 1,1 miljoner kronor.

Som ovan indikerar har det varit svårt att prognostisera årets resultat löpande då tidigare trend helt avstannat under 2024.

Pensioner med flera gemensamma poster samt kommentar till interna poster

Posten innehåller dels pensionskostnader som inte täckts av fördelat PO-pålägg till nämnderna. Detta resulterade i ett underskott på 3,7 miljoner kronor jämfört med budgeten. Här finns även plankostnader om cirka 3 miljoner kronor från tidigare samhällsbyggnadsnämnden som inte varit redovisade korrekt. Då det här inte anses vara väsentligt fel i räkenskapsinformationen finns inte någon separat not om detta.

Den ofördelade budgeten från fullmäktige samt ej fördelad avsättning för lönerörelsen finns med i posten på +3,6 respektive +0,9 miljoner kronor. Dessutom innehåller posten internränteintäkter och bokning av semesterlöneskuld med en total budgetavvikelse på +0,7 miljoner kronor.

Investeringsredovisning 2024

Investeringsredovisning	Budget KF	justering	Utfall	Avvikelse	Total prognos	Total budget	Avvikelse
Reinvestering							
Kommunstyrelsen	4,0		4,8	-0,8			
Socialnämnden	1,3		0,6	0,7			
Utbildningsnämnden	1,3		1,3	0,0			
Teknik och Servicenämnd	23,5	-1,0	16,4	6,1			
Fastighet	10,0		10,3	-0,3			
Gata	1,5		1,3	0,2			
Lekredskap	1,0		1,0	0,0			
Avfall/Park*	2,0	-1,0	0,4	0,6			
VA*	9,0		3,4	5,6			
Beslutade projekt							
Datahallar (KS)	2,2		1,3	0,9	1,3	2,2	0,9
Gruppbostad autism (KS)	2,0		7,0	-5,0	25,0	37,0	12,0
Renovering idrottshall (TSN)	14,8	-1,1	9,2	4,5	15,0	15,0	0,0
Laddstolpar (TSN)	0,8	-0,1	0,05	0,7	0,4	1,0	0,6
Ombyggnad Råssa* (TSN)	6,5	-0,9	5,7	-0,1	10,0	10,0	0,0
Servicebyggn. Åsastugorna* (TSN)	5,6		0,8	4,8	5,6	5,6	0,0
Utvidgning GC-nät (TSN)	1,5		1,48	0,0	4,5	4,5	0,0
Skolområdet Olsfors (KS)		2,0	0,0	2,0	2,0	2,0	0,0
Beachhandbollsplan (TSN)		1,0	0,9	0,1	0,9	1,0	0,1
Gatubelysning (TSN)		0,6	0,1	0,5	1,0	1,0	0,0
Summa investeringar	63,5	0,5	49,7	14,3			
Strategiska markinköp KS	25		3,6	21,4			
Exploateringsverksamhet	0,0		-1,3	1,3			
Nya finansiella leasingavtal			2,5				
Total investeringsverksamhet	88,5	0,5	54,5	34,5			

Inga gåvor som klassas som anläggningstillgång har tagit upp under året.

*Delvis eller helt avgifts- eller taxefinansierad verksamhet

Kommentarer till investeringsredovisningen

Justeringar

På grund av ett minskat behov av investering i fordon för Avfall/Park har budgetmedel istället kunnat tas i anspråk för att finansiera byggnation av beachhandbollsplan.

Justeringar för beslutade projekt från kommunfullmäktiges budget är ett resultat av att årets investeringsram anpassats till återstående medel för totalt beslutad investeringsram för respektive projekt.

Gatubelysning fick beslut om överflyttad budget vid antagandet av årsredovisning 2023.

Projektet Skolområdet i Olsfors beslutades av fullmäktige 2024-09-19.

Övriga kommentarer

Kommunstyrelsen har överskridit budgeten till följd av kostsamma investeringar i system.

Projektet vad avser datahallar är i princip färdigställt. Den positiva avvikelsen förklaras av att reservkraft kommer att lösas i ett separat projekt vid senare tillfälle.

Avvikelse på Gruppbostad autism beror på att projektet har kunnat komma igång tidigare än planerat. Notera att prognosen för totala projektet understiger den ursprungliga projektbudgeten.

Teknik och servicenämnden har genomfört reinvesteringar under den avsatta investeringsbudgeten. Det är främst VA och Avfall/Park som inte nyttjat sin investeringsram. Nämnvärt vad gäller reinvesteringar för park är ny lekutrustning på kommunens lekplatser.

Vad gäller projektet renovering av idrottshallen har etapp ett genomförts, etapp två väntas genomföras under 2025. En ombyggnation av personalens omklädningsrum och duschutrymmen har genomförts på Råssa.

Utvidgning GC-nät har för året inneburit en nybyggd sträcka vid Bollebygdsskolan.

Planerad investering i ny servicebyggnad på kommunens camping är pausad till följd av att investeringsutrymmet inte räckte för att genomföra den projekterade byggnaden. Höga projekteringskostnader kan vara en orsak till att inte investeringsutrymmet har räckt till. Ny lägesbedömning och inriktningsbeslut sker under 2025.

Strategiska markinköp har gjorts i kommunen avseende två tomter där det finns strategiskt värde för framtida verksamhet kring skolan i Olsfors.

Exploateringsverksamheten avser intäkter från sålda tomter på Bergadalen.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och andra finansiella rapporter

Från driftsredovisning	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Från investeringsredovisning	Budget KF	Utfall	Avvikelse
Intäker och kostnader	127,0	-808,2	-681,2	Totalt investerat	89	54,5	34
				Exploateringsverksamhet		1,3	
				Ansk. finansiell anläggning		0,9	
				Investeringsbidrag		0,4	
				Finansiell leasing		-2,5	
Resultaträkning 2024	2024			Från kassaflödesanalys 2024			
Verksamhetens int.	127,0			Löpande verksamhet	67,7		
Verksamhetens kostn.	-774,4			Investeringsverksamhet	-54,6		
Avskrivningar	-33,8			Finansieringsverksamhet	12,7		
Nettokostnad	-681,2			Årets kassaflöde	25,9		
Skatteintäkter	564,7			Omklassade omsättningstillgångar	7,7		
Gen. statsbidr o utj	132,0			Finansiell leasing	2,5		
Resultat	15,5			Från balansräkning 2023 2024			
Finansiella intäkter	4,3			Anläggningstillgångar	588	619	
Finansiella kostnader	-13,0			Kassa	40,7	66,6	
Resultat efter skatteint och Finansnetto	6,8						
Extraordinära poster	0,0			Eget kapital	413,0	419,9	
Årets resultat	6,8			Långfristig upplåning	111,5	124,2	

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(mkr)

	<u>Noter</u>	Kommunen		Koncernen	
		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Verksamhetens intäkter	3	135,3	127,0	172,0	164,9
Verksamhetens kostnader	4	-749,9	-774,4	-776,5	-803,4
Avskrivningar	5	-31,5	-33,8	-38,0	-40,2
Verksamhetens nettokostnader		-646,2	-681,2	-642,5	-678,7
Skatteintäkter	6	553,2	564,7	553,2	564,7
Generella statsbidrag och utjämning	7	112,9	132,0	112,8	132,0
Verksamhetens resultat		19,8	15,5	23,5	18,0
Finansiella intäkter	8	3,5	4,3	3,7	4,3
Finansiella kostnader	9	-11,2	-13,0	-11,6	-15,1
Resultat efter finansiella poster		12,2	6,8	15,6	7,2
Extraordinära poster	10	-7,7	0,0	-7,7	0,0
Årets resultat		4,5	6,8	8,0	7,2

Balansräkning

(mkr)

Tillgångar**Anläggningstillgångar**

	<u>Noter</u>	<u>Kommunen</u> <u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>Koncernen</u> <u>2023</u>	<u>2024</u>
Immateriella anläggningstillgångar	11	2,8	4,9	2,8	4,9
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	12	558,3	581,7	791,6	806,8
Maskiner och inventarier	13	18,1	22,7	19,5	25,7
Finansiella anläggningstillgångar	14	9,2	10,0	8,2	9,1
Summa Anläggningstillgångar		588,3	619,3	822,1	846,5

Omsättningstillgångar

Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	27,8	14,5	28,0	14,9
Fordringar	16	66,7	51,7	66,9	52,5
Kortfristiga placeringar	17	6,3	7,1	6,3	7,0
Kassa, bank	18	40,7	66,6	65,1	97,2
Summa Omsättningstillgångar		141,5	139,8	166,3	171,6
Summa Tillgångar		729,8	759,2	988,5	1 018,1

Eget Kapital, Avsättningar och Skulder

Eget kapital	19	413,1	419,9	485,4	492,6
Årets resultat		4,5	6,8	8,0	7,2
Resultatutjämningsreserv		100,1	98,8		

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	63,8	82,2	63,8	82,2
Andra avsättningar	21	9,3	9,3	10,5	10,5

Skulder

Långfristiga skulder	22	134,1	149,3	230,1	269,4
Kortfristiga skulder	23	109,6	98,5	198,7	163,4
Summa Eget Kapital, Avsättningar och Skulder		729,8	759,2	988,5	1 018,1

Panter och ansvarsförbindelser

Panter och därmed jämförliga säkerheter	24	0,3	0,3	0,3	0,3
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	25	135,7	133,0	135,7	133,0
Övriga ansvarsförbindelser	26	219,8	219,7	2,9	2,8
Leasing	27	55,0	55,8	12,5	15,7

Kassaflödesanalys

(mkr)	Kommunen		Koncernen		
	<u>Noter</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		4,5	6,8	8,0	7,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28	52,1	43,3	60,8	49,3
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		56,6	50,2	68,8	59,0
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		0,9	0,7	0,9	0,7
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		0,1	15,0	4,6	19,7
Ökning/minskning av förråd och varulager		6,1	13,3	6,2	13,2
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-1,5	-11,5	-2,7	-18,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		62,2	67,7	77,8	71,5
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-2,1	-3,2	-2,1	-3,2
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-71,8	-50,5	-77,2	-52,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	2,0
Förvärv av finansiella tillgångar		-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Avyttring av finansiella tillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-74,8	-54,6	-80,1	-54,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		10,4	15,0	10,4	15,0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-2,6	-2,7	-2,6	-0,2
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	-32,0	0
Erhållna offentliga investeringsbidrag		0	0,4	0	0,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		7,8	12,8	-24,2	15,3
Årets kassaflöde		-4,8	25,9	-26,5	32,1
Likvida medel vid årets början		45,5	40,7	91,7	65,1
Likvida medel vid årets slut		40,7	66,6	65,1	97,2

Noter

1 - Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Ett känt avsteg mot RKR R2 är att fordran mot brukare inom socialnämnden tas upp först månaden efter tjänsten har utförts. Resultatet påverkas i ringa omfattning av detta eftersom utdebitering av hemtjänst och liknande är relativt konstant över respektive månad. Det är inte sannolikt att utdebiteringen skulle ändras i större omfattning från en månad till en annan.

Under året har räntekostnader samt avskrivningskostnader belastat resultatet i enlighet med rekommendation RKR R5. Tillgång och skuld har justerats i balansräkningen. Då det handlar om koncernintern leasing har bokfört värde vid leasingkontraktets ingång använts som verkligt värde. Beräknat restvärde har tagits fram genom att framräknat bokfört värde samt planerade investeringar enligt underhållsplan har räknats samman. Se mer under stycket om leasing.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder	100 %
GRYAAB	1,13 %

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. Vid konsolidering av Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder har inte

omräkning av stiftelsens redovisningen gjorts till LKBR. Då stiftelsen följer K2-redovisning innebär detta ett avsteg från RKR R16.

GRYAAB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig. Avloppsverksamheten är förvisso av särskild betydelse för kommunen men GRYAAB hanterar inte avloppsvatten ifrån Bollebygds kommun.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Utvecklingsarbete och immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential tas upp som immateriell tillgång. Med väsentligt värde menas minst ett prisbasbelopp. Detsamma gäller rättigheter utan begränsad nyttjandeperiod som t.ex. ledningsrätter. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Samtliga immateriella tillgångar är förvärvade. Förvärvade IT licenser skrivs av linjärt under avtalstiden som är 3 – 8 år.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Några justeringar har inte skett på gamla investeringar. I snitt har de fastigheter där investeringen gjordes innan 2015 en avskrivningstid på 33 år, som vägt snitt. Om någon befintlig fastighet genomgår större renovering görs ny bedömning av komponenter.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

För tillgångar av särskild teknisk karaktär görs individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från kommunens normala

avskrivningstider. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

För tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande 10 år görs dock alltid en omprövning vid större reparations- eller ombyggnadsåtgärder eller när halva respektive två tredjedelar av ursprungligt bedömd nyttjandeperiod förflutit. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandeperioden vara längre, ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången överstiger 500 000 kr.

Korttidsinventarier med förväntad genomsnittlig nyttjandetid på max 3 år och inventarier av mindre värde, upp till ett prisbasbelopp, kostnadsförs direkt. Inventarier som köps in inom ramen för nämndernas planerade investeringsbudget och därmed är av särskild betydelse för verksamheten tas alltid upp som en anläggningstillgång under förutsättning att den förväntade nyttjandetiden överstiger 3 år och värdet är minst ett halvt prisbasbelopp.

Inventarier som är avsedda för krisberedskap redovisas som anläggningstillgång med livslängd som överstiger det normala för motsvarande inventarier.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

För finansiella instrument värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsetapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Mindre lager av t ex kontorsmaterial eller förbrukningsartiklar inom verksamheterna

kostnadsförs direkt i samband med inköp och tas inte upp som omsättningstillgång. VA-verksamhetens förråd redovisas till bestämd mängd och fast värde. Varje år görs en inventering av förrådet för att säkerställa att verkliga värdet stämmer överens med upptagna värdet.

Kommunen har för närvarande inga beredskapslager eller överlager.

Leasing

Majoriteten av de bilar som kommunen leasar är klassade som operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. I de fall som fall nuvärdet av minimileaseavgifterna överstigit 80 procent av bilens verkliga värde vid leasingperiodens början och leasingperioden överstiger 3 år har leasingkontraktet klassats som finansiell leasing och bilen tagits upp som tillgång. Kommunen har sju bilar som redovisas som finansiell leasing. I en del fall har avtalet blivit förlängt vilket inte föranleder omklassificering.

Kommunen leasar Bollegårdens äldreboende från Stiftelsen Bollebos hyresbostäder. Avtalet sträcker sig mellan 2011 och 2036. Avtalet förlängs därefter med fem år i sänder. Den kapitaliserade delen av hyreskostnaden har använts för att beräkna minimileaseavgiften. Implicit ränta har beräknats inklusive ej garanterat restvärde där restvärdet har tagits fram utifrån redovisat värde med tillägg av 23 miljoner kronor som kommit från underhållsplan. Inga andra fastigheter är upptagna som finansiell leasing.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Skulder och avsättningar

90 procent av erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras på 50 år. Resterande del intäktsförs direkt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Kommunen har inga tillgångar och skulder i utländska valuta.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, innehåller driftsredovisningen även interna intäkter och kostnader såsom köp och försäljning mellan nämnderna. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 45,75 procent av lönekostnaden. Ett undantag från den schablonen är anställda med lägre arbetsgivaravgifter på grund av ålder. Där är schablonen korrigerad till den lägre ersättningskostnaden.
- Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,5 procent. Påförd ränta kan aldrig uppgå till mer än redovisade anskaffningsvärdet för tillgången. För information om avskrivningstider, se redovisningsprinciper.
- Teknik och Servicenämndens kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:
Hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsavdelningens genomsnittliga självkostnad inklusive avskrivningskostnader och ränta på bundet kapital.
- Kost: Debitering sker av kommunens produktionskök till budgeterat pris. För Utbildningsnämnden sätts ett fast pris per år medan Socialnämnden debiteras abonnemang för respektive månad samt ett årligt fast pris. Utöver detta interndebiteras ströbeställningar av till exempel kaffe och andra livsmedel.

Eventuella budgetavvikelser vidarefaktureras ej men redovisas schablonmässigt på korrekt verksamhetskod.

- Lokalvård: En budget för respektive verksamhet sätts varje år. Den budgeten interndebiteras under året till respektive nämnd. I särskilda fall sker även utökad fakturering om uppdraget ändrats under året. Eventuella budgetavvikelser vidarefaktureras ej men redovisas schablonmässigt på korrekt verksamhetskod.
- Vaktmästeri: Förvaltningarna som nyttjar vaktmästartjänster interndebiteras årsvis ett schablonbelopp för dessa tjänster.

Redovisningsprinciper för investeringsredovisningen

Investeringsredovisningen visar årets utgifter för avslutade samt pågående investeringsprojekt. Varje år fattar kommunfullmäktige beslut om investeringsbudget samt flerårsplan. Inga beslut om investeringsprojekt med flerårig löptid har tagits i budgeten. Långsiktiga investeringsprojekt hanteras i Lokalresursplanen som särredovisas. Kommunfullmäktige har fattat beslut om ett årligt anslag om 25 miljoner kronor för exploateringsverksamhet där projekt kan sträcka sig över flera år men inte tagit ställning till hur mycket enskilda projekt ska kosta per år. I investeringsredovisningen kan poster för exploateringsverksamhet även innehåller utgifter som i externredovisningen klassas som omsättningstillgång.

Budget för strategiska markinköp om totalt 25 miljoner syftar till att ge kommunstyrelsen utrymme att agera ifall ett strategiskt objekt kommer ut på marknaden. Markinköpens ram är inte att se som planerat markinköp utan maximal ram för markinköp. Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt. Respektive nämnd har mandat att göra omfördelningar mellan projekt som understiger 5 miljoner kronor.

Omfördelning mellan projekt inom lokalresursplanen godkänns av kommunstyrelsen. Ombudgetering mellan år prövas av kommunfullmäktige i samband med prövning av årsredovisningen. Att vissa leasingavtal för fordon redovisas som finansiell leasing har inte beaktats i kommunens budgetarbete. Årets tecknade avtal redovisas som en egen post i redovisningen. Ökat insatskapital till Kommuninvest redovisas som en

investering i finansiella anläggningstillgångar men tas inte upp i investeringsredovisningen.

2 - Uppskattningar och bedömningar

Bergadalen

För exploateringsprojektet Bergadalen2 har huvudentreprenörens kostnader fördelats mellan tomter och kommunens tekniska anläggningar utifrån kalkylen i entreprenörens anbud. 77 procent av kostnaderna har redovisats som anläggningstillgång medan 23 procent har fördelats som tomtmark. Kostnader direkt hänförliga till särskild anläggning har tagits upp där medan schablon har använts för gemensamma kostnader. Värdering har gjorts av oberoende värderingsfirma som konstaterat att marknadsvärdet är högre än den redovisade exploateringstillgången av tomtmark.

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2024	2023	2024
3 - Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	8,9	9,6	8,9	9,6
Taxor och avgifter	55,4	51,7	52,7	48,8
Hyror och arrenden	4,4	9,8	42,4	50,3
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	49,6	43,9	49,6	43,9
Bidrag och gåvor från privata aktörer	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentliga bidrag (investeringar)	0,1	0,1	0,1	0,1
EU-bidrag	0,9	0,8	0,9	0,8
Övriga bidrag	0,9	0,9	0,9	0,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7,1	8,0	7,1	8,0
Intäkter från exploateringsverksamhet	7,9	1,9	7,9	1,9
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,4	0,0	0,4
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	1,5	0,2
Summa verksamhetens intäkter	135,3	127,0	172,0	164,9
4 - Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-422,0	-438,2	-427,3	-443,7
Pensionskostnader	-41,4	-46,2	-41,7	-46,6
Lämnade bidrag	-27,8	-17,9	-27,8	-17,9
Köp av verksamhet	-136,2	-145,4	-136,2	-145,4
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-26,8	-32,2	-47,5	-55,3
Inköp av material och varor	-22,9	-21,8	-22,9	-21,8
Inköp av tjänster	-35,8	-39,6	-35,8	-39,6
Realisationsförluster och utrangeringar	-4,2	-1,3	-4,2	-1,6
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-0,6	-0,3	-0,5	-0,3
Bolagsskatt	0,0	0,0	-0,8	0,0

Övriga kostnader	-32,3	-31,5	-31,7	-31,2
Summa verksamhetens kostnader	-749,9	-774,4	-776,5	-803,4

5 - Av- och nedskrivningar

Avskrivning immateriella tillgångar	-0,7	-1,1	-0,7	-1,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-22,8	-24,6	-28,9	-30,8
Avskrivning maskiner och inventarier	-8,1	-8,1	-8,4	-8,3
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa av- och nedskrivningar	-31,5	-33,8	-38,0	-40,2

6 - Skatteintäkter

Preliminär kommunalskatt	543,0	565,3	543,0	565,3
Preliminär slutavräkning innevarande år	7,6	1,8	7,6	1,8
Slutavräkningsdifferens föregående år	2,5	-2,5	2,5	-2,5
Mellankommunal kostnadsutjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga skatter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	553,2	564,7	553,2	564,7

7 - Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämning	75,2	80,6	75,2	80,5
Kostnadsutjämning	-5,4	-2,5	-5,4	-2,5
Regleringsbidrag/avgift	22,6	29,8	22,6	29,8
Kommunal fastighetsavgift	22,8	24,0	22,8	24,0
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-5,4	-4,6	-5,4	-4,6
Övriga bidrag i utjämningssystemet	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga generella bidrag från staten	3,1	4,9	3,1	4,9
Summa generella statsbidrag och utjämning	112,9	132,0	112,8	132,0

8 - Finansiella intäkter

Utdelningar från koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelningar på aktier och andelar	0,0	0,4	0,0	0,4
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0,6	0,8	0,6	0,8
Ränteintäkter	2,3	2,4	3,1	3,1
Borgensavgifter	0,6	0,8	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	3,5	4,3	3,7	4,3

9 - Finansiella kostnader

Räntekostnader	-5,7	-5,6	-6,1	-7,7
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-5,5	-7,4	-5,5	-7,4
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella kostnader	-11,2	-13,0	-11,6	-15,1
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	3,3 %	3,5 %	1,9%	2,5%
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	3,8 %	4,1 %	4,0%	4,1%
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med (- lägre kostnad)	-0,5	-0,5	-5,9	-4,6

10 - Extraordinära poster

Rättelse fel skuld till staten avdragen skatt	-7,7	0,0	-7,7	0,0
Summa extra ordinära poster	-7,7	0,0	-7,7	0,0

Under 2023 uppdagades det att avdragen skatt från utbetalda pensioner förmedlade via Skandia har hanterats fel i redovisningen. Den från Skandia inbetalade skatten till kommunens skattekonto hade inte tagits upp som skuld löpande. När sedan skatten betalades minskade dock skulden med hela det inbetalade beloppet vilket innebar att skuldkontot till slut visade en negativ skuld eftersom beloppet som drogs alltid var högre än den redovisade skulden. Rätt belopp har deklarerats och betalats ut men saldot på skuldkontot har inte stämts av på korrekt sätt och har sedan 2019 inte visat aktuell skuld.

Felet bedöms inte påverka resultatet de tidigare perioderna i väsentlig utsträckning. För att återställa skuldkontot till rätt saldo påverkas dock innevarande räkenskapsårs resultat i sådan omfattning att resultatpåverkan redovisas som en extraordinär post.

Tidigare års felaktiga redovisning skedde till följande belopp:

2019 - 1,7 mnkr

2020 - 1,9 mnkr

2021 - 2,0 mnkr

2022 - 2,1 mnkr

Totalt 7,7 mnkr som redovisats som extraordinär kostnad 2023.

11 - Immateriella anläggningstillgångar

Förvärvade immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	5,6	7,7	5,6	7,7
Inköp	2,0	2,9	2,0	2,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Överföringar	0,0	0,3	0,0	0,3
Utgående anskaffningsvärde	7,7	10,4	7,7	10,4
Ingående ack. avskrivningar	-4,2	-4,9	-4,2	-4,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,5	0,0	0,5
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,7	-1,1	-0,7	-1,1
Utgående ack. avskrivningar	4,9	5,5	-4,9	-5,5
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar /återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	2,8	4,9	2,8	4,9
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	3,56	3,81		

12 - Mark, byggnader, tekniska anläggningar

Ingående anskaffningsvärde	840,4	902,5	1185,6	1252,9
Inköp	67,0	51,4	74,8	54,2
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	-2,5
Utrangeringar	-4,9	-0,3	-4,9	-0,2
Överföringar	0,0	-0,6	0,0	-0,6
Utgående anskaffningsvärde	902,5	953,1	1255,5	1303,8
Ingående ack. avskrivningar	-319,6	-344,2	-433,2	-463,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,2
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,8	0,0	0,8	0,0
Årets avskrivningar	-25,4	-27,2	-31,5	-33,4
Utgående ack. avskrivningar	-344,2	-371,4	-463,9	-497,0
Utgående redovisat värde	558,3	581,7	791,6	806,8
Därav finansiell leasing	31,0	28,4	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	29,39	29,23		

13 - Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	135,2	115,3	142,5	122,7
Inköp	9,3	9,1	9,4	10,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-29,1	-25,7	-29,1	-25,8
Överföringar	-0,1	1,1	-0,1	1,1
Utgående anskaffningsvärde	115,3	99,7	122,7	108,9
Ingående ack. avskrivningar	-120,0	-97,2	-125,7	-103,1
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	29,1	25,7	29,1	25,8
Överföringar	-0,8	0,0	-0,8	0,0
Årets avskrivningar	-5,5	-5,5	-5,8	-5,7
Utgående ack. avskrivningar	-97,2	-77,0	-103,1	-83,1
Utgående redovisat värde	18,1	22,7	19,5	25,7
Därav finansiell leasing	1,4	3,4	1,4	3,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	5,61	5,93		

14 - Finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm

Kommunaktiebolaget	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening	7,1	8,0	7,1	8,0
Companion Sjuhärad	0,0	0,0	0,0	0,0
Inera	0,0	0,0	0,0	0,0
Gryaab	1,0	1,0	1,0	1,0
HBV, insatskapital			0,0	0,0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	8,2	9,0	8,2	9,1
Långfristiga placeringar			0,0	0,0
Grundfondskapital Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder	1,0	1,0	0,0	0,0
Summa långfristiga placeringar	1,0	1,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	9,2	10,0	8,2	9,1

15 - Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Tomter för försäljning	27,0	13,7	27,0	13,7
VA-förvaltningens förråd	0,8	0,8	0,8	0,8
Bollebos förråd	0,0	0,0	0,2	0,4
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	27,8	14,5	28,0	14,9

16 - Fordringar

Fordringar

Kundfordringar	6,5	4,7	6,6	4,8
Kommunalskattfordringar	21,4	7,0	21,4	7,0

Fordring fastighetsavgift	21,2	23,5	21,2	23,5
Övriga kortfristiga fordringar	5,3	3,6	4,2	3,0
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	3,8	2,2	3,8	2,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8,5	10,8	9,8	12,0
Summa fordringar	66,7	51,7	66,9	52,5

17 - Kortfristiga placeringar

Aktier och andelar	6,3	7,1	6,3	7,0
Anskaffningsvärde	4,0	4,0	4,0	4,0
Värdereglering	2,3	3,1	2,3	3,0
Summa kortfristiga placeringar	6,3	7,1	6,3	7,0

18 - Kassa och bank

Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank och plusgiro	40,7	66,6	65,1	97,2
Summa kassa och bank	40,7	66,6	65,1	97,2

19 - Eget kapital

Ingående eget kapital	420,3	413,1	477,4	485,4
Varav ingående Resultatutjämningsreserv	100,1	98,8	0,0	0,0
Byte av redovisningsprincip finansiell leasing Bollegården	11,8	0,0	0,0	0,0
Totalt ingående eget kapital	408,5	413,1	477,4	485,4
Årets resultat	4,5	6,8	8,0	7,2
Varav reserveras till Resultatutjämningsreserv	1,3	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	413,1	419,9	485,4	492,6

Under 2023 ändrades redovisningsprincipen för finansiell leasingen av Bollegårdens äldreboende. Förändringen innebar att tidigare års resultatpåverkan av nya principen redovisas direkt mot eget kapital. Till följd av nya principen minskades avsättningen till RUR.

20 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	50,2	63,8	50,2	63,8
Nyintjänad pension	9,2	11,2	9,2	11,2
Årets utbetalningar	-1,2	-1,4	-1,2	-1,4
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3,7	5,1	3,7	5,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,3	-0,1	0,3	-0,1
Omställningsstöd förtroendevalda	-1,1	-0,1	-1,1	-0,1
Förändring löneskatt	2,6	3,6	2,6	3,6
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	63,8	82,2	63,8	82,2

Omställningsstöd till förtroendevalda avser tre politiker som avslutat sina uppdrag efter mandatperioden 2022. Eftersom utbetalning påbörjades i början av 2023 redovisades detta omställningsstöd som avsättning 2022.

21 - Andra avsättningar

Avsatt för bidrag till Trafikverket

Redovisat värde vid årets början	0,0	9,3	0,0	9,3
Nya avsättningar	9,3	0,0	9,3	0,0
Anspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Uppskjutna skatter	0,0	0,0	1,2	1,2
Summa andra avsättningar	9,3	9,3	10,5	10,5

Bidrag till Trafikverket avser genomförande av gång och cykelväg Ballasjövägen – cirkulationsplats Bollebygd, väg 554, Bollebygd. Avtalet tecknades i slutet av 2023 och beloppet utgår från kostnadsbedömning utifrån 2023 års priser från Trafikverket. Då betalning ska ske löpande från och med byggstart vilket planeras ske i närtid har ingen nuvärdeberäkning av avsättningen gjorts.

22 - Långfristiga skulder

Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	66,0	81,0	202,5	239,0
Långfristig leasingskuld	41,5	40,6	0,9	2,7
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	22,6	23,4	22,6	23,4
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	4,0	4,3	4,0	4,3
Summa långfristiga skulder	134,1	149,3	230,1	269,4
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	40 år	39 år	40 år	39 år
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	45 år	43 år	45 år	43 år
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	3,6 %	2,9 %	1,90%	2,50%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	0,6 år	0,2 år	1,4 år	1,9 år
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	61 %	100 %	50%	47%
1-3 år	39 %	-	43%	26%
3-5 år	-	-	8%	14%
5-10 år	-	-	-	13%
Genomsnittlig räntebindningstid	0,7 år	0,2 år	1,3 år	1,9 år

Tecknade lån hos Kommuninvest på obestämd tid redovisas som långfristiga lån med kapitalförfall 0,3 år.

23 - Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0,0	0,0	80,5	59,0
Kortfristig del av leasingskuld	2,9	3,4	0,5	0,8
Leverantörsskulder	31,2	22,4	35,1	26,2
Moms och punktskatter	0,0	0,4	0,0	0,4
Personalens skatter, avgifter och avdrag	14,2	14,6	14,2	14,6
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	25,3	24,2	25,3	24,2
Upplupna pensionskostnader	18,2	18,8	18,2	18,8
Skuld taxekollektiv avfall	0,0	0,7	0,0	0,7
Skuld taxekollektiv VA	1,4	0,0	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	11,7	6,7	11,3	6,3
Varav förutbetalda generella statsbidrag	3,5	0,6	3,5	0,6
Varav Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	6,0	4,0	6,0	4,0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4,7	7,3	13,6	12,4
Summa kortfristiga skulder	109,6	98,5	198,7	163,4

Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för "Utökad bemanning sjuksköterskor på särskilda boenden" med restriktionen att det avsåg 2024 och 2025. Bidraget var på totalt 1,1 mnkr där 0,6 mnkr intäktsförts år 2024 och resterande del periodiserats till 2025 och därmed redovisats som kortfristig skuld. Föregående period var det två statsbidrag varav ett var väsentligt större vilket förklarar minskning mellan perioderna.

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till 4,0 mnkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till Socialnämnden 3,1 mkr.

24 - Panter och därmed jämförliga säkerheter

Bollebygd Flässjum 4:98	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	0,3	0,3	0,3	0,3

25 - Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998

Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	130,8	133,1	130,8	133,1
Årets utbetalningar	-5,8	-6,7	-5,8	-6,7
Ränte- och basbeloppsuppräknig	8,3	8,6	8,3	8,6
Övrig post	-0,7	-4,0	-0,7	-4,0
Förändring av löneskatt	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	133,1	130,5	133,1	130,5

Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar

Övriga pensionsförpliktelser från Borås	2,5	2,5	2,5	2,5
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	135,7	133,0	135,7	133,0

Övriga upplysningar avseende pensioner

Utredningsgrad	98%	98%	98%	98%
----------------	-----	-----	-----	-----

26 - Övriga ansvarsförbindelser

Borgensåtagande kommunala bolag

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder	217,0	217,0	0,0	0,0
Pensioner GRYAAB	0,0	0,0	0,0	0,0

Övriga borgens- och ansvarsförbindelser

Förlustansvar för egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
Gadden, fristående skola	2,8	2,7	2,8	2,7
Fastigo, garantiförbindelse			0,1	0,1
Summa övriga ansvarsförbindelser	219,8	219,7	2,9	2,8

Bollebygds kommun har i juni 2001 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bollebygds kommun ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095,7 miljoner kronor och totala tillgångar till 603 917,0 miljoner kronor. Bollebygds kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 358,9 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 356,1 miljoner kronor.

27 - Leasing

Finansiella leasingavtal**Fastigheter**

Totala minimileaseavgifter	60,0	55,0	0	0
Nuvärde minimileasingavgifter	42,5	40,0	0	0
Därav förfall inom 1 år	2,5	2,6	0	0
Därav förfall inom 1-5 år	11,5	12,3	0	0
Därav förfall senare än 5 år	28,5	25,1	0	0

Maskiner och inventarier

Totala minimileasingavgifter	1,5	3,8	1,5	3,8
Nuvärde minimileasingavgifter	1,4	3,4	1,4	3,4
Därav förfall inom 1 år	0,5	0,8	0,5	0,8
Därav förfall inom 1-5 år	0,9	2,7	0,9	2,7
Därav förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0

Samtliga finansiella leasingavtal avseende Fastigheter är koncerninterna och avser äldreboendet Bollegården. Implicit ränta har beräknats till 5,67 %. Av finansiella leasingavtal för Maskin och inventarier är samtliga koncernexterna.

Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år**Minimileaseavgifter**

Med förfall inom 1 år	6,2	7,0	6,2	7,0
Med förfall inom 1-5 år	4,9	5,4	4,9	5,4
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala operationella och finansiella minimileaseavgifter	55,0	55,8	12,5	15,7

28 - Justering för ej likviditetspåverkande poster

Avskrivningar	31,5	33,8	40,6	40,2
Utrangeringar	4,2	0,2	4,2	0,5
Gjorda avsättningar	22,8	18,5	22,8	18,5
Återförda avsättningar	0,0	0,0		0,0
Korrigerig omsättningstillgång/anläggningstillgång	-5,8	-8,3	-5,8	-8,3
Orealiserade kursförändringar	-0,6	-0,8	-0,6	-0,8
Upplösning av bidrag till infrastruktur	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	-0,3	-0,7
Summa ej likviditetspåverkande poster	52,1	43,3	60,8	49,3

29 - Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnader för räkenskapsrevision (tkr)				
Sakkunnigt biträde	300	300	422	422
Förtroendevalda revisorer	79	76	79	76
Total kostnad för räkenskapsrevision	379	376	501	498

30 - Koncerninterna förhållanden

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder

I kommunkoncernen räknas Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder in där kommunen har 100 procent ägarandel. Inga ägartillskott, koncernbidrag, utdelning eller försäljning har skett under året. Det finns inga koncerninterna lån. Koncernintern finansiell leasing innebär dock räntekostnader som elimineras i koncernredovisningen.

Den av kommunfullmäktige fastställda borgensavgiften för 2023 var 0,32 procent. Borgensavgiften höjdes 2024 till 0,44 procent. Borgensavgiften höjs årligen till målnivå som ska vara uppnådd 2025. Borgensavgift erläggs inte för den del av lån som avser Bollegårdens äldreboende som kommunen leasar från stiftelsen.

Borgensavgifter samt lämnad borgen

	2023	2024
Borgensavgift	0,6	0,8
Lämnad borgen	299	299
Utnyttjad borgen	217	217

Måluppföljning

Kommunfullmäktiges mål

Nr	Mål	Målet är...		
		uppnått	delvis uppnått	ej uppnått
Skola				
1	Skolorna ska tillhöra toppskiktet i landet		X	
<p>Det mäts genom att följande nyckeltal ska visa på ett högre utfall än pendlingskommuner nära storstad:</p> <ul style="list-style-type: none">Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, ska vara över 85 procent.<p>Utfallet för Bollebygds del har ökat från 73,4 procent till 77,9 procent. Utfallet för pendlingskommuner nära storstad är 76,6 procent vilket innebär att Bollebygds utfall är något högre än pendlingskommuner nära storstad.</p>Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, ska vara över 92 procent.<p>Utfallet för Bollebygd var 87,6 procent och är en ökning från 80,5 procent Utfallet är lägre än pendlingskommuner nära storstad (88,1 procent)</p> <p>Utbildningsnämnden arbetar med flera insatser för att förbättra resultaten och indikatorerna visar på ett förbättrat utfall jämfört med förra året. I jämförelse med andra placeras kommunen på 5:e plats bland kommunerna i Västra Götaland och högst utfall i hela Sjuhärad. Även nationellt har vi höga värden, vilket visar att arbetet ger resultat. Däremot når en av indikatorerna inte upp till målet gällande pendlingskommuner nära storstad. Målet kan därför endast anses delvis uppnått.</p>				
Företagande				
2	Förvaltningarna och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.	X		
<p>Teknik- och servicenämnden, Bygg- och miljönämnden, kommunstyrelsen samt socialnämnden arbetar med målet.</p> <p>Stor vikt läggs vid Insiktsmätningen. Insikt är en enkät som skickas till de företagare som haft ett avslutat myndighetsärende med kommunen under mätåret. Resultatet i undersökningen visar alltså på de företagare som har haft ett faktiskt ärende hos kommunen. Resultatet presenteras som ett NKI (Nöjd Kund Index) som kan jämföras både över tid och med andra kommuner. Utfallet i NKI bemötande företag i december har ökat</p>				

från 65 till 84, vilket är ett högt värde, se tabell nedan. Målet som ställts upp var på 70 vilket innebär att målet om att förbättra bemötande uppfylls. De slutliga siffrorna för hela året kommer i april 2025.

Poängen redovisas enligt följande:

Mycket högt = över 80

Högt = 70-79

Godkänt = 62-69

Lågt = 50-61

Mycket lågt = under 50

3	Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet.	X		
<p>Även på detta mål visar Insiktsmätning en positiv trend där NKI totalt ökat från 56 till 64. Målet var på 62 vilket innebär att resultatet höjts från lågt till godkänt enligt bedömningstabellen.</p> <p>Under året har medborgardialoger kring planer och om kollektivtrafik genomförts. Även en digital tjänst har införts för att förenkla för företag att hitta lämpliga etableringslokaliseringar.</p> <p>Socialnämnden har under året arbetat med att säkerställa god tillgänglighet och service för brukare och klienter genom att korta ledtiderna, varpå handläggarna numera kan erbjuda ett nybesök inom maximalt fem dagar.</p> <p>Sammantaget bedöms målet därför som uppfyllt.</p>				
4	Genom rådgivning och information skapas goda förutsättningar för att lagstiftningens ändamål tillgodoses.	X		

Kommunen måste fortsätta arbeta med att arbeta proaktivt genom god och lättillgänglig information i flera kanaler.

Kommunstyrelsen fortsätter ha återkommande dialogmöten med företagorganisationer, frukostmöten och att genomföra företagsbesök samt andra möten med näringslivsorganisationer. Öppet hus för företagare och privatpersoner, där bland annat plan- och exploateringsenheten var med, har ägt rum under året. En utveckling av öppet hus har blivit exploatörsträffar där plan- och exploatering och näringslivschef snabbt kan ta emot potentiella exploatörer för information om möjligheter i kommunen.

Inom upphandlingsområdet har det genomförts en hel del insatser, nya riktlinjer har tagits fram och samtliga chefer har fått en halvdagsutbildning där bl.a. förhållandet till lokala företag tas upp. Upphandling har även varit uppe som en punkt tillsammans med näringslivsorganisationerna.

Företagare har önskat tematräffar inom olika områden som rör deras profession från kommunen. Under året har tematräffar genomförts för kontrollansvariga och för byggnationer i kommunen och för entreprenörer som gräver brunnar och avlopp.

Sammantaget bedöms målet därför som uppfyllt.

Personalförsörjning – attraktiv arbetsgivare

5	Samtliga nämnder ska arbeta med insatser för att bidra till målet om att Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras. Målet mäts genom årlig medarbetarenkät.	X		
---	--	---	--	--

Samtliga nämnder arbetar med målet utifrån lite olika perspektiv. Det kan konstateras att kompetensförsörjning är en utmaning på både kort och lång sikt. Samtliga förvaltningar upplever svårigheter i att rekrytera rätt kompetens till verksamheterna och även svårigheter att rekrytera vikarier.

Det har genomförts en medarbetarenkät i kommunen för att ta reda på medarbetarnas upplevelse sitt arbete. Resultatet har ökat från 81 till 83 och visar på att medarbetarna är nöjda med sin arbetssituation och att de har ett utvecklande och meningsfullt arbete. Tros det goda resultatet finns förbättringsområden, bland annat visar enkäten att många medarbetare upplever att de inte hinner med sitt arbete på sin arbetstid, vilket kan leda till stress och en obalans mellan krav och resurser. Resultatet visar också på att arbetet med introduktion bör stärkas ytterligare och att arbetet med nolltolerans mot kränkande särbehandling bör fortsätta.

Genom den röda tråden genomförs en systematisk dialog med medarbetare och chefer om balansen mellan krav och resurser. Dialogerna upplevs som meningsfulla av både chefer och medarbetare.

Att erbjuda heltidsarbete är en viktig förutsättning för att befintliga och eventuella framtida medarbetare ska uppleva Bollebygds kommun som en attraktiv och bra arbetsgivare och förvaltningarna strävar efter att erbjuda heltidsanställningar. Störst utmaning i detta har socialförvaltningen.

Trots att det finns utmaningar för att bibehålla en hög attraktivitet bedöms ändå målet som uppfyllt, främst mot bakgrund av förbättrade resultatet i medarbetarenkäten.

6	Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.	X		
<p>Socialnämnden, kommunstyrelsen samt teknik- och servicenämnden har alla arbetat med digitalisering under året.</p> <p>Inom Socialnämndens verksamheter har flera digitaliseringsprojekt genomförts. Bland annat har implementeringen av läkemedelsautomater påbörjats. Genom läkemedelsautomater ökar den enskildes självständighet samtidigt som medicingivningen blir säkrare. Vidare har digitala medicinskåp implementerats i hemtjänsten där syftet är att förvara läkemedel på ett säkert sätt. Under hösten har hemtjänsten genomfört en pilotstudie med fjärrtillsyn.</p> <p>Kommunstyrelsen har under året förbättrat och gjort en större uppgradering av ekonomisystemet samt implementerat verktyg för verksamhetsplanering och projekthantering. Det har även pågått ett begränsat arbete med piloter inom AI.</p> <p>Teknik -och servicenämnden har infört digitala körjournaler i kommunens fordon.</p>				
Fritid				
7	Utveckla Rinnaområdet som fritids- och friluftsområde.		X	
<p>Kommunstyrelsen har under våren fått information och en sammanställning av tidigare beslut, gällande detaljplan och vad som behöver göras för att kunna påbörja arbetet med att planera Rinnaområdet. Ett flertal äldre beslut behöver avslutas då förutsättningarna ändrats och nya beslut behöver fattas. När dessa beslut är fattade kan en mer aktiv planering och utveckling av Rinnaområdet påbörjas.</p> <p>Målet bedöms som delvis uppfyllt.</p>				
8	Utveckla en aktiv och väl fungerande kulturskola på alla kommunala skolor.		X	

Bollebygd arbetar aktivt för att utveckla en tillgänglig och väl fungerande kulturskola på alla kommunala skolor. Genom att stärka engagemanget och skapa fler möjligheter för barn och ungdomar att delta, kan kulturskolan bli en naturlig del av barnens fritid. Våren 2024 utnyttjades 122 av 155 platser, vilket visar på ett starkt intresse men också potential för tillväxt. För att möjliggöra detta krävs satsningar på ändamålsenliga lokaler, hållbar finansiering och en breddad verksamhet som inkluderar fler konstnärliga uttryck. Genom samverkan med skolor och vårdnadshavare kan Bollebygd skapa en inkluderande kulturskola där alla elever ges möjlighet att utvecklas genom kultur och kreativt skapande.

Målet är delvis uppnått då kommunen inte lyckats flytta ut kulturskoleverksamhet till alla skolor i den grad som hade varit önskvärt.

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

9	Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.	X		
<p>Samtliga nämnder arbetar med insatser för att minska energianvändningen, däremot är det svårt att mäta effekten av insatserna eftersom det är så många andra faktorer som påverkar kommunens totala energianvändning.</p> <p>De största insatserna görs av teknik- och servicenämnden där nämnden under året tagit flera initiativ för att minska kommunens energianvändning och stärka arbetet med hållbarhet. Inomhusbelysning har uppgraderats till LED i Bollebygdskolan, Töllsjöskolan och VA-anläggningar, med fortsatt arbete planerat till 2025. Dessutom har en kartläggning av solcellsinstallationer på kommunala byggnader slutförts, och investeringen har tilldelats medel i budget 2025. På fordonsområdet har nämnden ökat andelen fossilfria bilar till 13 procent, vilket överstiger målvärdet med tre procentenheter. Genom att tillhandahålla kostnadsjämförelser och information uppmuntras fler verksamheter att gå över till elbilar</p> <p>Målet bedöms som uppfyllt</p>				
10	Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 procent 2024			X
<p>Andelen ekologiska livsmedel uppgick till 49 procent och målet är därför ej uppfyllt.</p> <p>Budgetprioriteringar och leveransproblem bidrog till att både detta och nedanstående mål inte uppfylldes. Värt att notera är att siffrorna är mycket goda ur ett nationellt jämförelseperspektiv.</p>				

1	Andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75			
1	procent 2024			X
Utfallet blev 72 procent och målet är därför ej uppfyllt.				
Kollektivtrafik				
1	Utöka kollektivtrafiken i hela kommunen med störst fokus			
2	på Olsfors, Hultafors och Töllsjö.	X		
<p>Dialog förs kontinuerligt med Västtrafik om behovet av utökning av kollektivtrafik. Kommunen framför kontinuerligt sina yttringar kring behovet av utökad kollektivtrafik, både via Boråsregionen, BHU (beredning för hållbar utveckling) samt till IKN (infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden). Kommunen lyfter ärenden till IKN och Västtrafik att kommunen önskar vara med i pilotprojektet Bus on Demand, ett flexibelt trafiksystem som skulle kunna utgöra ett bra inslag i kommunen.</p> <p>Kommunstyrelsen arbetsutskott och kommundirektör har också träffat regionutvecklingsdirektören i Västra Götalandsregionen för en dialog kring kollektivtrafik.</p> <p>Kommunen behöver parallellt arbeta med att få ut information om närtrafik och anropsstyrd trafik som är en del av kollektivtrafiken.</p> <p>I november vidtog Västtrafik åtgärder för att förbättra tillgången till kollektivtrafik till/från Töllsjö. Det är ett steg på vägen för att öka tillgängligheten och göra det enklare för kommunens invånare att resa inom kommunen och till omkringliggande områden.</p> <p>Då kommunen inte äger frågan utan måste arbeta via Västtrafik är det svårt att helt på egen hand påverka utfallet.</p> <p>Mot bakgrund av det genomförda arbetet och att antalet turer till Töllsjö har utökats bedöms målet som uppfylls.</p>				
God ekonomisk hushållning:				
1	Det ekonomiska resultatet ska över mandatperioden			
3	motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	X		
Målet uppnått se vidare kommentarer och analys i stycket God ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.				
1	Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade	X		
4	investeringar och exploateringar finansieras med egna medel över mandatperioden.			

Målet uppnått se vidare kommentarer och analys i stycket God ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.

Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen

Av de tolv verksamhetsmålen bedömer kommunstyrelsen att sju mål uppnås, tre uppnås delvis och två uppnås ej. Detta är en något förbättrad måluppfyllnad jämfört med 2023.

Då merparten av de verksamhetsmässiga målen samt de två finansiella målen är uppfyllda bedömer kommunstyrelsen att det råder god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsberättelser

Barn och utbildning

Förskola

Utvecklingen inom förskolan har präglats av satsningar på språkutveckling, matematik och tillgängliga lärmiljöer. TAKK och bildstöd används aktivt för att stärka barnens kommunikation och förståelse. Pedagogerna arbetar systematiskt med planering och analys av undervisningen, och genom kollegialt lärande och kompetensutveckling skapas en likvärdig utbildning. Rörelse och lek har fått en tydligare roll i den pedagogiska planeringen, och övergångarna mellan avdelningar samt till förskoleklass har strukturerats för att öka trygghet och kontinuitet.

Framåtblick – Fokus på språk och tillgängliga lärmiljöer

- Stärka språk- och begreppsutvecklingen i alla lärsituationer genom TAKK, bildstöd och systematiskt språkarbete.
- Vidareutveckla matematikundervisningen genom lek och laborativa material för att göra matematiken mer konkret och engagerande.
- Skapa tillgängliga lärmiljöer där alla barn kan delta utifrån sina förutsättningar.
- Fördjupa samverkan med vårdnadshavare för att säkerställa en trygg och smidig övergång till skolan.

Några nyckeltal

	2021	2022	2023	2024
Antal barn i förskola*	524	530	519	531
Antal barn i pedagogisk omsorg*	-	-	-	-
Andel av anställda med förskollärarexamen%	53	46	43	i/u
Antal barn per årsarbetare	5,5	5,4	5,2	i/u

*Förvaltningens egna uppgifter.

i/u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Barnantalet inom förskolan har inte sjunkit jämfört med föregående år såsom befolkningsstatistiken visat. Kan vara viss eftersläpning och att minskningen visar sig mer nästkommande år. Antal barn per årsarbetare har minskat något över åren. Andelen anställda med förskollärarexamen har minskat.

Ekonomiskt resultat

	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-75,9	-75,5	-0,4	-70,5

Verksamheten förskolan redovisar ett underskott på 0,4 miljoner kronor för helåret och har minskat något sedan delåret. Underskottet kom initialt från för höga personalkostnader men åtgärder för att nå budget i balans har reducerat underskottet för personalkostnader till 0,2 miljoner kronor. Samtidigt har underskottet på sålda förskoleplatser ökat och uppgår till 0,7 miljoner kronor. Inköpsstoppet inte fått genomslag och verksamheten gör ett underskott för inköp på 0,4 miljoner kronor.

Verksamheten visar överskott för posterna för avgiftsintäkter och statsbidrag i paritet med delårsrapporten. Nettokostnaderna har ökat med 7,7 procent. Mest påverkan monetärt och procentuellt har den minskade försäljningen av förskoleplatser haft på nettokostnadsökningen.

Förskoleklass, grundskola och fritidshem

Förskoleklass

Förskoleklassen i Bollebygd har stärkt sin undervisning genom ökad struktur och tydligare pedagogiska metoder. Fokus har legat på att utveckla elevernas språkliga och matematiska förståelse genom lekbaserade och interaktiva arbetssätt. En mer systematisk uppföljning av elevernas progression har implementerats för att säkerställa en stark grund inför grundskolans start. Förskoleklassen har även arbetat med att skapa en trygg och inspirerande lärmiljö för att underlätta elevernas övergång till årskurs 1

Framåtblick- En trygg och inspirerande start på skollivet

- Tydligare pedagogiska metoder för att stärka elevernas språkliga och matematiska förståelse.
- Skapa en mer systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling inför övergången till grundskolan.
- Fortsätta arbetet med en trygg lärmiljö, där elevernas sociala och emotionella utveckling står i centrum.

Grundskola

Grundskolorna har satsat på att stärka undervisningens kvalitet genom kollegialt lärande och en mer systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Insatser inom språkutveckling och matematik har gett resultat, och elevernas medvetenhet om sitt lärande har ökat. Differentierad undervisning och individanpassade stödsatser har stärkts för att möta olika elevers behov. För att förbättra studieron har klassrumsmiljöer

anpassats, och trygghetsgrupper har arbetat aktivt för att minska konflikter och öka trivseln.

Framåtblick- Högre kvalitet och ökad likvärdighet

- Vidareutveckla lärarens roll som handledare för att ge eleverna bättre stöd i sin kunskapsutveckling.
- Fortsätta satsningar på läsning och matematik, med särskilt fokus på att stärka läsförståelsen i alla ämnen.
- Utveckla undervisning i kritiskt tänkande och problemlösning för att förbereda eleverna inför vidare studier och arbetsliv.
- Öka samarbetet med vårdnadshavare för att stärka elevernas trygghet och trivsel.

Fritidshem

Fritidshemmet har arbetat med att skapa en meningsfull och lärorik fritid för eleverna genom strukturerade aktiviteter och ett stärkt elevinflytande. Särskilda satsningar har gjorts på språkutveckling och matematiska inslag i vardagsaktiviteter. För elever i den anpassade grundskolan har kommunikativa stödverktyg använts för att stärka självständighet och delaktighet. Ett ökat samarbete mellan skola och fritidshem har bidragit till en mer sammanhållen utbildningsmiljö.

Framåtblick- Meningsfull och lärorik fritid

- Vidareutveckla individanpassade aktiviteter som stärker elevernas självständighet och utveckling.
- Integrera språkutvecklande och matematiska inslag i fritidsaktiviteter för att stärka lärandet på ett lekfullt sätt.
- Öka samarbetet med skolan och andra fritidshem för att skapa fler sociala sammanhang och en bredare lärmiljö.

Anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan har fokuserat på att utveckla undervisningens kvalitet genom specialpedagogiska metoder som MIRA-modellen och PALS. Genom en tydligare struktur och individanpassad undervisning har elevernas möjligheter att utvecklas stärkts. Särskilt fokus har lagts på kommunikation och socialt lärande för att öka elevernas självständighet. Ökad samverkan mellan skola, vårdnadshavare och externa aktörer har bidragit till en mer inkluderande lärmiljö.

Framåtblick- Individanpassad undervisning och delaktighet

- Fortsätta stärka individanpassad undervisning genom mer strukturerade metoder och anpassade lärmiljöer.
- Vidareutveckla matematik- och kommunikationsundervisningen genom laborativa metoder och praktiska moment.
- Öka elevdelaktigheten genom att låta eleverna vara mer aktiva i sin egen läroprocess och utvecklingssamtal.
- Utöka samverkan med gymnasieskolor och arbetsliv för att skapa smidigare övergångar till vidare studier och vuxenlivet.

Några nyckeltal

	2021	2022	2023	2024
Meritvärde (17 ämnen)	231	224	214	234,2
Antal elever i skola*	1 327	1 322	1 297	1 281
Antal elever per lärare	12,0	11,7	12,1	i/u
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, andel %	71,6	77,3	77,3	i/u
Antal barn i fritidshem**	533	530	515	484
Antal elever/årsarbetare i fritidshem	23,5	21,4	17,1	i/u
Andel pedagoger med högskoleutbildning på fritidshem	42,0	38,0	34,0	i/u
Antal elever grundskola*	15,0	16,6	17,3	16,8

*Förvaltningens egna uppgifter.

** Inkl. fritids anpassad grundskola.

i/u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, mnkr	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Fritidshem	-21,6	-22,8	1,2	-20,9
Grundskola	-155,9	-153,1	-2,7	-147,3
Anpassad grundskola	-15,6	-16,0	0,5	-13,1
Totalt	-193,1	-191,9	-1,0	-181,3

Verksamheten fritidshem redovisar ett överskott på 1,2 miljoner kronor för helåret och resultatet har bara förändrats något sedan delåret. Förändringen beror på högre kostnader för köpta fritidshemsplatser. Enheter visar ett gemensamt överskott på personalkostnader. Resterande överskott kommer av outnyttjad volymbuffert centralt 0,8 miljoner kronor. Nettokostnaderna har ökat med 3,3 procent.

Verksamheten grundskola redovisar ett underskott på 2,7 miljoner kronor på helåret och har förbättrats markant efter att åtgärder infördes efter delåret. Underskottet kommer i sin helhet av för höga personalkostnader. Verksamheten hade sparkrav för att få ihop budgeten vilket man inte anpassat sig till och det slog extra mycket mot prognosen under

sommaren. Efter att åtgärder beslutats om för att nå budget i balans har personalkostnaderna sjunkit med 1,0 miljoner kronor jämfört med den prognos som lades i delåret. Åtgärderna som har förbättrat resultatet har inte räckt för att hämta hem underskottet skapats under våren eller det underskott som fortsatt under hösten, även om det minskat underskottet som låg som prognos vid delåret.

Restriktivitet vid inköp har givit en något förbättrad prognos men inget större utfall. Dels för att det inkommit statsbidrag sent under året som är kopplade till rena inköp av litteratur och därav ökat kostnaderna på inköpssidan utan att påverka resultatet. Även att verksamheten haft ökade kostnader för leasade datorer till elever och personal samt konsulttjänster på grund av vakanser på elevhälsan har påverkat inköpssidan.

Transporter har genererat ett överskott på 0,6 miljoner kronor mestadels avseende busskort för grundskolan.

Resultatet av bidragsintäkter är högre än vad som upptagits i delåret, dels för att de varit kopplade till inköp av litteratur och kostnadsprognosen i så fall skulle ökat på med detsamma, dels för att de beslutats om efter delårsbokslutet.

Nettokostnaderna har ökat med 5,8 procent. Kostnaderna har ökat främst för personalkostnader och hyror.

Verksamheten anpassad grundskola redovisar ett överskott på 0,5 miljoner kronor.

Ökningen av överskottet sedan delåret beror på minskade personalkostnader till följd av åtgärder.

Verksamheten har ett underskott på köpta platser på 0,3 miljoner kronor till följd av under året tillkommande, obudgeterad köpt plats. Nettokostnaderna har ökat med 19,1 procent. Mest påverkan monetärt och procentuellt har ökade personalkostnader haft på nettokostnadsökningen. Också ökande kostnader för köpta platser har bidragit.

Gymnasieskola

Betydelsefullt för eleverna på gymnasiet är att Bollebygds kommun har en bra grundskoleutbildning. Den ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, kompetent personal, samt ett gott samarbete mellan hem och skola. Ett viktigt stöd för det livslånga lärandet och möjligheten att söka arbete i framtiden är studie- och yrkesvägledning. Det är inte bara studie- och yrkesvägledarens (SYV) roll, utan alla pedagoger i alla årskurser har i sitt uppdrag att vidga förståelsen för utbildning och lärande. I detta arbete ingår bland annat Framtidsdagen då Bollebygds skolan 7–9 bjuder in olika branscher för att presentera och möta elever från årskurs 6–9 under en dag.

Bollebygd kommun köper all verksamhet utom IM från andra kommuner eller fristående verksamheter. Huvuddelen av eleverna väljer att gå på gymnasieskola i Borås eller i Härryda.

Bollebygds kommun har en egen verksamhet och det är en enhet med individuella program, IM. En del inriktningar av IM bedrivs inte i Bollebygd och vid behov köper vi då in från andra kommuner.

Några nyckeltal

	Oktober 2024	April 2024	Oktober 2023	April 2023
Åk 1	122	120	122	131
Åk 2	111	127	126	121
Åk 3	126	118	115	98
IM Bollebygd	13	12 (varav 2 såld)	13 (varav 2 såld)	8 (varav 1 såld)

*Förvaltningens egna uppgifter.

	2021	2022	2023	2024
Antal elever i gymnasieskola	364	369	371	377

*Förvaltningens egna uppgifter. Inkl. anpassad gymnasieskola och IM

		2021	2022	2023	2024
Genomsnittlig betygspoäng, gymnasieelever med examen, hemkommun. N17701	Bollebygd	14,5	14,6	14,5	14,5
	Riket	14,9	14,9	14,9	14,9
Gymnasieelever med grundläggande behörighet till universitet/högskola inom 3 år, högskoleförb pr hemkommun, andel (%). N17474	Bollebygd	83,3	81,1	72,1	77,1
	Riket	81,5	81,1	81,3	81,2
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%). N17457	Bollebygd	87,3	86,7	80,8	79,3
	Riket	77,9	79,8	80,4	81,3
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, hemkommun, andel (%). N17473	Bollebygd	56,6	56,8	54,3	52,0
	Riket	56,2	56,5	57,5	57,3

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, tkr	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Gymnasieskola	-53,0	-51,6	-1,4	-48,7

Verksamheten gymnasieskola redovisar ett underskott på 1,4 miljoner kronor vilket är en förbättring sedan delåret men i paritet med oktoberrapporten. Underskottet beror på kostnader för köpta platser.

I snitt för året har verksamheten 6 fler elever än 2023. Samtidigt blev man av med budget för 9 elever vilket på bara elevantal givit en diskrepans på 15 elever eller 1,9 miljoner kronor.¹

Utöver ett ökat antal elever, är det fler elever med särskilt stöd utöver extra anpassningar och prisökningar på programmen vilket har ökat kostnaderna för köpta gymnasieplatser. Det har också tillkommit engångskostnader för köpt plats hos ett friskolegymnasium motsvarande en elev från 2022 och framåt samt en elev 2023 och framåt som inte funnits med i prognos motsvarande 0,4 miljoner kronor. Resultatet för gymnasiet har förbättrats markant sedan delåret men då antagningarna till programmen inte är spikade förrän femtonde september var prognosen på kostnader för köpta platser på hösten preliminär vid delåret. Prognosen har allt eftersom skruvats ned på grund av minskad kostnad i prognos för tilläggsbelopp och utökat IKE². För utökat IKE har utbetalning av stödet minskat på AST-enheterna i Borås samt Dals Ed. Resultatet för året är i paritet med oktoberprognosen.

Resultatet för anpassat gymnasium är ett underskott på 0,3 miljoner kronor vilket beror på under året tillkommande köpt plats samt en kostnadsökning av programmen på 17 procent sedan föregående år.

Individuella programmet IM redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor och kommer av ett överskott på personalkostnader.

Under året tillfördes gymnasieverksamheten det generella statsbidraget *Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen* motsvarande 0,5 miljoner kronor, då det var på gymnasieområdet man såg större kostnadsökningar på programmen.

Nettokostnaderna har ökat med 8,8 procent. Ökade kostnader för köpta platser utgör ca 80 procent av den totala nettokostnadsökningen eller 3,4 miljoner kronor.

Vuxenutbildning

Under 2024 har vuxenutbildningen i Bollebygd fortsatt att utvecklas för att möta behoven hos vuxna elever i kommunen. Flera utbildningsformer har erbjudits, inklusive enstaka kurser och hela utbildningsprogram, vilket har gett eleverna flexibilitet i sina studieval. Den anpassade vuxenutbildningen har haft en stabil tillväxt, och fler elever har fått möjlighet att ta del av utbildning anpassad efter deras individuella behov.

¹ Beräknat på budgetbelopp för elevvolymen i budgetram för 2024, 126 000 kr

² Tilläggsbelopp och Utökad IKE Interkommunal ersättning är en ersättning utöver elevpeng för barn/elever som är i behov av särskilt stöd, utöver extraordinära stödinsatser.

Trots en ökad efterfrågan på utbildningar har verksamheten kunnat hålla en balanserad ekonomi och erbjuda högkvalitativ undervisning. Dock har det funnits utmaningar i att prognostisera antalet sökande och att säkerställa att alla som antas också fullföljer sin utbildning.

Utbildningens anpassning till arbetsmarknadens behov har varit en central del av utvecklingsarbetet. Samverkan med näringslivet har stärkts för att bättre matcha utbildningarna med arbetsmarknadens krav, vilket har gjort det lättare för eleverna att ta steget vidare till jobb eller vidare studier.

Några nyckeltal

Antal	December 2024	Juni 2024	December 2023	Juni 2023	December 2022	Juni 2022
Elever i SFI-utbildning	22	26	20	21	66	35
Elever i grundläggande vuxenutbildning	8	13	13	6	17	4
Elever i gymnasial vuxenutbildning	33	36	80	41	108	45
Elever i gymn. yrkesutbildning	3	4	14	9	4	4
Elever i anpassad vuxenutbildning	1	2	1	1	1	1

Förvaltningens egna uppgifter.

Tabellen visar antalet kurser som Bollebygds kommun betalt för under året.

Ekonomiskt resultat

	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-2,1	-3,8	1,7	-2,7

Verksamheten vuxenutbildning redovisar ett överskott på 1,7 miljoner kronor för helåret vilket något förbättrat sedan delåret. Anpassad utbildning är liksom prognostiserat, den enda utbildningsform som nyttjar hela sin budget.

Resterande utbildningsformer visar överskott eller större överskott.

Det är svårt att prognostisera utfallet då man säger ja till både enstaka kurser och hela utbildningar samt att det inte är säkert att personen väljer att gå utbildningen man sagt ja till. Att verksamheten 2021 gick med underskott, gör det också svårt att korrigera budget sett till ovan osäkerhet i söktryck kontra om man de facto väljer att gå utbildningen.

Nettokostnaderna har minskat med 22,2 procent, i huvudsak minskad köpt verksamhet.

Framtida utveckling utbildning

Utbildningsnämnden i Bollebygds kommun har gjort framsteg inom undervisning, trygghet och elevhälsa, men flera utmaningar kvarstår och kommer att präglade det fortsatta utvecklingsarbetet.

1. Ökad skolfrånvaro och psykisk ohälsa bland elever

En av de mest akuta utmaningarna är att hantera ökad skolfrånvaro och den växande psykiska ohälsan bland elever. Trots stärkta insatser inom elevhälsan finns ett fortsatt behov av att utveckla arbetet med att identifiera, förebygga och åtgärda problem i ett tidigt skede. Samverkan med vårdnadshavare, socialtjänst och hälso- och sjukvården behöver stärkas för att skapa långsiktiga lösningar.

2. Kompetensförsörjning och lärarrekrytering

Rekrytering och behållning av behöriga och erfarna lärare och pedagoger är en fortsatt utmaning. Konkurrensen om lärare är hård, och för att säkerställa undervisningens kvalitet behöver kommunen fortsätta arbeta med strategier för att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljön och förutsättningarna för pedagogerna behöver stärkas genom minskad arbetsbelastning, bättre stödstrukturer och ökad satsning på kompetensutveckling.

3. Likvärdighet och anpassad undervisning för alla elever

Trots framgångsrika satsningar på språkutveckling och matematik finns en fortsatt ojämn måluppfyllelse mellan olika elevgrupper. Elever med särskilda behov behöver bättre anpassat stöd, och undervisningen behöver i större utsträckning differentieras för att möta varje elev där den befinner sig. Det gäller särskilt elever med hög frånvaro, språkstödjande behov och de som befinner sig i socioekonomiskt utsatta situationer.

4. Resursfördelning och ekonomisk hållbarhet

Utbildningsnämnden har under 2024 hanterat ekonomiska utmaningar kopplade till höga personalkostnader och ökade utgifter för köpt verksamhet, särskilt inom gymnasieskolan. Trots besparingsåtgärder kvarstår behovet av att balansera **ökade behov med begränsade resurser**. Ett långsiktigt arbete krävs för att säkerställa att alla skolformer kan upprätthålla kvaliteten i undervisningen samtidigt som kostnadseffektivitet eftersträvas.

5. Stärkta övergångar mellan skolformer

Övergångarna mellan förskola och skola, grundskola och gymnasium, samt vidare till arbetsliv eller högre utbildning är områden där utvecklingsarbete behövs. En tydligare röd tråd i utbildningen, förbättrad studie- och yrkesvägledning samt utökade samarbeten med gymnasieskolor och arbetsgivare kan bidra till en mer sömlös övergång för eleverna och stärka deras förutsättningar för framtiden.

6. Digitalisering och framtidens lärmiljöer

För att möta framtidens krav på utbildning måste skolorna fortsätta att utveckla digitala lärmiljöer och arbetssätt. Investeringar i digitala verktyg, lärplattformar och IT-kompetens hos både elever och lärare är avgörande för att undervisningen ska vara relevant och effektiv. Samtidigt behöver skolan hantera frågor kring skärmtid, digital arbetsmiljö och säkerhet på nätet.

7. Kultur- och fritidsutbudets roll i skolutvecklingen

Kultur och fritidsaktiviteter spelar en viktig roll i att skapa trygga, engagerade och inspirerade elever. Samtidigt finns utmaningar i att säkerställa att alla barn och unga får tillgång till meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter, oavsett socioekonomisk bakgrund. En mer likvärdig kulturskola och stärkt föreningsliv kan bidra till att fler elever får möjlighet att utveckla sina intressen och talanger utanför klassrummet.

Sammanfattning

För att säkerställa att Bollebygd fortsätter att utvecklas som en av Sveriges bästa skolkommuner behöver utbildningsnämnden hantera både pedagogiska och ekonomiska utmaningar. Fokus framåt bör ligga på:

- ✓ Att säkerställa en likvärdig utbildning för alla elever
- ✓ Att hitta en långsiktigt hållbar resursfördelning
- ✓ Att stärka elevhälsan och arbetet mot skolfrånvaro
- ✓ Att attrahera och behålla behöriga lärare
- ✓ Att förbättra övergångar mellan skolformer
- ✓ Att vidareutveckla digitaliseringen och lärmiljöerna
- ✓ Att stärka kopplingen mellan skola, kultur och fritidsverksamhet

Genom att arbeta systematiskt med dessa frågor kan kommunen fortsätta att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar för framtiden.

Kultur och fritid

Bollebygds kommun har under 2024 gjort betydande framsteg inom kultur- och fritidsområdet genom stärkt samverkan, förbättrad infrastruktur och utökade aktiviteter.

Biblioteksutveckling:

Kommunens bibliotek blev en del av Knallebiblioteken, vilket har utökat medieutbudet och förbättrat tillgången till litteratur för invånarna. För bibliotekspersonalen har samarbetet inneburit fler möjligheter till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Förberedelser har också gjorts för att anpassa verksamheten till de nya nationella riktlinjerna för skolbibliotek, vilket ska stärka skolornas läsfrämjande arbete.

Idrott och föreningsliv:

Efter pandemin har föreningslivet återhämtat sig starkt, och antalet deltagartillfällen i idrotts- och fritidsaktiviteter har ökat. Kommunen har även genomfört en omfattande renovering av idrottshallen vid Bollebygds skolan för att förbättra träningsmöjligheterna. Fritidsaktiviteter och lovverksamheter har utvecklats för att bli mer inkluderande och tillgängliga för fler invånare.

Kulturskola och kulturutbud:

Arbetet med att skapa en mer likvärdig och tillgänglig kulturskola har fortsatt. För närvarande köper kommunen kulturskoleplatser från Härryda kommun, men en utredning pågår för att förbättra tillgången till kulturaktiviteter för fler barn och unga. Utmaningar finns i form av ändamålsenliga lokaler och budgetbegränsningar, men ambitionen är att öka deltagandet i kulturskolans verksamhet.

Framåtblick:

- Fortsätta utveckla biblioteksverksamheten och stärka skolbibliotekens roll.
- Utöka kultur- och fritidsaktiviteter för barn och unga, med särskilt fokus på ökad inkludering.
- Förbättra samordningen mellan kulturskolan och kommunens skolor.
- Vidareutveckla stödet till föreningslivet och skapa bättre förutsättningar för fritidsaktiviteter i kommunen.

Genom dessa satsningar fortsätter Bollebygds kommun att skapa ett rikt och inkluderande kultur- och fritidsutbud för alla åldrar.

Några nyckeltal

	2021	2022	2023	2024
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek antal/1000 inv.	185	186	194	i/u

Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	13,4	13,6	16,1	i/u
Böcker i kommunala bibliotek, antal/inv.	4,7	4,3	4,1	i/u
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-20 år	15	15	18	i/u

i/u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, mnkr	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Kultur och fritid	-13,0	-12,2	-0,8	-12,0

Kultur och fritid redovisar ett underskott på 0,8 miljoner kronor för helåret underskottet har ökat sedan delåret. Underskottet kommer av ökade vikariekostnader på våren i samband med införandet av det nya bibliotekssystemet men också fortsatt högre personalkostnader än budget under hösten 0,6 miljoner kronor. Underskottet har ytterligare blivit högre till följd av ökade utbetalningar aktivitetsbidrag på grund av ökat antal aktiviteter hos föreningarna 0,5 miljoner kronor. Att resultatet blivit ytterligare sämre än delår och oktoberrapport kommer, utöver försämrade prognos för bidrag- och personalkostnader, av att inköpsstoppet inte fått genomslag och verksamheten gör ett underskott för inköp. Inköpskostnaderna har minskat sedan föregående år men är högre än lagd budget. Centralt visar verksamheten ett litet överskott. Nettokostnaderna har ökat med 8,3 procent och beror främst på ökade personal- och bidragskostnader.

Socialnämnden

Socialnämnden hade inledningsvis ett mycket högt inflöde av nya ärenden 2024. Antalet nya ärenden har inom vissa områden varit nästan 70 procent fler än motsvarande period föregående år. Under hösten har däremot inflödet minskat. Det minskade inflödet har medfört att efterfrågan på särskilt boende har minskat, där kommunen gått från att ha kö till särskilt boende till att ha flera lediga platser. Likaså har antal hemtjänsttimmar minskat med cirka 9 procent. Verksamheterna kan ej påverka inflödet utan behöver anpassa sig när underlaget fluktuerar.

Äldreomsorgen har under året arbetat för att säkerställa en effektiv bemanningsplanering som tar hänsyn till en god arbetsmiljö utifrån reglerna för dygnsvila. För att möjliggöra scheman som efterlever reglerna för dygns- och veckovila har kartläggning visat ett större behov av personal under helger. Till följd av att personalen är tillsvidareanställda med möjlighet till heltid skapar det en överkapacitet på vardagar vilket då nyttjas som resursspass. Resursspassen används i schemaplaneringen för att ersätta frånvaro på den egna och andra enheter. Samtidigt har arbete pågått för att ta bort delade turer, varpå det ej förekommer delade turer inom socialnämndens verksamheter längre. Aktiviteterna som genomförts under året har bidragit till att skapa en god arbetsmiljö då enheterna numera består av fler personal med erfarenhet och kunskap om arbetsplatsen samt dess rutiner istället för att nyttja timanställda.

Under 2024 har flera digitaliseringsprojekt genomförts. Bland annat har implementeringen av läkemedelsautomater påbörjats. Genom läkemedelsautomater ökar den enskildes självständighet samtidigt som medicingivningen blir säkrare. Digitala medicinskåp har implementerats där syftet är att förvara läkemedel på ett säkert sätt. Under hösten har hemtjänsten genomfört en pilotstudie med fjärrtillsyn. Brukarna som deltagit i piloten har fått besvara en enkät både före och efter installation av kamerorna, i syfte att jämföra kvalitén i den utförda tillsynsinsatsen. Enkäterna visade att sömnkvalitén hos brukarna har ökat genom införande fjärrtillsyn. Samtidigt tar tillsynen betydligt mindre tid för personalen att utföra, vilket medför att personalresurser istället kan nyttjas för brukare som behöver fysiskt stöd.

Kompetensförsörjning är och kommer fortsatt vara en huvudfråga för socialnämndens verksamheter. Bollebygd är en växande kommun där socialnämnden främst påverkas av det ökade antalet äldre med behov av mer avancerad vård. För att möta kommande utmaningar har socialförvaltningen arbetat aktivt med att ta fram en tioårig kompetensförsörjningsplan, som fastställdes den 18 december 2024.

Kompetensförsörjningsplanen kommer utgöra grunden för förvaltningens fortsatta arbete. Samtidigt kommer projekt Hållbar kunskapsorganisation starta 2025, där förberedande arbete utförts under 2024. Projektet planeras pågå under tre års tid där målet är att skapa en förvaltningstäckande kunskapsorganisation med fokus på lärande och utveckling av medarbetare.

Den nya socialtjänstlagen förväntas träda i kraft 1 juli 2025. Omställningen till ny socialtjänstlag förväntas påverka samtliga nämnder, men framför allt socialnämnden. Genom riktade statsbidrag för 2024 har en utvecklingsledare anställts för att bevaka och arbeta med omställningen till den nya lagen och dess intentioner. Utvecklingsledaren har under innevarande år genomfört kartläggning över hur nämnden behöver anpassa sig för att arbeta i linje med den nya lagen då den träder i kraft. Omställningen kommer troligtvis innebära kostnader för kommunerna. I budgetpropositionen för 2025 aviserar regeringen att kommuner ska få medel under flera år för att stimulera omställning av verksamheten. Omfattningen av medlen är 1,2 mdkr 2025 samt 2,2 mdkr varje år 2026-2028. Beslut om medlen har dock inte fattats ännu.

Den 13 juni 2024 meddelade Europeiska unionens råd att det tillfälliga massflyktsdirektivet förlängs till och med den 4 mars 2026. Samtidigt ändrades förutsättningarna för folkbokföring vilket innebär att personer som har flytt kriget i Ukraina och har varit i Sverige med uppehållstillstånd i minst två år nu kan folkbokföra

sig i Sverige. Detta kommer innebära ett utökat kommunalt ansvar främst beträffande bostadsfrågan, försörjningsstöd samt till viss del insatser för personer med funktionsnedsättning.

Millennium är ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland som tillsammans skapar en modern vårdinformationsmiljö. Implementeringen kommer att ske i tre etapper, där Bollebygds kommun är med i den första etappen som planerades införa det nya systemet den 12 november 2024. Projektet stoppades dock till följd av att bland annat ytterligare utvecklings- och utbildningsbehov förelåg. Projektet antas startas upp igen med nytt införandedatum år 2025.

Under februari 2024 öppnades återbruket på Råssa återvinningscentral. Verksamheten underhålls av deltagare från daglig verksamhet. Ambitionen är att utveckla verksamheten ytterligare genom att ha möbelrenovering där kommunens verksamheter kan återbruka kontorsmöbler.

Den 14 november invigdes socialnämndens kliniska träningscenter, KTC. Målet med ett kliniskt träningscenter är att medarbetarna inom kommunal primärvård, äldreomsorgen och funktionsstöd ska få praktisk träning i vårdarbetet. Med hjälp av simulatorer, attrapper och erfaren personal möjliggör kliniskt träningscenter praktisk träning som bidrar till kompetensutveckling och livslångt lärande för vårdpersonal.

Under 2024 påbörjades byggnation av en ny gruppboestad enligt LSS. Gruppboestaden planeras vara färdigställd under tredje kvartalet 2025 med möjlig inflyttning i oktober. Genom byggnation av ny gruppboestad och därmed utökning av antal boendeplatser i egen regi kan nämnden minska behovet av externplaceringar.

Socialförvaltningen har under året upprättat ett funktionsprogram för nytt särskilt boende. I funktionsprogrammet beskrivs vilka egenskaper Bollebygd kommuns särskilda boenden ska ha för att vara funktionella och hållbara. Socialnämnden antog funktionsprogrammet vid nämndens sammanträde i november. Programmet stödjer kommunen i det fortsatta arbetet med nytt särskilt boende.

Prestationer och ekonomiskt resultat Äldreomsorgen

Tabell 2.

Prestationer	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Procentuell beläggning SÄBO hus B (snitt/år)	94%	99 %	93 %

Procentuell beläggning SÄBO hus A (snitt/år)	97%	103 %	97 %
Procentuell beläggning Hus C, korttid (snitt/år)	96%	97 %	94 %
Antal brukare hemtjänst (snitt/år)	127	130	122

Särskilt boende - Demens och somatik

Beläggningen på särskilt boende har varit hög under året, men har minskat under hösten till följd av minskade volymer jämfört med 2023 då Bollegården var fullbelagt hela året. Under coronapandemin infördes intagningsstopp under vissa perioder, vilket förklarar den minskade beläggningen år 2022.

Korttid

Beläggningsgraden på korttiden har inledningsvis varit hög under 2024, men minskat under senare del av året. Detta med anledning av att beläggningen på särskilt boende minskat vilket resulterat i att brukare som befunnit sig på korttiden i väntan på särskilt boende har kunnat flytta.

Hemtjänst

De sista månaderna under 2024 ses ett minskat antal hemtjänstbrukare på grund av bland annat flytt till särskilt boende samt minskade volymer.

Ekonomiskt resultat

	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-112,4	-115,7	3,2	-107,5

Under äldreomsorgen budgeteras särskilt boende, korttidsenheten, hemtjänsten och kommunal primärvård. Resultat för äldreomsorgen är ett överskott på 3,2 miljoner kronor.

Budgetöverskottet härrör sig främst till statsbidrag som verksamheten mottagit under året samt försäljning av gamla bilar inom hemtjänst och kommunal primärvård.

Några av äldreomsorgens verksamheter redovisade ett negativt resultat vid delåret. Åtgärder som sattes in var att minska personal vilket var genomförbart till följd av minskade volymer som medförde minskade hemtjänsttimmar samt tomma platser på särskilt boende. Även korttiden hade en mindre beläggning under hösten än tidigare under året. Dessa åtgärder gjorde att underskottet hämtades in på alla enheter förutom särskilt boende med inriktning demens som hämtade in hälften av sitt negativa resultat.

Kommunal primärvård har under året haft vakanser till följd av sjukskrivningar, lägre tjänstgöringsgrad och internrekrytering till andra enheter, vilket medfört tillfälliga vakanser.

Äldreomsorgen har haft kostnader som täckts med statsbidrag om 6,5 miljoner kronor och således fått detta som intäkt. Statsbidrag som används under året består bland annat av god och nära vård, vars syfte är att säkerhetsställa en god vård och omsorg av äldre personer. Statsbidraget äldreomsorgslyftet har används till att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Även statsbidrag för hälsosamtal för äldre har använts i verksamheten, vilket är avsett för äldre utan etablerade kontakter, där syfte är att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet.

Äldreomsorgen blev tilldelat en tillfällig ramökning 2024 om 0,8 miljoner kronor för att implementera resurspass vilket medfört en viss överanställning. Tillfällig ramökning blev budgeterad under verksamhetschefs område för att fördelas ut i drift. Bidraget är använt i sin helhet och inräknat i äldreomsorgens årsresultat.

Nettokostnaderna har ökat med 4,5 procent och beror främst på ökade personalkostnader.

Prestationer och ekonomiskt resultat Funktionsstöd

Insatser enligt LSS	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Boende unga/vuxna LSS	27	24	21
Daglig verksamhet	34	34	34

Bostad med särskild service

Den nuvarande gruppboenden i Bollebygd är fullbelagd, vilket har lett till att verksamheten köper externa placeringar. Under 2024 har byggnation av en ny gruppboende påbörjats, som beräknas stå klar under tredje kvartalet 2025. När den nya gruppboenden är färdigställd kommer de externplacerade brukarna att erbjudas plats i Bollebygd.

Daglig verksamhet

Antal brukare med daglig verksamhet har varit stadig under de senaste åren. Vissa av insatserna verkställs i dagsläget genom extern regi. I samband med att brukare flyttar tillbaka till kommunen från externa placeringar kommer de att erbjudas daglig verksamhet i Bollebygd, vilket kommer öka antalet platser på hemmaplan.

Sammanfattningsvis visar både IFO och FS på en dynamisk utveckling med fokus på att stärka hemmaplanslösningar och anpassa verksamheten efter förändrade behov och omständigheter.

Ekonomiskt resultat

	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-44,4	-46,1	1,7	-44,2

Under funktionsstöd budgeteras bostad med särskild service i form av gruppboende och serviceboende, personlig assistans, daglig verksamhet, ledsagarservice, avlösarservice, kontaktperson, korttidsvistelse och korttidsstillsyn.

Verksamheten redovisar 2024 ett överskott om 1,7 miljoner kronor. Verksamhetens resultat fördelar sig på ett överskott inom bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet, samt ett underskott inom personlig assistans.

Överskott inom bostad med särskild service härrör sig till prognostiserad externplacering som placerats i egen regi. Vidare har verksamheten haft vissa personella luckor som resulterar i överskott. Utöver detta har också ett aktivt arbete med schemaläggning gjorts vilket påverkar resultatet positivt.

Överskott inom daglig verksamhet avser dels förändring i arbetssätt där medarbetare har mer direkt brukartid vilket gör att stor mängd personella luckor inte behövt tillsättas.

Dock har verksamheten haft vakanser under året, där det inte varit möjligt att rekrytera upp samtliga tjänster. Daglig verksamhet har haft kostnader för habiliteringsersättning som täckts med statsbidrag om 0,3 miljoner kronor och således fått detta som intäkt.

Underskott inom personlig assistans härrör sig till personalkostnader, ökade vårdbehov och dubbelbemanning. Vid årsskiftet avvecklades en arbetsgrupp där personalen omfördelades till andra verksamheter, men viss del av kostnaden kvarstod under en period.

Ökade kostnader ses även för köpt korttidsverksamhet under 2024.

Nettokostnaderna har ökat med 0,5 procent.

Prestationer och ekonomiskt utfall Individ och familjeomsorg

Tabell 4.

Insatser	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll snitt/mån	31	34	52
Placeringar vuxna missbruk (HVB+LVM) antal dagar	186	350	64
Placeringar BoU, HVB antal dagar	409	490	89
Aktualiseringar Bou och vuxen	1819	-	-

Ekonomiskt bistånd

Under 2024 har antalet hushåll med försörjningsstöd ytterligare minskat jämfört med 2023. Dock har en ökning observerats under årets sista månader, vilket delvis tros beror på lågkonjunkturen och förändringar i lagstiftning. Massflyktsdirektivet har möjliggjort för vissa nyanlända att folkbokföra sig vilket ger rätt till att söka om försörjningsstöd och andra välfärdstjänster.

Placeringar

Båda myndighetsenheterna har minskat antalet placeringsdygn 2024, vilket beror på en strävan att prioritera hemmaplanslösningar framför institutionsplaceringar.

Aktualiseringar och utredningar

Inom området Barn och Unga har det skett en stor ökning av ärenden, särskilt i april och maj, med en efterföljande minskning under hösten till ett normalläge i november och december. Trots det stora inflödet har antalet öppnade utredningar varit lägre än föregående år, vilket kommer att hanteras fortlöpande. En liknande trend har setts på Vuxenenheten, där inflödet av ärenden var högre under första halvåret innan det planade ut.

Ekonomiskt resultat

	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-52,9	-50,7	-2,2	-46,4

Under individ- och familjeomsorgen budgeteras myndighet vuxna, myndighet barn och unga, resursenheten, arbetsmarknadsenheten och flykting.

Verksamheten redovisar 2024 ett underskott om 2,2 miljoner kronor. Budgetunderskottet beror huvudsakligen på ökade kostnader för köpta placeringar för vuxna samt för barn och unga på institution och i familjehem. Myndighet Vuxen återsöker 0,8 miljoner kronor

av placeringskostnaderna för 2024. Underskottet på AME är kopplat till minskade intäkter från projekt.

Resursenheten redovisar ett överskott, vilket beror på minskade personalkostnader till följd av sjukskrivningar och föräldraledigheter.

Enheten flykting redovisar ett plus minus noll resultat.

Nettokostnaderna har ökat med 14 procent och beror främst på ökade bidragskostnader, personalkostnader och köpt verksamhet. Även reducerade intäkter påverkar nettokostnadsökningen. Reducerade hyresintäkter sociala bostadskontrakt och driftsbidrag.

Bygg och Miljönämnden

Ny organisation trädde i kraft 1 jan 2024.

Fokus under året har varit att arbeta med analys av SKRs Insiktsmätning och dess resultat, att komma i strukturell balans och se över styrdokument samt taxor.

Under december 2023 genomförde länsstyrelsen tillsyn av dåvarande samhällsbyggnadsnämndens verksamhet utifrån miljöbalken. Länsstyrelsen har som tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken ett ansvar att följa upp, utvärdera och samordna kommunernas operativa tillsyn. En revisionsrapport har lämnats till nämnden, som bemött de avvikelser som noterats. Under 2024 och framåt pågår arbete inom bygg- och miljöförvaltningen med att avhjälpa de brister som länsstyrelsen påtalat.

Livsmedelsverket har beslutat om och inför under 2024 en ny riskklassningsmodell för livsmedelsverksamheter. Det innebär att alla livsmedelsföretag behöver lämna in nya uppgifter och klassas om för att följa de nya reglerna.

Ett LONA-projekt har genomförts och finansierades i huvudsak av statliga medel, uppdraget avsåg att inventera våtmarker inom Söråns avrinningsområde. Projektet utfördes under 2024. Syftet med projektet var att undersöka de uttagna våtmarkernas utloppsplatser med avseende om de har en mänsklig påverkan, såsom dikning, samt att ta fram ett underlag till planering av framtida restaureringsåtgärder.

Restaureringsåtgärdernas huvudfokus är att öka våtmarkernas vattenhållning, begränsande av klimatpåverkan och öka den biologiska mångfalden.

Teknik och servicenämnden

Under 2024 har teknik- och servicenämnden fokuserat på att möta de strategiska och operativa utmaningar som präglar dess breda verksamhetsområde. Nämnden har lyckats stärka den strukturella balansen inom samtliga enheter, där en avgörande faktor har varit kommunfullmäktiges beslut att höja VA-taxan. Beslutet skapar förutsättningar för långsiktigt hållbar finansiering av kommunens VA-verksamhet.

Året har även präglats av ett intensivt arbete för att säkerställa hög kvalitet och säkerhet i verksamheten. En allvarlig händelse inträffade i december, då en vattenreservoarslucka upptäcktes olåst. Incidenten krävde omedelbara insatser och omfattande engagemang från förvaltningen. Den hanterades med stor professionalism, och erfarenheterna från händelsen kommer att bidra till att ytterligare stärka säkerheten och rutinerna framöver.

Bland årets framgångar kan nämnas fortsatt utveckling av kommunens infrastruktur och service. Förvaltningen har prioriterat energieffektiviseringar, digitalisering och förbättrad arbetsmiljö. Bland annat har övergången till LED-belysning i skolor och VA-anläggningar fortskridit, och nya laddstationer har installerats för att stödja en alltmer eldriven fordonsflotta. Digitala verktyg har implementerats för att effektivisera arbetsprocesser och höja kvaliteten i exempelvis lokalvården.

VA-enheten har tagit fram planer för att öka förnyelsetakten i ledningsnät och anläggningar, vilket är avgörande för att framtidssäkra infrastrukturen. En vattentjänstplan har varit på samråd, och arbetet med en ny vattendom i Töllsjö samt planering av framtida avloppsverk har varit centrala inslag.

Avfalls- och parkverksamheterna har fortsatt att stärka kommunens gröna profil. Införandet av "Grönt kort" vid återvinningscentralen pågår, och arbetet med att minska matsvinnet i kommunens verksamheter har fortgått enligt plan.

Nämnden har också tagit ytterligare steg för att förbättra arbetsmiljön och attrahera ny kompetens. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron och öka delaktigheten i beslutsprocesser har haft märkbar effekt. Digitala verktyg, till exempel Stratsys, har förbättrat såväl transparens som effektivitet. För att öka transparensen i den ekonomiska redovisningen har nämnden beslutat att dela upp resultatenheterna VA/gata samt avfall/park från och med årsskiftet 2024/2025. Det kommer innebära att taxe- och skattefinansierad verksamhet delas upp och redovisningen blir lättare att tolka.

Avfallsverksamheten

Under 2024 har avfallsverksamheten tagit flera steg mot att förbättra kommunens avfallshantering och möta framtida krav. Arbetet med att utveckla återvinningscentralen (ÅVC) har fortsatt, och en ny insamlingsfraktion för hårdplast har införts och fraktionen deponi har avvecklats. Denna förändring har varit uppskattad av kommuninvånarna.

Kommunen övertog ansvaret för sex återvinningsstationer från Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) den 1 januari 2024, och nya avtal har tecknats med entreprenörer för att säkra en effektiv drift. Parallellt har arbetet med fastighetsnära insamling (FNI) fortskridit. För flerfamiljshus startade insamlingen vid årsskiftet, och i dagsläget är cirka 35 procent av flerfamiljshusen och bostadsrättsföreningarna anslutna. För villahushåll planeras övergången till FNI att påbörjas under andra kvartalet 2026, och upphandling av fyrfackskärl genomfördes framgångsrikt under året.

För att möta de långsiktiga kraven på producentansvar för förpackningar, som börjar gälla fullt ut 2027, har kommunen arbetat nära andra Sjuhäradskommuner för att säkerställa hållbara och kostnadseffektiva lösningar. Detta samarbete har varit avgörande för att bibehålla den sammantaget låga taxenivån, vilket innebär att verksamheten endast justerat upp taxorna enligt den, i kommunfullmäktige, beslutade modellen (1,6procent).

Avfallsverksamheten har även implementerat ett nytt avtal för spol- och slamtjänster, vilket trädde i kraft den 1 september 2024, samt förlängt avtalen för farligt avfall och grovavfall vid ÅVC genom sista tillgängliga optionen.

Införandet av "Grönt kort", som gör det möjligt för invånare att besöka ÅVC utanför bemannade öppettider, är i slutfasen och kommer förbättra tillgängligheten ytterligare.

I linje med den regionala avfallsplanen fortsätter arbetet för att minska avfallsmängder och främja återbruk. Avtal har tecknats för att kunna hantera textilåtervinning.

Sammantaget har avfallsverksamheten tagit stora steg mot en modern och hållbar avfallshantering som gynnar både miljön och kommunens invånare.

Ekonomiskt resultat

(mnkr)	2024			2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Verksamhetens intäkter	16,8	15,1	1,7	14,4
Verksamhetens kostnader	-16,1	-14,9	-1,2	-13,6

Nettokostnad	0,7	-0,1	0,8	0,7
Reglering mot fond	-0,7	-	-0,7	-
Resultat efter ev. reglering	0,0	-	0,0	0,7

Resultat/Återställning av tidigare underskott

	2024	2023	2022
Utfall	0,0	0,7	-0,1
Uppbokad skuld till taxekollektivet	0,7	0,0	0,0

Verksamhetens resultat, efter fondering om 0,7 miljoner kronor, är 0. Överskottet fonderas till kommande år och behövs för att hantera de ökade kostnader som förväntas genom implementeringen av fyrfackskärl. Avvikelserna under året har främst berott på ersättning från Naturvårdsverket som uppgått till cirka 0,4 miljoner kronor/kvartal, samt ökade kostnader för fastighetsnära insamling. 2023 års överskott resultatfördes för att reglera tidigare års ackumulerade underskott.

VA-verksamheten

Årets verksamhet

Under 2024 har VA-verksamheten arbetat aktivt med att stärka och utveckla kommunens vatten- och avloppssystem för att möta både dagens och framtidens behov. Planeringen har särskilt riktats mot att säkerställa kapacitet och hållbarhet i infrastrukturen, med fokus på att förbättra ledningsnätet och anläggningarnas funktion.

Arbetet med att minska utläckage från dricksvattennätet och inläckage i spillvattennätet har gett resultat. Genom intensifierad läcksökning och riktade åtgärder har både utläckaget och inläckaget reducerats, vilket bidrar till ökad effektivitet och minskad miljöpåverkan.

Ett viktigt framsteg under året har varit framtagandet av kommunens vattentjänstplan, som följer de nya lagkraven i lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Planen innehåller en bedömning av kommunens behov av vattenförsörjning och avlopp samt en analys av hur allmänna VA-anläggningar påverkas av skyfall och är därmed en viktig pusselbit i kommunens strategiska planering. Parallellt pågår en utbyggnadsplan för VA som ska möta framtidens behov. VA-enheten har tillsammans med teknik- och serviceförvaltningen arbetat vidare för att möjliggöra avloppsrening i egen regi samt skapat en långsiktig VA-kalkyl som möjliggör ökad stabilitet och planerbarhet.

En viktig lärdom från året är vikten av säkerhetsarbete kopplat till VA-anläggningar. Incidenten i december, då en vattenreservoarslucka upptäcktes olåst, hanterades omedelbart och professionellt av förvaltningen. Inför 2025 har nämnden tilldelats medel för att uppdatera lås- och larmsystem på VA-anläggningarna.

VA-verksamheten står fortsatt inför stora ekonomiska utmaningar. Kommunfullmäktiges beslut att höja VA-taxan under året var nödvändigt för att hantera den strukturella obalansen i verksamheten och skapa bättre förutsättningar för framtida investeringar i både ledningsnät och anläggningar.

VA-redovisning

Verksamhetens resultat för 2024 är -5,1 miljoner kronor. Årets resultat är en konsekvens av betydande konsult- och övriga tjänstekostnader samt en stor minskning av intäkterna. I samband med att hushållen har det tufft ekonomiskt har också vattenförbrukningen minskat. Samtidigt ser vi hur kapitalkostnaderna ökar och tycket på verksamheten att leverera kritiska dokument, genomföra reparationer och reinvestera i anläggningar samt ledningsnät är högt. Under året har verksamheten haft flera vakanser på solitära tjänster, vilket inneburit att konsulter anlåtats i mycket större utsträckning än budgeterat.

2024 har varit ett år som tydligt visat på verksamhetens strukturella obalans, något som nu korrigerats med en kraftig taxehöjning. För kommande år kommer verksamheten luta sig mot den långsiktiga VA-kalkylen som upprättats tillsammans med förvaltningen och ekonomiavdelningen för att säkra strukturell balans. Förvaltningens ambition är att framöver, i större utsträckning producera kritiska VA-dokument i egen regi – något som bedöms rimligt då kompetensen i organisationen är högre 2025 än den varit de senaste åren.

Resultaträkning					
Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Not	2022	2023	2024	
Verksamhetens intäkter	1	21,2	29,4	21,3	
Verksamhetens kostnader	2	-19,2	-23,8	-21,2	
Avskrivningar	3	-3,2	-3,3	-3,5	
Verksamhetens nettokostnader		-1,3	2,3	-3,4	
Finansiella kostnader		-0,7	-1,0	-1,7	
Verksamhetens resultat		-1,9	-1,3	-5,1	
Skattefinansiering enligt budget		0,0	0,0	0,0	
Reglering VA-fond	1	1,9	-1,3	0,0	
Årets resultat		0,0	0,0	-5,1	

Balansräkning			
Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Not	2023	2024
Immateriella anläggningstillgångar	4	0,2	0,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	84,5	86,0
Maskiner och inventarier	6	1,9	1,8
Pågående investeringar		0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar		86,6	87,9
Kundfordringar		1,9	1,8
Förråd	8	0,8	0,8
Summa omsättningstillgångar		2,7	2,6
SUMMA TILLGÅNGAR		89,3	90,5
Eget kapital		0	0
Summa eget kapital		0	0
Långfristiga skulder	8	85,8	88,9
Kortfristiga skulder	9	3,5	1,6
Summa skulder		89,3	90,5
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		89,3	90,5

Noter VA-redovisning

Redovisningsprinciper för VA

VA-verksamheten följer samma principer som kommunen i övrigt när det gäller avskrivningstider, periodiseringar, med mera.

1 - Verksamhetens intäkter	2022	2023	2024
Anslutningsavgifter	0,9	0,6	0,7
Taxor och avgifter	20,2	20,0	19,2
Upplösn. medel för VA-invest.	0,0	6,9	1,4
Övriga intäkter	0,0	0,6	0,0
Summa verksamhetens intäkter	21,2	28,1	21,3

2 - Verksamhetens kostnader	2022	2023	2024
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-6,1	-7,5	-7,7
Köp av verksamhet	0,0	0,0	-0,1
Lokal- och markhyror	-0,3	-0,4	-0,8
Inköp av material och varor	-0,1	-0,1	0,0
Inköp av tjänster	-1,8	-1,5	-5,8
Övriga verksamhetskostnader	-10,9	-14,4	-6,8
Summa verksamhetens kostnader	-19,2	-23,8	-21,2

<u>3 - Avskrivningar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,1	-0,1	-0,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-2,8	-2,8	-3,0
Avskrivning maskiner och inventarier	-0,4	-0,3	-0,3
Avskrivning leasing	0,0	-0,1	-0,1
Summa av- och nedskrivningar	-3,2	-3,3	-3,5

<u>4 - Immateriella anläggningstillgångar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Immateriella anläggningstillgångar			
Ingående anskaffningsvärde	0,4	0,5	0,5
Inköp	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,4	0,0	0,5
Ingående ack. avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-0,1	-0,2	-0,3
Utgående redovisat värde	0,3	0,2	0,1

<u>5 - Mark, byggnader och tekniska anläggningar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Ingående anskaffningsvärde	107,9	109,9	135,0
Inköp och pågående	1,9	26,7	4,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-1,6	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,4
Utgående anskaffningsvärde	109,9	135,0	139,5
Ingående ack. avskrivningar	-45,6	-48,4	-50,5
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,7	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-2,8	-2,8	-3,0
Utgående ack. avskrivningar	-48,4	-50,5	-53,5
Utgående redovisat värde	61,5	84,5	86,0

<u>6 - Maskiner och inventarier</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Ingående anskaffningsvärde	8,7	8,7	6,8
Inköp	0,0	1,1	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-2,9	-0,1
Överföringar	0,0	0,0	0,3
Utgående anskaffningsvärde	8,7	6,8	7,1
Ingående ack. avskrivningar	-7,2	-7,6	-5,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	2,9	0,1
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-0,3	-0,3
Utgående ack. avskrivningar	-7,6	-5,0	-5,2
Utgående redovisat värde	1,1	1,9	1,8

<u>7 - Förråd och exploateringar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
VA-verksamhetens förråd	0,8	0,8	0,8
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	0,8	0,8	0,8
Under 2022 utrangerades gamla VA-förrådet och nytt förråd införskaffades. Bestämd mängd fast värde tillämpas.			

<u>8 - Långfristiga skulder</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Skuld till kommunen	54,3	63,1	65,5
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	17,2	22,6	23,4
Summa långfristiga skulder	71,5	85,8	88,9

<u>9 - Kortfristiga skulder</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Leverantörsskulder	2,4	2,1	1,2
Upplupna kostnader	0,6	0,0	0,5
Förutbetalda intäkter (VA-fond)	8,3	1,4	0,0
Summa kortfristiga skulder	11,4	3,5	1,6

Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)

Uppdrag och antal lägenheter

Stiftelsen äger och förvaltar 413 lägenheter i kommunen samt 14 lokaler. Fastigheterna finns främst i Bollebygds tätort men också i Olsfors och i Töllsjö. Det ekonomiska läget gör att det är svårt att bygga nytt och få en rimlig hyresnivå. Under året har det därför inte påbörjats någon nybyggnation.

Lägenhetsfördelning			
	Bostäder	Särskilt boende	Totalt
1 r.o.k.	29	81	110
2 r.o.k.	193	2	195
3 r.o.k.	142		142
4 r.o.k.	49		49
Summa	413	83	496

Hyresbortfallen har fortsatt varit på en hög nivå och har 2024 ökat från 234 tusen kronor 291 tusen kronor. Ökningen beror på att efterfrågan på bostäder har minskat.

Ekonomisk utveckling

Några nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2023
Nettoomsättning, mnkr	40,7	43,8	45,0	47,3	49,4
Res. efter fin. poster, mnkr	3,9	2,4	5,3	4,0	0,3
Balansomslutning, mnkr	314,5	310,9	318,3	292,5	290,4
Justerat eget kapital, mnkr	51,8	53,8	58,2	61,4	61,7
Soliditet	16,50%	17,30%	18,30%	20,99%	21,23%
Medeltal anställda	9	9	9	9	9

Resultaträkning	2023	2024
Hyresintäkter	47,3	49,4
Övriga intäkter	1,5	0,5
Summa intäkter	48,8	49,7
Direkta fastighetskostnader	-25,0	-26,9
Övriga externa kostnader	-2,2	-2,9
Personalkostnader	-5,6	-5,9
Avskrivningar	-9,0	-9,0
Summa rörelsekostnader	-41,9	-44,8
Rörelseresultat	6,9	4,9
Finansiella poster	-3,0	-4,7
Resultat efter finansiella poster	4,0	0,3
Bokslutsdispositioner	0,3	-0,0
Resultat efter bokslutsdispositioner	4,3	0,2
Skatt på årets resultat	-0,8	0,0
Årets resultat	3,5	0,2

Belopp är i miljoner kronor.

Stiftelsens resultat för 2024 var 0,2 miljoner kronor.

Nybyggnationen som skulle ha påbörjats under året har flyttats fram. De stigande räntorna innebär en stor finansiell ansträngning under kommande år vilket kan resultera i att underhållstaken kan komma att behövas dras ned. Genomsnittsräntan ökade till 2,16 procent 2024 motsvarande genomsnitt var 1,39 procent 2023.

Revisionsberättelse